

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STRATEGII ZIT RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

DO ROKU 2030

STOWARZYSZENIE

RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Aktualizacja 1.0

Dokument został opracowany przez zespół specjalistów w składzie:
mgr inż. Adrianna Siekierka oraz mgr inż. Karolina Ioannidis.

Aktualizacja 1.0
Rzeszów, 05.11.2025 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	5
2. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3. Zakres prognozy.....	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7
5. Przedmiot i podmiot Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	7
6. Komplementarność opracowania	7
7. Misja i wizja ROF.....	15
8. Cele strategiczne ROF wraz z uzasadnieniem	18
9. Kierunki działań ROF wraz ze schematem interwencji	26
10. Cele realizowane w ramach ZIT	30
11. Lista projektów realizujących cele ZIT	37
11.1. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027	37
11.2. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób konkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027	39
11.3. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach FEPW 2021-2027	40
11.4. Lista projektów rezerwowych planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027	41
11.5. Lista projektów uzupełniających przewidzianych do realizacji przez partnerów ROF według priorytetów FEP 2021-2027	44
11.6. Wykaz projektów komplementarnych.....	50
12. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	55
12.1. Charakterystyka ROF	55
12.2. Istniejący stan środowiska	58
12.2.1. Jakość powietrza	58
12.2.2. Możliwości rozwoju OZE	63
12.2.3. Wody.....	68
12.2.4. Hałas	97
12.2.5. Zasoby przyrodnicze	100
13. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ..	118
14. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu.....	126
14.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	177
14.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	177
14.3. Korytarze ekologiczne.....	183
14.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	183

14.5.	Ludzie.....	185
14.6.	Powietrze atmosferyczne	186
14.7.	Klimat.....	187
14.8.	Zabytki oraz dobra materialne.....	189
14.9.	Zasoby naturalne	190
14.10.	Wody	190
14.11.	Krajobraz i powierzchnia ziemi	195
14.12.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	196
14.13.	Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	197
14.14.	Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	198
15.	Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu	198
16.	Propozycja działań alternatywnych.....	201
17.	Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	202
18.	Monitoring i ewaluacja	202
19.	Podsumowanie i wnioski	205
20.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	205
21.	Zestawienie tabel i rysunków	209

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (Strategia ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą)*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 r. poz. 1112).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. *Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: WOOŚ.410.1.50.2024.AP.4 z dnia 6 grudnia 2024 r.) oraz z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Rzeszowie (pismo znak: SNZ.9020.1.70.2024.ASZ z dnia 28 listopada 2024 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Przedmiot i podmiot Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko to strategia rozwoju ponadlokalnego, która jest rodzajem strategii terytorialnej. Jednocześnie przedmiotowy dokument stanowi Strategię ZIT w zakresie tego instrumentu w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Przywołany mechanizm ZIT został kompleksowo opisany w rozdziale IV Strategii - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Innymi słowy należy stwierdzić, że opracowanie na temat szeroko definiowanego rozwoju ROF w perspektywie roku 2030 oraz w formie operacyjnej odwołuje się do szczególnej formy wsparcia dla miejskich obszarów funkcjonalnych, jaką jest ZIT.

Podmiotem *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* (jej inicjatorem, operatorem i podmiotem wdrażającym) jest Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, które jest stowarzyszeniem jednostek samorządu terytorialnego, powołanym m.in. w celu wspierania idei samorządności terytorialnej, ochrony wspólnych interesów, wzmocnienia powiązań i współpracy jednostek czy wymiany doświadczeń. Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (Stowarzyszenie ROF) pełni funkcję Związku ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). Przez Związek ZIT rozumie się zinstytucjonalizowaną formę partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego, które wdrażają mechanizm ZIT. Zgodnie z zapisami umowy partnerstwa, do podstawowych zadań Związku ZIT należy kreowanie polityki rozwoju na obszarze realizacji tego mechanizmu oraz koordynowanie realizacji projektów, które wynikają ze *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*.

Stowarzyszenie zostało powołane w 2015 r., w jego skład wchodzi obecnie 15 jednostek. Pierwotną formą współpracy gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego było Porozumienie w sprawie określenia zasad współpracy Stron Porozumienia przy realizacji zadań przewidzianych dla Związku ZIT, które zostało zawarte w 2014 r. przez Gminę Miasto Rzeszów, Miasto Łańcut oraz Gminy: Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Czudec, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, Łańcut, Świlcza, Trzebownisko i Tyczyn i funkcjonowało przez około 1,5 roku. Obecnie Stowarzyszenie ROF kontynuuje zadania, które obejmowało wspomniane porozumienie. Decyzją Zebrania Delegatów Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego z listopada 2021 roku, do Stowarzyszenia dołączyły Gmina Błażowa oraz Gmina Hyżne.

6. Komplementarność opracowania

Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, została przeanalizowana pod kątem spójności celów i zapisów kluczowych dokumentów strategicznych i operacyjnych na szczeblu ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Komplementarność celów z zapisami zawartymi w analizowanych dokumentach, została wykazana poniżej.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład zawiera plan działań, które mają na celu umożliwienie efektywniejszego wykorzystania zasobów, dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, a także przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Kierunki działania, przewidziane do realizacji w niniejszym dokumencie w ramach Celu strategicznego 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu, wpisują się w działania wskazane w dokumencie Europejski Zielony Ład.

Europejski Zielony Ład		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Działania	• inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska • wspieranie innowacji przemysłowych • wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego • obniżenie emisyjności sektora energii • zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków	Cel 4	Cel strategiczny 4 Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r., który przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, które powinny podjąć rząd oraz samorządy na różnych szczeblach, a także podmioty, które uczestniczą w realizacji tej polityki, wojewódzkie, w perspektywie roku 2030. Nadrzędnym celem zdefiniowanym we wskazanym dokumencie jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”.

Poniższa tabela przedstawia cele wskazane w KSRR 2030 oraz odpowiadające im cele strategiczne przewidziane do realizacji w *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Cel 1	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel 4 Cel 5 Cel 6	Cel strategiczny 4 Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu Cel strategiczny 5 Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym Cel strategiczny 6 Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
Cel 2	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 2 Cel 3	Cel strategiczny 2 Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego Cel strategiczny 3 Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Cel 3	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	Cel 1	Cel strategiczny 1 Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym. Cel I koresponduje z celem 2 i celem 3 niniejszej strategii, natomiast cel II tożsamy jest z celami 1,2,5 i 6. Cel III odpowiada wskazanemu w strategii celowi 1, który dotyczy rozwoju i profesjonalizacji systemu usług publicznych.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Cel I	Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel 2	Cel strategiczny 2 Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
Cel II	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel 3	Cel strategiczny 3 Budowanie pozycji i wizerunku ROF, jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
		Cel 1	Cel strategiczny 1 Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych
		Cel 2	Cel strategiczny 2 Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
		Cel 5	Cel strategiczny 5 Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
		Cel 6	Cel strategiczny 6 Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
Cel III	Cel szczegółowy III – Skuteczna państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	Cel 1	Cel strategiczny 1 Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych

Krajowa Polityka Miejska 2030 (KPM 2030)

Narzędziem dedykowanym realizacji celów strategicznych w odniesieniu do miast jest *Krajowa Polityka Miejska 2030*, przyjęta przez Radę Ministrów 14 czerwca 2022 r. Dokument skupia się na zrównoważonym rozwoju miast oraz miejskich obszarów funkcjonalnych, a także wskazuje działania, narzędzia i instrumenty, będące odpowiedzią na aktualne zjawiska i procesy identyfikowane w miastach. Dokument jakim jest *Krajowa Polityka Miejska 2030*, opisuje strategię wspierania rozwoju miast do 2030 r., odnosi się i jest narzędziem dedykowanym realizacji celów strategicznych w odniesieniu do miast, w przypadku ROF – Rzeszowa i Łańcuta oraz mniejszych Boguchwała, Głogów Małopolski i Tyczyn. Poniżej przedstawiono odniesienie celów strategicznych zaplanowanych w *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* do celów, które przedstawione zostały w *Krajowej Polityce Miejskiej 2030*.

Krajowa Polityka Miejska 2030		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
	miasto zielone	Cel 4	Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu

Krajowa Polityka Miejska 2030		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
	miasto produktywne	Cel 3	Cel strategiczny 3. Budowanie pozycji i wizerunku ROF, jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
	miasto dostępne	Cel 1	Cel strategiczny 1. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych
	miasto sprawne	Cel 5 Cel 6	Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym Cel strategiczny 6. Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Celem głównym wskazanym w strategii rozwoju województwa jest „Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endo-i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałe, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”. Zaproponowane cele są odpowiedzią na zdiagnozowane wyzwania rozwojowe regionu. Struktura celów obejmuje wspomniany wcześniej cel główny oraz cele szczegółowe, które zaprezentowano w poniższej tabeli, wraz z odpowiadającymi im celami wskazanymi w *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Cel 1	1. Gospodarka i nauka Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa	Cel 1 Cel 3	Cel strategiczny 1. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych Cel strategiczny 3. Budowanie pozycji i wizerunku ROF, jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
Cel 2	2. Kapitał ludzki i społeczny Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego, jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców	Cel 2	Cel strategiczny 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
Cel 3	3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego	Cel 4 Cel 5 Cel 6	Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym Cel strategiczny 6. Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030		Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Cel 4	4. Dostępność usług Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych	Cel 1	Cel strategiczny 1. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (PZWP)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego to podstawowy dokument wyznaczający cele i kierunki rozwoju regionu w układzie przestrzennym. PZWP zawiera uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju województwa, cele oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego, w tym inwestycje celu publicznego o charakterze ponadlokalnym. Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, stanowiące podstawę prowadzenia polityki przestrzennej samorządu województwa, zostały wskazane w zakresie następujących dziedzin:

1. OSADNICTWO

- Poprawa spójności funkcjonalnoprzestrzennej systemu osadniczego województwa;

2. ŚRODOWISKO

- Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów,
- Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego;

3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

- Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa,
- Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego;

4. KOMUNIKACJA

- Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa;

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa,
- Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej,
- Rozwój systemu gospodarki odpadami,
- Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;

6. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA

- Zwiększenie zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa.

Integralną część dokumentu stanowi Plan Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, w którym zawarto szczegółowe uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego ROF.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego	Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Dalszy rozwój funkcji metropolitalnych Rzeszowa	Cel 3	Cel strategiczny 3. Budowanie pozycji i wizerunku ROF, jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
	Cel 5	Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
Rozwój gospodarczy, w tym rozwój przemysłu wysokich technologii	Cel 2	Cel strategiczny 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
	Cel 3	

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego	Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko
Wzmocnienie potencjału społecznego i gospodarczego ośrodków miejskich i gminnych stymulujących rozwój ROF	Cel strategiczny 3. Budowanie pozycji i wizerunku ROF, jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
	Cel strategiczny 1. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych
	Cel 1 Cel strategiczny 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
	Cel 2 Cel strategiczny 3. Budowanie pozycji i wizerunku ROF, jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
	Cel 3 Cel 5 Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym	Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
	Cel 5 Cel 6 Cel strategiczny 6. Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
Integracja i rozwój transportu publicznego	Cel 6 Cel strategiczny 6. Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
Poprawa ładu przestrzennego, ochrona i racjonalne wykorzystanie przestrzeni nieurbanizowanej	Cel 4 Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu
	Cel 5 Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
Rozwój kapitału ludzkiego	Cel 2 Cel strategiczny 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
Wzrost poziomu życia mieszkańców	Cel 1 Cel strategiczny 1. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych
	Cel 2 Cel strategiczny 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
Ochrona zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego	Cel 4 Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu
Rozwój rekreacji i różnych form usług turystycznych	Cel 4 Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu.
	Cel 5 Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
Rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego	Cel 4 Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu

Program strategicznego rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030

Program strategicznego rozwoju transportu województwa podkarpackiego jest kompleksowym dokumentem, obejmującym rozwój wszystkich gałęzi transportu w województwie podkarpackim w perspektywie 2030 roku i stanowi odpowiedź na nowe cele polityki spójności UE na lata 2021-2027. Jako główny cel w strategii województwa wyznaczono „odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endo- i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałe, zrównoważone i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”. Cel ten przekłada się na cele szczegółowe *Programu strategicznego rozwoju transportu*, mianowicie:

1. Rozwój infrastruktury transportowej oraz integracji międzygałęziowej transportu
2. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu oraz rozwój transportu publicznego
3. Rozwój infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej w regionie
4. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki
5. Terytorialny wymiar Strategii obszar horyzontalny.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego na lata 2021-2030 z elementami strategii rozwoju elektromobilności dla miasta Rzeszowa i gmin ościennych, które zawarły z Gminą Miasto Rzeszów porozumienia w zakresie organizacji transportu publicznego

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego z elementami rozwoju elektromobilności to opracowanie, w którym zawarto założenia dla Rzeszowa oraz gminy i miasta Boguchwała, gminy i miasta Tyczyn oraz gmin: Lubenia i Świlcza w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej realizowanych na ich obszarze.

Głównym celem planu jest zapewnienie funkcjonowania transportu zbiorowego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, co wsparto celami uzupełniającymi:

1. Zapewnienie zasad dostępności do usług transportu publicznego, w tym dla osób niepełnosprawnych, wymaganych i określonych w dyrektywach Unii Europejskiej i przepisach krajowych oraz w tzw. dobrych praktykach.
2. Funkcjonowanie transportu publicznego jako realnej alternatywy dla realizacji podróży samochodami osobowymi – poprzez zapewnienie wysokiej jakości usług i uprzywilejowanie pojazdów transportu zbiorowego w ruchu drogowym.
3. Integracja transportu publicznego, obejmująca transport miejski i transport regionalny – przede wszystkim w zakresie taryfowo-biletowym, koordynacji rozkładów jazdy, informacji o usługach – oraz budowa węzłów integracyjnych.
4. Zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko – poprzez rozbudowę floty pojazdów zeroemisyjnych, sukcesywną wymianę wyeksploatowanego taboru autobusowego oraz utrzymanie założonego udziału transportu publicznego w przewozach miejskich.

Zakłada się, że realizacja założeń Planu przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń i poziomu hałasu przede wszystkim w Rzeszowie, ale również w gminach ościennych. Zaproponowane w dokumencie działania uwzględniają bowiem zmniejszenie ruchu samochodowego na rzecz przemieszczania się komunikacją miejską bądź rowerami, co przełoży się na dalszy wzrost mobilności lokalnej społeczności, przy jednoczesnej dbałości o środowisko przyrodnicze.

Założenia *Strategii ZIT ROF do roku 2030* wraz z *Prognozą* są komplementarne z zapisami *Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego na lata 2021-2030 z elementami strategii rozwoju elektromobilności* przede wszystkim w zakresie działań przewidzianych w ramach 4. i 6. Celu strategicznego.

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Związku Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samochodowa” z elementami Rozwoju Strategii Elektromobilności

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Związku Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samochodowa” z elementami Rozwoju Strategii Elektromobilności (Plan transportowy) obejmuje obszar gmin tworzących Związek, a więc gmin: Boguchwała, Głogów Małopolski, Tyczyn, Chmielnik, Czarna, Czudec, Krasne, Świlcza, Trzebownisko, Błażowa, Hyżne oraz Lubenia (wchodzących w skład ROF)¹. W dokumencie przedstawiono m.in. uwarunkowania rozwoju sieci publicznego transportu zbiorowego oraz planowane kierunki jego rozwoju i zasady planowania oferty przewozowej na terenie ww. gmin. Priorytetem określonym w Planie transportowym jest zachowanie walorów środowiskowych, a realizacja zaplanowanych w nim działań ma w założeniu zmniejszyć emisję zanieczyszczeń i poziom hałasu.

Dokumenty planistyczne dotyczące planowania w gospodarowaniu wodami

Wskazane dokumenty skupione są na ograniczeniu skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych, w szczególności powodzi i suszy. Zagrożenie powodziowe związane jest przede wszystkim z przebiegiem na terenie ROF rzeki Wisłok i jej dopływów (Strug i Mrowla) oraz zbiornikiem Rzeszów. Monitoring wód powierzchniowych przeprowadzony w województwie podkarpackim w ostatnich latach wykazał, że wszystkie jednolite części wód powierzchniowych na terenie ROF (JCWP) cechują się złym stanem ogólnym². Realizując przedsięwzięcia na terenie ROF rekomenduje się ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w pobliżu ujęć wód powierzchniowych. W przypadku suszy, większa część ROF jest umiarkowanie zagrożona suszą (silnie zagrożone są gmina Błażowa i Hyżne). Głównym zagrożeniem jest susza hydrologiczna³ i hydrogeologiczna⁴. Ze względu na przedstawione uwarunkowania kluczowe jest rozwijanie niebiesko-zielonej infrastruktury oraz prowadzenie działań z zakresu szeroko rozumianej retencji. Zapisy przedstawionych dokumentów, realizowane są w ramach Celu strategicznego 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu.

Strategia ZiT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	
Dokumenty z zakresu gospodarki wodnej	
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Cel 4
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	
Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu.	

¹ Obecnie w skład Związku, oprócz wskazanych gmin, wchodzi również gminy: Kamień, Raniżów, Sokołów Małopolski.

² Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030.

³ Susza hydrologiczna występuje w następstwie suszy atmosferycznej, jest to okres, podczas którego przepływy w rzekach spadają poniżej wieloletnich wartości średnich.

⁴ Rodzaj suszy, przez który rozumie się długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych.

Ponadto *Strategia ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*, jest spójna z dokumentami na szczeblu lokalnym, które zostały wskazane poniżej.

Strategie rozwoju jednostek tworzących ROF

Strategia Rozwoju Gminy Białowa do roku 2030
Strategia Rozwoju Gminy Boguchwała na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik do 2029 roku
Strategia Rozwoju Gminy Czarna do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
Strategia Rozwoju Gminy Czudec na lata 2016-2026
Strategii Rozwoju Gminy Głogów Małopolski w latach 2022-2032
Strategia Rozwoju Gminy Hyżne na lata 2021-2030
Strategia Rozwoju Gminy Krasne na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Gminy Lubenia do roku 2030
Strategia Rozwoju Miasta Łańcuta na lata 2021-2027
Strategia Rozwoju Gminy Łańcut na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Miasta Rzeszowa Do Roku 2025
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Świlcza na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Gminy Trzebownisko na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Gminy Tyczyn na lata 2022 – 2030

7. Misja i wizja ROF

Misja w świetle przepisów ustawowych to nieobligatoryjny element strategii rozwoju. W ramach dokumentu zdecydowano się na jej umieszczenie jako elementu, który z jednej strony wprowadza do poziomu planów strategicznych i operacyjnych swoisty cel nadrzędny, a z drugiej odnosi się do wyzwań stojących przed Rzeszowskim Obszarem Funkcjonalnym.

Misja to podstawowa deklaracja, w której samorządy skupione w ROF określają wartości i fundamentalne założenia współpracy na rzecz rozwoju obszaru funkcjonalnego, rozumiane jako cel nadrzędny o horyzontalnym charakterze. Z punktu widzenia komplementarności międzyokresowej poniższe zapisy stanowią *novum*, gdyż w dotychczasowych dokumentach planistycznych ROF nie definiowano misji. Co ważne, poniższe zapisy są komplementarne w stosunku do wizji określonej w kolejnym rozdziale.

MISJA

Budowa silnego i konkurencyjnego w skali krajowej i międzynarodowej obszaru metropolitalnego Rzeszowa

Dbanie o dobrostan mieszkańców i jakość życia na terenie ROF, kreowanie obszaru, jako przyjaznego miejsca do życia, pracy, spędzania czasu wolnego oraz rozwoju.

Dążenie do dobrobytu i zapewnienia wysokiej jakości życia w równej mierze mieszkańców terenów wiejskich jak i miast.

Wykorzystanie unikatowych zasobów przestrzennych, gospodarczych, przyrodniczych i kulturowych na rzecz dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego.

Wzmacnianie kapitału społecznego jako kluczowego potencjału ROF z punktu widzenia budowy przewag konkurencyjnych.

Harmonijny rozwój sieci powiązań funkcjonalnych w oparciu o zasoby miast, jak również obszarów wiejskich w ramach tworzenia spójnego systemu wysokiej jakości usług publicznych.

Przyjęcie metod działania i środków, które skoncentrują się na poprawie warunków życia oraz będą uwzględniały specyfikę uwarunkowań i potrzeb poszczególnych partnerów.

Treść powyższej misji jest jednoznacznie ukierunkowana na realizowanie działań mających na celu rozwiązywanie problemów i odpowiadanie na potrzeby mieszkańców gmin ROF zdiagnozowane podczas analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Tak sformułowane zapisy wskazują, iż kluczowym interesariuszem oraz beneficjentem działań podejmowanych przez ROF jest wspólnota zamieszkująca obszar funkcjonalny. Realizowanie misji w oczywisty sposób wymaga włączenia i współpracy wszystkich aktorów życia społeczno-gospodarczego, ze szczególną rolą samorządu, instytucji publicznych i biznesu, tym niemniej poniesiony wysiłek ma na celu poprawę uwarunkowań związanych z funkcjonowaniem wszystkich mieszkańców i rodzin zamieszkujących ROF.

Wizja to podobnie jak misja nieobligatoryjne zapisy w strategii rozwoju.
W Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko znajduje się ten zapis jako wyraz planów rozwojowych ROF oraz akcelerator wzmacniający poziom integracji samorządów i interesariuszy Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W obrębie wizji rozwoju ogniskują się kluczowe kierunki współpracy samorządów. Sukces ROF rozumiany jest w niniejszej *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* jako suma sukcesów poszczególnych partnerów oraz podejmowanych i realizowanych wspólnie działań na rzecz rozwoju, w celu osiągnięcia efektu synergii. Stąd wizja rozwoju określa kluczowe kierunki działania samorządów.

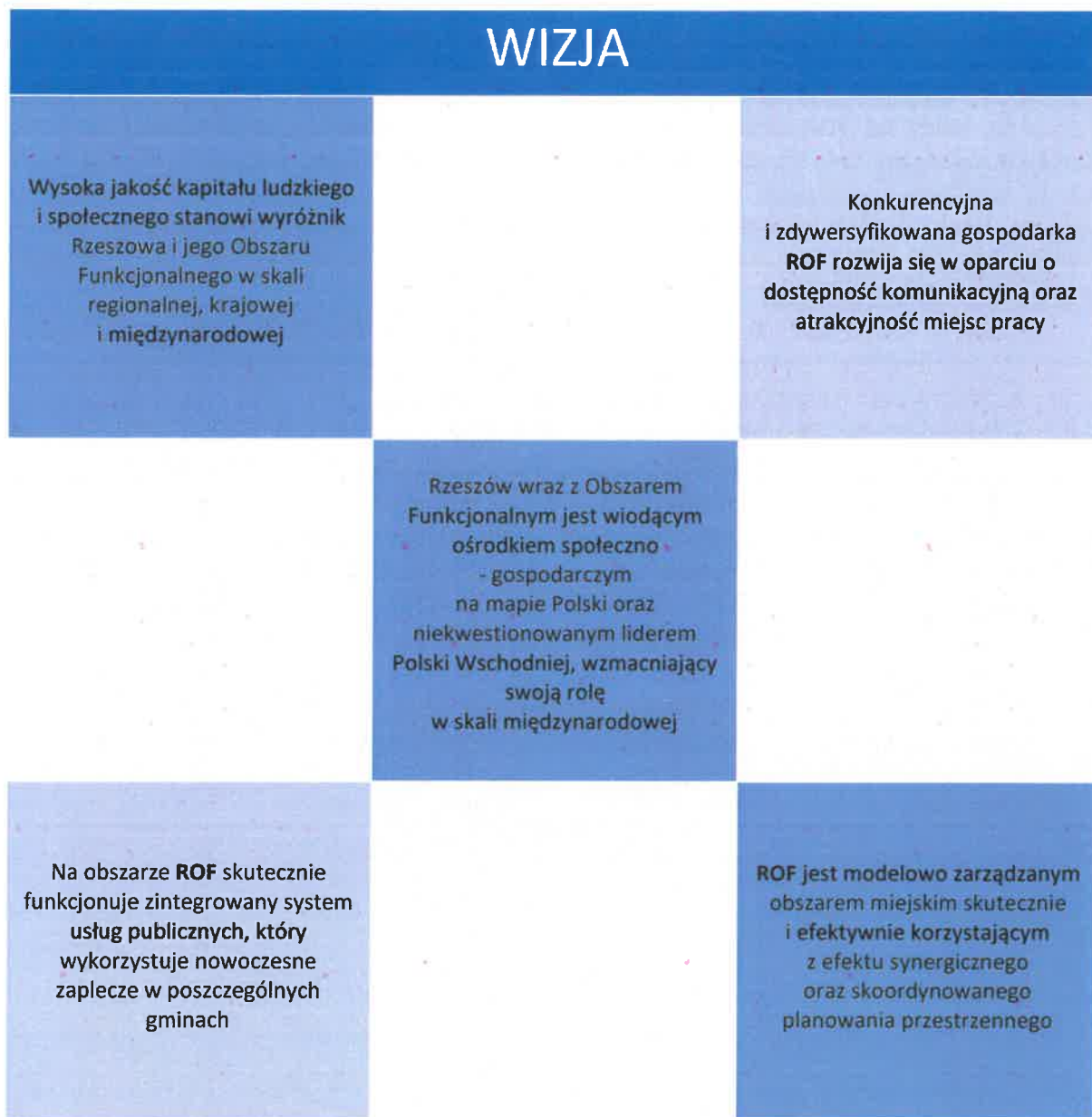
Wizja rozwoju Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w roku 2030 została zdefiniowana na podstawie wyników kompleksowych analiz, opierających się na różnych, wzajemnie uzupełniających się źródłach danych i informacji.

Sformułowana poniżej wizja stanowi z jednej strony lapidarną w formie kontynuację treści wizji umieszczonej w dotychczas obowiązującej *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego*, z drugiej natomiast koresponduje z brzmieniem zapisów umieszczonych chociażby w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030 (PZPWP)*.

W pierwszym z podanych kontekstów, tj. kontynuacji, należy stwierdzić, że dotychczasowa treść wizji ROF nie traci na aktualności w perspektywie najbliższej dekady, wymaga ona natomiast korekty w kontekście zaistniałych zmian społecznych i gospodarczych.

Drugi z kontekstów to wizja rozwoju województwa podkarpackiego zawarta w PZPWP, gdzie czytamy m.in., że: „*głównym ośrodkiem wzrostu pozostanie Rzeszów wraz z powiązaniem z nim Rzeszowskim Obszarem Funkcjonalnym, rozwijający stopniowo funkcje metropolitarne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Wzmocni się potencjał gospodarczy, intelektualny i społeczny miasta i jego obszaru funkcjonalnego, przede wszystkim poprzez koncentrację i rozwój funkcji i usług wyższego rzędu. Rzeszowski Obszar Funkcjonalny będzie pozytywnie oddziaływać na rozwój całego województwa oraz podniesienie konkurencyjności regionu w skali krajowej i międzynarodowej*”.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, zapisy wizji definiują działania zapewniające ciągłość międzyokresową rozumianą jako okresy planistyczne. Zapisy dają również możliwość przyjęcia optyki szerszej, która pozwala widzieć ROF, jako podmiot o potencjale metropolitalnym (docelowo) i oddziaływaniu zdecydowanie wykraczającym poza wąsko rozumiany region, czyli województwo podkarpackie.

8. Cele strategiczne ROF wraz z uzasadnieniem

Strategię ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko traktuje się przede wszystkim jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego samorządów lokalnych skupionych w ROF. Wnioski wyciągnięte z etapu diagnostycznego, określenie misji, a następnie wizji rozwoju pozwoliło na zdefiniowanie zestawu celów strategicznych, które wyznaczają horyzont pozytywnych zmian jakościowych w obrębie poszczególnych dziedzin sformułowanych w formie strategicznych obszarów interwencji. Tym samym wyznaczone cele strategiczne stanowią jednocześnie kierunki zintegrowanej interwencji i współpracy samorządów. Co ważne, każdy cel strategiczny jest zaszeregowany do konkretnego priorytetowego obszaru. Dodatkowo cele stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy i wyzwania oraz jako odpowiedź na wykorzystanie potencjałów i zasobów ROF. Każdy z zaproponowanych celów został określony zgodnie z metodą SMART (od angielskiego słowa – smart (mądry)). Nazwa stanowi akronim nawiązujący do pięciu kluczowych celów, którymi powinien charakteryzować się prawidłowo sformułowany cel, mianowicie:

- **S - SPECIFIC** – specyficzny, konkretny, określony, jasno zdefiniowany, dokładny
- **M - MEASURABLE** – mierzalny, możliwy do wyrażenia w przyjętych jednostkach miary
- **A - ATTAINABLE** – osiągalny, możliwy do zrealizowania
- **R - REALISTIC** – realistyczny przy istniejących zasobach
- **T - TIME-BOUNDED** – ograniczony czasowo, zdefiniowany, określony w czasie

Cele strategiczne będą, zatem stanowić główne kierunki współpracy samorządów ROF i ich działań w perspektywie do 2030 roku. Warto podkreślić, że wyznaczone obszary planowania – w ramach, których określono cele rozwoju – są kompletne, a więc obejmują całość obszarów, w których działające w formule partnerstwa samorządy mogą uzyskiwać wyraźne efekty synergiczne, podejmować skuteczną interwencję lub działania aktywizujące. Poniżej zestawiono zbiorczo wyznaczone cele strategiczne.

Cel strategiczny	1	Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych
Cel strategiczny	2	Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
Cel strategiczny	3	Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
Cel strategiczny	4	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu
Cel strategiczny	5	Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
Cel strategiczny	6	Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji

Powyżej wymienione cele strategiczne wskazuje sześć głównych kierunków, w jakich lokalne samorządy planują współdziałać na rzecz rozwoju ROF. Poniżej zaprezentowano zależności pomiędzy domenami planowania strategicznego, ustawowo wymaganymi wymiarami interwencji, a celami strategicznymi.

Wymiar społeczny	Jakość usług publicznych	Cel strategiczny	1	Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych
Wymiar gospodarczy	Silna gospodarka	Cel strategiczny	2	Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego
Wymiar gospodarczy	Otoczenie zewnętrzne	Cel strategiczny	3	Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej
Wymiar przestrzenny	Wartości przyrodnicze - kulturowe - turystyczne	Cel strategiczny	4	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu
Wymiar przestrzenny	Planowanie przestrzenne	Cel strategiczny	5	Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym
Wymiar przestrzenny	Komunikacja i transport publiczny	Cel strategiczny	6	Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji

Poniżej zaprezentowano opis każdego z celów wraz ze wskazaniem efektów, które zostaną osiągnięte w ramach ich realizacji oraz wykazując zintegrowanie między poszczególnymi celami.

1

Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych

Problematyka usług publicznych stanowi priorytetowy obszar współpracy i w sensie tematycznym odwołuje się do potrzeb identyfikowanych przez samorządy i mieszkańców, co wskazuje na to, że cel został poprawnie sformułowany i jest możliwy do zrealizowania. Niemniej, z punktu widzenia praktyki, stanowi w dużej mierze realizację zadań własnych samorządów gminnych, co potwierdza, że jest on realistyczny przy istniejących zasobach, a tym samym osiągalny, ponieważ jako zadanie własne musi być zrealizowany.

Wśród wymienionych działań na poziomie strategicznym kluczową rolę mają działania związane z edukacją, polityką senioralną i pomocą społeczną. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych stanowi również działanie odnoszące się do procesu rewitalizacji, jako miękki komponent planowanych działań.

Cel strategiczny 1 jest zintegrowany w szczególności z Celem strategicznym 2, ponieważ oba pozwalają na wzmocnienie kapitału społecznego i ludzkiego, dzięki poszerzeniu oferty usług publicznych, które umożliwią rozwijanie kapitału. Ponadto cel ten jest komplementarny z celami 4 i 6, ponieważ

odnoszą się one do katalogu zadań własnych gminy, które realizowane są przez jednostki wchodzące w skład ROF.

Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 1 są następujące:

- Wysoka jakość kształcenia i efektywność procesu nauczania
- Wzrost jakości życia i poprawa atrakcyjności osiedleńczego obszaru
- Upowszechnienie dostępu do placówek przedszkolnych
- Wysoka jakość kapitału ludzkiego i zwiększone możliwości nabywania kompetencji kluczowych przez dzieci i młodzież
- Spójny system polityki senioralnej dopasowany do potrzeb seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami
- Zwiększona dostępność do usług oraz infrastruktury opiekuńczej i pielęgnacyjnej oraz do usług medycznych
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz profilaktyki
- Zwiększenie dostępności i poprawa jakości oferty dla dzieci i młodzieży
- Zwiększenie dostępności do różnorodnych form budownictwa mieszkaniowego

2

Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego

Cel strategiczny 2 skupiony jest na rozwoju społeczno-gospodarczym obszaru ROF, przy wykorzystaniu posiadanych zasobów. Cel ten został jasno określony i skupiony jest w szczególności na mieszkańcach ROF, którzy to stanowią siłę napędową rozwoju ROF, a tym samym wymagają wsparcia np. poprzez działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości czy wspierania inicjatyw w postaci np. start-up-ów.

Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego w ROF będzie się odbywać poprzez korzystanie z narzędzi aktywizujących wspólnotę lokalną. W tym kontekście wskazuje się chociażby wspieranie bezrobotnych, stymulowanie przedsiębiorczości oraz animowanie współpracy międzysektorowej. Efekty wdrażanych działań będą mierzalne i wyrażone np. liczbą osób bezrobotnych bądź liczbą nowych inicjatyw – start-up-ów.

Poza aspektami wprost odnoszącymi się do wzmacniania kapitału mieszkańców ROF, należy w dalszym ciągu kontynuować działania związane ze wsparciem w przygotowaniu terenów inwestycyjnych poprzez budowę i rozbudowę istniejącego uzbrojenia oraz poprawę ich skomunikowania.

Poza wątkiem gospodarczym związanym z budową i wzmacnianiem kompetencji oraz umiejętności, dostrzega się rolę związaną z aktywizacją mieszkańców i włączeniem ich w procesy partycypacyjne, jako szerszej strategii związanej z wdrażaniem mechanizmów współzarządzania oraz budowania wspólnoty w ramach projektów o nieinwestycyjnym, miękkim charakterze.

Cel strategiczny 2 jest komplementarny z celem strategicznym 3, ponieważ skupione są one na kwestiach gospodarczych i ich wdrażanie pozwoli na kompleksowy rozwój gospodarczy obszaru. Ponadto cel jest spójny z celem strategicznym 1, ponieważ oba skupione są na budowie silnego społeczeństwa

obywatelskiego i kapitału ludzkiego i społecznego, które to zostaną wykorzystane w procesach rozwoju społeczno-gospodarczego. Cel strategiczny 2 jest również pośrednio związany z celem strategicznym 6, ponieważ oba uwzględniają aspekt związany ze zwiększeniem poziomu skomunikowania, w tym przypadku skomunikowania terenów inwestycyjnych.

Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 2 są następujące:

- Zwiększona dostępność terenów inwestycyjnych i kompleksowo uzbrojone tereny inwestycyjne
- Wysoki poziom przedsiębiorczości i postępujący rozwój gospodarczy
- Ograniczenie występowania grup zmarginalizowanych
- Zwiększony stopień zintegrowania i aktywność mieszkańców ze środowisk zmarginalizowanych
- Zmniejszenie poziomu bezrobocia
- Zwiększony poziom kapitału ludzkiego
- Wysoki poziom integracji mieszkańców i migrantów
- Wzrost jakości życia mieszkańców
- Zwiększony poziom partycypacji mieszkańców w procesach decyzyjnych

3

Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej

Operacjonalizacja działań w odniesieniu do otoczenia zewnętrznego wynika z traktowania Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jako organizmu terytorialnego o wiodącym znaczeniu rozwojowym dla regionu, kraju, również w ujęciu międzynarodowym. Zatem cel strategiczny 3 jest jasno zdefiniowany i koncentruje się na budowaniu pozycji i rangi obszaru. Oddziaływanie na interesariuszy zewnętrznych w stosunku do gmin tworzących ROF stanowi istotny aspekt stymulowania poziomu rozwoju gospodarczego obszaru. Wynika to z konieczności budowania synergii z podmiotami posiadającymi zasoby oraz stosowne kompetencje prawne do realizacji projektów/przedsięwzięć/inwestycji w obrębie obszaru funkcjonalnego lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Należy ponadto zwrócić uwagę, że komunikowanie na linii ROF - otoczenie zewnętrzne, obejmuje również kreowanie zmian legislacyjnych oraz decyzji politycznych, które będą wpływać na uwarunkowania rozwojowe całego ROF. Silną stroną ROF i miasta rdzenia jest identyfikowany w dokumentach strategicznych wyższego rzędu potencjał rozwojowy. Uznaje się, że misją obszaru funkcjonalnego jest zarówno jego efektywne wykorzystywanie, jak też podnoszenie – wprost związane z budowaniem pozycji w relacjach ze środowiskiem zewnętrznym, co pozwala uznać, że cel jest możliwy i realistyczny do realizacji przy istniejących zasobach w zaplanowanym okresie.

Cel strategiczny 3 jest komplementarny przede wszystkim z Celem strategicznym 2, ponieważ oba dotyczą wymiaru gospodarczego. Dodatkowo jest spójny z Celem Strategicznym, 5 który również skupia się na wzmacnianiu potencjału ROF poprzez realizację inwestycji i wspólnych działań w partnerstwie. Pozostałe cele wykazują

zintegrowanie z celem strategicznym 3, ponieważ ich kompleksowa realizacja pozwoli na promocję i budowę marki ROF.

Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 3 są następujące:

- Efektywne wdrażanie i współpraca w ramach ZIT
- Silna i rozpoznawalna w skali kraju marka ROF
- Zwiększenie poziomu współpracy międzynarodowej

4

Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu

W ramach celu stworzono szeroki katalog działań ukierunkowanych na środowisko naturalne. Jednocześnie ten obszar ma charakter priorytetowy. Działania stanowią kontynuację i wpisują się w ideę komplementarności międzyokresowej z celem sformułowanym w Strategii ZIT w brzmieniu „Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywności energetycznej regionu”, co wskazuje na to, że problem ten jest nadal aktualny, a cel dopasowano do potrzeb widocznych w ROF, a więc został on trafnie dobrany.

W ramach celu kluczowe znaczenie ma kontynuowanie działań na każdym z poziomów. Po pierwsze dostrzega się konieczność interwencji w infrastrukturę zapewniającą dostęp do urządzeń sieciowych, ich modernizację, jak również realizowanie działań zmierzających do adaptowania do zmian klimatu oraz działań o charakterze mitygacyjnym.

Po drugie ochrona środowiska wymaga osiągnięcia efektu skali poprzez działania ukierunkowane terytorialnie i włączenie do grupy beneficjentów możliwie szerokiej licznej rzeszy mieszkańców. Jest to szczególnie istotne w realizacji działań zmierzających do poprawy jakości powietrza, czy też szerszego korzystania z odnawialnych źródeł energii.

Ważnym aspektem działań jest również zachowanie bioróżnorodności, przy równoczesnym udostępnianiu terenów atrakcyjnych przyrodniczo, poprzez m.in. kompleksowe zagospodarowanie doliny Wisłoka na obszarze ROF, rozbudowę szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych oraz stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej łączącej funkcjonujące szlaki turystyczne poszerzone o nowe trasy wraz z niezbędną infrastrukturą. Takie działanie o liniowym i integracyjnym charakterze pozwoli na podnoszenie atrakcyjności turystycznej poprzez tworzenie nowych atrakcji turystycznych oraz tworzenie i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych dla mieszkańców obszaru.

Wśród zasobów warto również wskazać na dziedzictwo kulturowe składające się na krajobraz ROF jako ośrodka posiadającego swoją odrębność i specyfikę, co jest bardzo ważne w kontekście budowania więzi i kapitału społecznego ROF oraz rozwijanie oferty kulturalnej. Tworzenie na obszarze Rzeszowa i jego obszaru funkcjonalnego usług kultury wyższego rzędu oraz zapewnienie równomiernego dostępu do tego rodzaju usług, poprzez budowę nowych obiektów w uzasadnionych przypadkach i wykorzystanie istniejącej infrastruktury, to istotna składowa ukierunkowana na wzmacnianie jego funkcji metropolitalnych.

Cel strategiczny 4 jest zintegrowany z celem strategicznym 5 i 6, ponieważ skupiają się one na wymiarze przestrzennym i rozwoju obszaru ROF w zakresie infrastruktury, w tym turystycznej, komunikacji i środowiska, które to stanowią znaczące elementy

powiązań funkcjonalnych obszaru. Dodatkowo realizacja celu pozwoli na zwiększenie jakości życia poprzez m.in. rozwój infrastruktury, co stanowić będzie uzupełnienie dla celu strategicznego 1 skupionego na rozwoju usług publicznych, których to katalog przekłada się również na jakość życia mieszkańców. W ramach celu strategicznego 3 realizowane będą działania, które pozwolą na wykorzystanie potencjałów m.in. instytucji kultury czy turystycznego, co przełoży się na wzrost gospodarczy i stanowić będzie element dywersyfikacji i uzupełnienie dla celu strategicznego 2 i 3, które dotyczą rozwoju gospodarczego.

Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 4 są następujące:

- Poprawa jakości elementów środowiska przyrodniczego m.in. powietrza
- Zwiększenie poziomu bioróżnorodności
- Ograniczenie negatywnych skutków zmian klimatu
- Wysoka jakość i standard infrastruktury instytucji kultury
- Zwiększenie znaczenia sektora turystyki związanej z utworzeniem sieci aktywnych szlaków turystycznych oraz intensyfikacją ruchu turystycznego i stymulowaniem działalności gospodarczej związanej z turystyką
- Równomierny dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej
- Zwiększona efektywność systemu gospodarowania odpadami
- Zwiększenie udziału OZE i zwiększona efektywność energetyczna
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
- Wysoka jakość przestrzeni publicznych
- Utworzenie nowych terenów zielonych
- Powstanie i modernizacja oświetlenia ulicznego

5

Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym

Integracja ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym wynika z wyzwań związanych z koordynacją polityki rozwojowej terenu ROF. Podstawowym narzędziem w tym zakresie są opracowania planistyczne, szczególnie w wymiarze planowania przestrzennego.

Na poziomie realizacyjnym fundamentalne znaczenie do tej pory miał instrument ZIT, którego ranga jest niekwestionowana. Tym niemniej, z punktu widzenia mnogości potrzeb samorządów tworzących obszar oraz koncentracji tematycznej ZIT, należy intensyfikować działania zmierzające do realizacji wspólnych, partnerskich projektów niezależnie od tego narzędzia. W tym kontekście znaczenie ma zawieranie partnerstw mających na celu rozwiązywanie konkretnych doraźnych problemów.

Warto również zwrócić uwagę na konieczność prowadzenia polityki rewitalizacyjnej, zmierzającej do niwelowania rozwarstwienia poszczególnych części ROF oraz realizacji projektów o charakterze rewitalizacyjnym. Ponadto kluczowym działaniem jest odnowa przestrzeni publicznych, podniesienie ich jakości oraz zagospodarowanie wraz z zapewnieniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Horyzontalnie cel wpisuje się w ideę rozwijania na obszarze Rzeszowa i ROF funkcji metropolitalnych, które charakteryzują ośrodki wielkomiejskie, w których występują instytucje reprezentujące sektor usług wyższego rzędu i instytucje wykraczające

zasięgiem swojej działalności zdecydowanie poza granice miasta. Wzmacnianie tych funkcji jest szczególnie ważne w kontekście budowy pozycji Rzeszowa w Polsce Wschodniej, co jest możliwe do osiągnięcia dzięki posiadanym zasobom i potencjalne obszar.

Cel strategiczny 5 jest zintegrowany z celem strategicznym 4 i 6, ponieważ skupiają się one na wymiarze przestrzennym i rozwoju obszaru ROF w zakresie infrastruktury komunikacji i środowiska, które to stanowią znaczące elementy powiązań funkcjonalnych obszaru. Dodatkowo jest spójny z Celem Strategicznym, 3 który również skupia się na wzmacnianiu potencjału ROF dzięki realizacji inwestycji oraz wspólnych działań w partnerstwie. Działania realizowane w ramach niniejszego celu pozwolą, podobnie jak w przypadku Celu strategicznego 1 i 2, na poprawę i wzrost jakości życia mieszkańców.

Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 5 są następujące:

- Zrealizowanie projektów zintegrowanych w ramach ZIT
- Wysoki poziom współpracy w ramach partnerstw
- Zwiększenie funkcji metropolitalnych
- Zrewitalizowane obszary zdegradowane
- Odnowione, dostępne i kompleksowo zagospodarowane przestrzeni publicznych
- Kompleksowy rozwój przestrzenny w ROF i zwiększona spójność przestrzenna

6

Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji

Szeroko rozumiany transport publiczny i działania z nim związane wprost mają charakter kontynuacji, w szczególności, jako kolejny etap działań wpisujących się w priorytet 2 dotychczas obowiązującej Strategii ZIT gdzie wskazuje się na konieczność „promowania strategii niskoemisyjnych, w tym wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej”. Zdefiniowany cel jest zatem jasno określony i wynika ze zdiagnozowanych potrzeb.

Efektywny system transportu zbiorowego, tj. jego zintegrowanie w oparciu o posiadane zasoby oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę funkcjonowania różnych form transportu w kontekście oczekiwań mieszkańców ROF, to podstawowe wyzwanie na poziomie usług publicznych. Pożądanym stanem jest wprowadzenie na obszarze Rzeszowa i jego obszaru funkcjonalnego tak jak to możliwe i uzasadnione, nowego systemu transportu publicznego, który będzie „korkoodporny” (niezależny lub zależny w jak najmniejszym stopniu od kongestii w ruchu drogowym). Kluczowe w kwestii rozwoju systemu transportowego jest tworzenie siatki połączeń (prywatnych/publicznych) łączących różne dziedziny transportu (autobusowy/kolejowy), co wpłynie na ograniczenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego.

W kategoriach wyzwania należy natomiast zdefiniować konieczność poprawy skomunikowania Rzeszowa i ROF oraz zwiększenie dostępności i spójności przestrzennej, poprzez rozbudowę sieci transportowej oraz rozwój połączeń transportu publicznego, jak również systemu obejmującego transport rowerowy z wykorzystaniem intermodalnych węzłów powiązanych z tym środkiem transportu.

Cel strategiczny 6 jest zintegrowany z celem strategicznym 4 i 5, ponieważ skupiają się one na wymiarze przestrzennym i rozwoju obszaru ROF w zakresie infrastruktury komunikacji i środowiska, które to stanowią znaczące elementy powiązań funkcjonalnych obszaru. Szczególne powiązania widoczne są w przypadku celu strategicznego 4, ponieważ wdrażanie działań z zakresu zrównoważonej mobilności przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Dostępność jest jednym z elementów, które stanowią o potencjale gospodarczym regionu zatem cel wykazuje zintegrowanie z celami strategicznymi 2 i 3. Dodatkowo jest on komplementarny z celem strategicznym 1, ponieważ katalog wyróżnionych w dniach działań należy do zadań własnych gminy, a ich realizacja sprzyja podnoszeniu jakości życia mieszkańców ROF.

Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 6 są następujące:

- Zwiększony poziom mobilności w ROF
- Poprawa skomunikowania wewnątrz ROF
- Rozbudowana sieć dróg i połączeń międzygminnych
- Zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń z sektora transportu
- Zmiana zachowań transportowych mieszkańców
- Rozwinięty i zintegrowany system transportu publicznego
- Spójny system dróg rowerowych
- Rozbudowanie centrów przesiadkowych i dworców

9. Kierunki działań ROF wraz ze schematem interwencji

	1	2	3	4	5	6
cele strategiczne	Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych	Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego	Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu	Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym	Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
kierunki działań	1.1 Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych ROF	2.1 Budowa i rozbudowa uzbrojenia terenów inwestycyjnych oraz poprawa ich skomunikowania	3.1 Działania na rzecz realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych	4.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.1 Realizacja działań z zakresu interwencji terytorialnej – instrument ZIT	6.1 Zwiększanie mobilności poprzez rozbudowę układu drogowego z uwzględnieniem obwodnic oraz drogowych połączeń międzygminnych oraz poprawy skomunikowania z Międzynarodowym Portem Lotniczym Rzeszów-Jasionka
	1.2 Budowa spójnego systemu polityki senioralnej	2.2 Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie ROF	3.2 Promocja i budowa marki ROF	4.2 Wsparcie instytucji kultury na terenie ROF	5.2 Wspieranie i animacja partnerstw i działań wspólnych – działania poza ZIT	6.2 Realizacja strategii niskoemisyjnych, w tym zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej

	1	2	3	4	5	6
cele strategiczne	Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych	Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego	Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu	Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym	Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
	1.3 Poprawa dostępności infrastruktury opiekuńczej i pielęgnacyjnej	2.3 Prowadzenie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej w środowiskach marginalizowanych	3.3 Współpraca międzynarodowa	4.3 Rozwój turystyki na obszarze ROF	5.3 Opracowanie i koordynacja dokumentów strategicznych oraz planistycznych i terytorialnie zintegrowane planowanie przestrzenne w ramach ROF	6.3 Integracja i rozwój systemu transportu publicznego
	1.4 Zwiększenie dostępu do nowoczesnych usług medycznych	2.4 Działania na rzecz rozwijania poziomu przedsiębiorczości		4.4 Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie ROF	5.4 Kompleksowa rewitalizacja i odnowa obszarów zdegradowanych i przestrzemi publicznych na terenie ROF	6.4 Integracja z Podmiejską Koleją Aglomeracyjną
	1.5 Realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych	2.5 Wspieranie powstawania start-up'ów		4.5 Rozwój systemu gospodarki odpadami na terenie ROF	5.5 Rozwijanie funkcji metropolitalnych na terenie ROF	6.5 Budowa spójnego systemu dróg rowerowych na terenie ROF

1	2	3	4	5	6
Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych	Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego	Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu	Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym	Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
1.6 Realizacja programów dla dzieci i młodzieży	2.6 Promowanie mechanizmów partycypacyjnych wśród mieszkańców w ramach działań prorozwojowych		4.6 Wzmocnienie efektywności energetycznej na terenie ROF		6.6 Poprawa skomunikowania obszaru ROF z siecią TEN-T (w szczególności południowa część ROF)
1.7 Rozwój oferty placówek przedszkolnych	2.7 Realizacja projektów ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji i umiejętności mieszkańców ROF		4.7 Przebudowa i modernizacja infrastruktury ciepła systemowego w ROF		
1.8 Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie ROF	2.8 Harmonizacja polityki migracyjnej		4.8 Wykorzystanie OZE na terenie ROF		

	1	2	3	4	5	6
cele strategiczne	Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych	Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego	Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu	Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym	Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji
	1.9 Wspieranie rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego			4.9 Udobępnianie i zachowanie bioróżnorodności ROF 4.10 Ochrona powietrza 4.11 Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego		

10. Cele realizowane w ramach ZIT

Zgodnie art. 29 rozporządzenia ogólnego Strategia ZIT powinna zawierać opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru. Projekt zintegrowany to projekt, który wpisuje się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i jest ukierunkowany na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych – oznacza to, że projekt ten wpływa na więcej niż 1 gminę w MOF oraz jego realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii.

Projekt zintegrowany powinien spełniać przynajmniej jeden z dwóch warunków:

- a) jest projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej
- b) deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, np. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin ROF, co powinno znaleźć swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej strategii.⁵

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w dokumencie: Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, projekty zawarte w strategii powinny realizować jeden lub kilka celów przedstawionych poniżej:

- wspierać rozwój gospodarczy (realizowany przez Cel rozwojowy ZIT 2 i 5)
- dążyć do neutralności klimatycznej (realizowany przez Cel rozwojowy ZIT 3 i 4)
- wpływać na zwiększenie dostępności do usług publicznych (realizowany przez Cel rozwojowy ZIT 1 i 4)
- realnie przekładać się na poprawę jakości życia mieszkańców (realizowany przez Cel rozwojowy ZIT 1, 3 i 4)
- opierać się na inteligentnym zarządzaniu (realizowany przez Cel rozwojowy ZIT 4)

Dowód i uzasadnienie zintegrowanego podejścia, rozumiane jako potwierdzenie, że dany projekt jest przygotowany wspólnie, we współpracy w ramach partnerstwa ZIT ROF, wskazuje, że cechuje się on oddziaływaniem, które wykracza poza granice jednej gminy i przyczynia się do realizacji celów strategii. Zintegrowanie oznacza wykazanie właściwości i powiązań między projektami ZIT, które ujęte są w różnych celach priorytetowych lub szczegółowych FEP 2021-2027, co stanowi dowód i uzasadnienie zintegrowanego charakteru działań. Projekt zintegrowany muszą tworzyć m.in. 2 projekty o tożsamym zakresie tematycznym (czyli realizujące ten sam typ projektu) w danym Celu Szczegółowym, dla których można określić efekt zintegrowanego oddziaływania na obszar więcej niż 1 gminy ROF. Wybór podejścia do zintegrowanych wiązek projektów pozostaje w rękach związku ZIT.

Do realizacji ZIT wskazano następujące cele ZIT, które wynikają z celów strategicznych tworzących trzon interwencji w strategii rozwoju ponadlokalnego:

Cel rozwojowy ZIT 1	Wzmocnienie potencjału instytucji kultury wraz z promocją usług kulturalnych i dziedzictwa kulturowego
Cel rozwojowy ZIT 2	Wykorzystanie posiadanych walorów w celu stworzenia zintegrowanej oferty turystycznej
Cel rozwojowy ZIT 3	Stworzenie przyjaznych mieszkańcom i bezpiecznych przestrzeni publicznych
Cel rozwojowy ZIT 4	Kształtowanie zrównoważonej mobilności wraz z rozwojem nowoczesnej infrastruktury transportowej
Cel rozwojowy ZIT 5	Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej

⁵ Załącznik nr 2 do FEP 2021-2027 - Słownik definicji

Realizację powyższych celów rozwojowych uznano za uzasadnioną ze względu na:

- zdiagnozowane wyzwania, potrzeby i deficyty (synteza diagnozy obszaru realizacji ZIT)
- odniesienie do celów strategicznych **Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko** (strategia rozwoju ponadlokalnego)
- wybór celów rozwojowych ZIT zgodnie z zapisami i rekomendacjami oraz celami wskazanymi do realizacji w dokumencie: Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Poniżej zaprezentowano charakterystykę poszczególnych celów rozwojowych ZIT wraz ze wskazaniem efektów planowanych do realizacji zadań oraz uzasadnieniem ich zintegrowania. Należy mieć na uwadze, że cele rozwojowe ZIT nie stanowią odrębnego dokumentu, tylko realizują cele strategiczne określone dla strategii rozwoju ponadlokalnego.

Cel rozwojowy ZIT 1 **Wzmocnienie potencjału instytucji kultury wraz z promocją usług kulturalnych i dziedzictwa kulturowego**

Cel rozwojowy ZIT 1 realizuje Cel strategiczny 4 Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu ze strategii rozwoju ponadlokalnego. Skupia się on na rozwijaniu instytucji kultury i ich oferty, budowie nowych obiektów w miejscach, gdzie widoczne są deficyty lub utrudnienia w prowadzeniu działalności przy wykorzystaniu obecnej infrastruktury, jak również poprawie stanu obiektów zabytkowych. Wpływa to na zwiększenie dostępności do usług publicznych oraz przekłada się na zaspokojenie potrzeb mieszkańców i poprawę jakości ich życia. Cel wykazuje zintegrowanie w szczególności z Celem rozwojowym ZIT 4, ponieważ oba skupione są na realizacji zadań własnych gmin w zakresie usług publicznych: kultury i transportu. Efekty realizacji Celu rozwojowego ZIT 1 będą spójne z efektami planowanymi w ramach Celu rozwojowego ZIT 3, ponieważ wpłyną one na poprawę jakości życia mieszkańców ROF, zwiększając możliwości ich integracji oraz poszerzając ofertę czasu wolnego. Efekty realizacji wskazanego celu są spójne z pozostałymi celami, ponieważ umożliwią one kompleksowy rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny obszaru.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu rozwojowego ZIT 1:

- Wykorzystanie potencjału i zasobów kulturowych obszaru ROF
- Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego, a także usług w dziedzinie kultury
- Poprawa jakości infrastruktury instytucji kultury, poprzez roboty budowlane i doposażenie
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii w instytucjach kultury
- Zintegrowanie oferty instytucji kultury działających w ROF i wzajemne uzupełnianie się organizowanych wydarzeń
- Uzupełnienie sieci instytucji kultury w ROF i budowa nowych obiektów w miejscach, w których widoczne są deficyty
- Dostosowanie obiektów do osób ze szczególnymi potrzebami
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wykluczeniu mieszkańców
- Zwiększenie dostępności i uatrakcyjnienie oferty placówek instytucji kultury
- Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych poprzez roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie

Efekty planowanych działań:

- Poprawa jakości życia mieszkańców i dostępności do usług
- Uzyskanie efektu skali, poprzez zwiększenie dostępności i poszerzenie oferty kulturalnej z której będą korzystali mieszkańcy całego obszaru ROF
- Dostosowana oferta instytucji kultury do potrzeb mieszkańców - zróżnicowany katalog form prowadzonych działalności skierowany do wszystkich grup mieszkańców

- Zwiększenie zainteresowania ofertą i poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym wraz ze wzrostem integracji społecznej
- Powstanie nowej infrastruktury kultury w miejscach, w których widoczne są szczególne deficyty
- Zwiększenie poziomu digitalizacji w procesie udostępniania zasobów kultury
- Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych i instytucji kultury

Cel rozwojowy ZIT 2

Wykorzystanie posiadanych walorów w celu stworzenia zintegrowanej oferty turystycznej

Cel rozwojowy ZIT 2 realizuje Cel strategiczny 4 Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu ze strategii rozwoju ponadlokalnego. Skupiony jest na rozwoju oferty turystycznej, która przyczyni się do wzrostu gospodarczego gmin ROF, zwiększenia konkurencyjności i atrakcyjności obszaru. Efekty realizacji wskazanego celu oraz Celu rozwojowego ZIT 5 będą spójne, ponieważ ich realizacja wpłynie na rozwój gospodarczy, wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej i poziomu rozpoznawalności ROF w kraju. Realizowane projekty w ramach Celu rozwojowego ZIT 1 i 2 oddziałują na siebie wzajemnie, ponieważ wzmocnienie potencjału instytucji kultury przełoży się również na wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru. Efekty realizacji wskazanego celu są spójne z pozostałymi celami, ponieważ umożliwią one kompleksowy rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny obszaru.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu rozwojowego ZIT 2:

- Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu
- Promowanie usług turystycznych i walorów turystycznych
- Rozwój usług turystycznych oraz ich integracja na terenie ROF
- Uzupełnienie, rozbudowa i poprawa standardów istniejącej infrastruktury turystycznej
- Stworzenie i promocja wspólnego produktu turystycznego - opracowanie koncepcji utworzenia i rozwoju sieciowego produktu turystycznego łączącego gminy/podmioty wchodzące w skład ROF
- Wykorzystanie potencjału sieci ścieżek/szlaków/tras rowerowych oraz szlaków turystycznych/kulturowych

Efekty planowanych działań:

- Rozbudowana i atrakcyjna i zintegrowana oferta turystyczna
- Zwiększenie konkurencyjności ROF jako destynacji turystycznej
- Zwiększona dostępność obiektów i atrakcji turystycznych
- Funkcjonalność i atrakcyjność infrastruktury turystycznej
- Spójna sieć ścieżek/szlaków/tras rowerowych oraz szlaków turystycznych i kulturowych

Cel rozwojowy ZIT 3

Stworzenie przyjaznych mieszkańcom i bezpiecznych przestrzeni publicznych

Cel rozwojowy ZIT 3 realizuje Cel strategiczny 5 Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym. Skupia się on na fizycznej odnowie przestrzeni publicznych. Bezpieczne, dostępne i zagospodarowane przestrzenie przyczynią się przede wszystkim do poprawy jakości życia mieszkańców oraz integracji społeczności, zwiększając jednocześnie możliwości wypoczynku i aktywności. Cel wykazuje zintegrowanie w szczególności z Celem rozwojowym ZIT 1, ponieważ efekty ich realizacji wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców ROF, zwiększając możliwości ich integracji oraz poszerzając możliwości spędzania czasu wolnego. Planowane działania w ramach pozostałych celów oddziałują na siebie i uzupełniają się wzajemnie, przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności obszaru, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów czy nowych inwestorów. Efekty realizacji wskazanego celu są spójne z pozostałymi celami, ponieważ umożliwią one kompleksowy rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny obszaru.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu rozwojowego ZIT 3:

- Odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców i zwiększających możliwość wypoczynku i aktywności
- Doposażenie przestrzeni w obiekty małej architektury
- Stworzenie i rozbudowa zintegrowanego i kompatybilnego systemu monitoringu wraz z systemem oświetlenia w celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w ROF
- Stworzenie i rozwijanie terenów zielonych w ROF

Efekty planowanych działań:

- Poprawa jakości życia mieszkańców i wizerunku ROF
- Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców ROF
- Dostępność atrakcyjnych, funkcjonalnych przestrzeni do wypoczynku i aktywności
- Zwiększenie poziomu integracji mieszkańców
- Ogólnodostępne przestrzeni publiczne i wzrost możliwości wypoczynku i aktywności mieszkańców w ROF
- Zwiększenie zdolności retencyjnych na terenie ROF, z uwagi na nowe nasadzenia
- Wyższa dostępność do terenów zielonych
- Zwiększona odporność obszaru ROF na zmiany klimatu

Cel rozwojowy ZIT 4

Kształtowanie zrównoważonej mobilności wraz z rozwojem nowoczesnej infrastruktury transportowej

Cel rozwojowy ZIT 4 realizuje Cel strategiczny 6 Integracja ROF w oparciu o nowoczesny transport publiczny i efektywny system komunikacji ze strategii rozwoju ponadlokalnego. Skupia się on na zwiększaniu dostępności komunikacyjnej i rozwijaniu oraz wdrażaniu rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności. Realizacja wskazanego celu wpierać będzie działania mające na celu dążenie do neutralności klimatycznej, podobnie jak efekty realizacji Celu rozwojowego ZIT 3, a ponadto wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Cel ten jest zatem komplementarny i spójny pod względem planowanych efektów z Celami rozwojowymi ZIT 1 i 3. Wskazany cel dotyczy kształtowania zrównoważonej mobilności wraz z rozwojem nowoczesnej infrastruktury transportowej, co pozwoli na ograniczenie zjawiska wykluczenia transportowego wśród gmin ROF oraz poprawi dostępność wewnętrzną i zewnętrzną obszaru. Działania realizowane w ramach tego celu oddziałują zatem na działania zaplanowane do realizacji w Celu rozwojowym ZIT 2 i 5, ponieważ zwiększenie dostępności transportowej wpłynie pozytywnie i umożliwi rozwój gospodarczy, a tym samym napływ turystów czy inwestorów. Efekty realizacji wskazanego celu są spójne z pozostałymi celami, ponieważ umożliwią one kompleksowy rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny obszaru.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu rozwojowego ZIT 4:

- Ograniczenie zjawiska wykluczenia transportowego
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań, zwiększenie udziału wykorzystania taboru zeroemisyjnego/niskoemisyjnego
- Poprawa skomunikowania wewnątrz ROF
- Promowanie i rozwój transportu zbiorowego
- Zmniejszenie poziomu wykorzystania transportu indywidualnego na rzecz transportu zbiorowego
- Transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej
- Rozbudowa infrastruktury transportu publicznego

Efekty planowanych działań

- Poprawa jakości i komfortu życia mieszkańców
- Poprawa jakości powietrza

- Usprawnienie ruchu drogowego w ROF
- Zwiększenie integracji przestrzennej obszaru
- Zwiększenie wykorzystania rozwiązań multimodalnych
- Zmiana zachowań transportowych mieszkańców, zwiększenie wykorzystania transportu publicznego
- Zwiększenie dostępności parkingów P&R i B&R
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w bliskości ciągów komunikacyjnych
- Zwiększony poziom mobilności miejskiej

Cel rozwojowy ZIT 5 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej

Cel rozwojowy ZIT 5 realizuje Cel strategiczny 3 Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej ze strategii rozwoju ponadlokalnego. Skupiony jest na zwiększeniu konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej ROF poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych i przygotowanie ich w celu zlokalizowania na nich podmiotów gospodarczych. Efekty realizacji wskazanego celu oraz Celu rozwojowego ZIT 2 będą spójne, ponieważ ich realizacja wpłynie na rozwój gospodarczy, wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej i poziomu rozpoznawalności ROF w kraju. Ponadto działania realizowane w ramach Celu rozwojowego ZIT 4 oddziałując na planowane w ramach Celu rozwojowego ZIT 5 zadania, poprzez zwiększenie dostępności transportowej, która stanowi istotny element atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Efekty realizacji wskazanego celu są spójne z pozostałymi celami, ponieważ umożliwią one kompleksowy rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny obszaru.

Cele szczegółowe do osiągnięcia w ramach Celu rozwojowego ZIT 5:

- Uporządkowanie i przygotowanie terenów przeznaczonych na inwestycje gospodarcze, poprzez skomunikowanie ich z istniejącym układem komunikacyjnym i zapewnienie dostępności do terenów inwestycyjnych
- Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki
- Tworzenie nowych i kompleksowe uzbrojenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych, w celu zlokalizowania na nich podmiotów gospodarczych
- Nadanie funkcji gospodarczych terenom inwestycyjnym

Efekty planowanych działań

- Wzrost konkurencyjności inwestycyjnej poprzez uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych stanowiących lokalne centrum rozwoju gospodarczego
- Przyciągnięcie nowych inwestorów
- Zwiększenie liczby nowych inwestycji

Wzrost i rozwój	4.2 Wsparcie instytucji kultury na terenie ROF	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzmocnienie potencjału instytucji kultury wraz z promocją usług kulturalnych i dziedzictwa kulturowego	Priorytet 6 - Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	PZ.II.1 Wzmacnianie potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF PZR.II.1.1. Ochrona i rozwój potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF PZ.II.2 Ochrona i wykorzystanie potencjału zabytków, jako dziedzictwa kultury na terenie ROF
	4.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego				
	4.3 Rozwój turystyki na obszarze ROF	Cel rozwojowy ZIT 2 Wykorzystanie posiadanych walorów w celu stworzenia zintegrowanej oferty turystycznej		Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	PZ.I.1 Turystyka aktywna – śladami natury i kultury w ROF PZR.I.1.1. Wykorzystanie potencjału turystycznego ROF
Wzrost i rozwój	5.4 Kompleksowa rewitalizacja i odnowa obszarów zdegradowanych i przestrzeni publicznych na terenie ROF	Cel rozwojowy ZIT 3 Stworzenie przyjaznych mieszkańcom i bezpiecznych przestrzeni publicznych	Priorytet 6 - Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	PZR.III.1 Wysoka jakość przestrzeni publicznych na terenie ROF PZR.III.2 Otwarta przestrzeń na terenie ROF
	2.1 Budowa i rozbudowa uzbrojenia terenów inwestycyjnych oraz poprawa ich skomunikowania	Cel rozwojowy ZIT 5 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej			
				Uzbrajanie terenów inwestycyjnych	PZR.IV.1 Uzbrajanie terenów inwestycyjnych
Wzrost i rozwój	Kierunek działania w Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	Cel rozwojowy ZIT	Priorytet FEP 2021-2027	Rodzaje działań	Projekt zintegrowany
	6.1 Zwiększanie mobilności poprzez rozbudowę układu drogowego z uwzględnieniem obwodnic oraz drogowych połączeń międzygminnych oraz poprawy skomunikowania z Międzynarodowym Portem Lotniczym Rzeszów-Jasionka				
	6.2 Realizacja strategii niskoemisyjnych, w tym zrównoważonej, multimodalnej	Cel rozwojowy ZIT 4 Kształtowanie zrównoważonej mobilności wraz z rozwojem nowoczesnej infrastruktury transportowej	Priorytet 3 - Mobilność miejska	Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego, bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą	PZ.IV.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej ROF wraz z integracją transportową obszaru

6.4 Integracja z Podmiejską Koleją Aglomeracyjną	6.2 Realizacja strategii niskoemisyjnych, w tym zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej	Cel rozwojowy ZIT 4 Kształtowanie zrównoważonej mobilności wraz z rozwojem nowoczesnej infrastruktury transportowej	Infrastruktura dla ruchu niezmotyoryzowanego i mikromobilności	PZ.IV.3 Bezpieczna i zrównoważona mobilność - rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotyoryzowanego i mikromobilności na terenie ROF
	6.5 Budowa spójnego systemu dróg rowerowych na terenie ROF			PZ.IV.4 Aktywna Mobilność - poprawa warunków i rozwój infrastruktury pieszo- rowerowej na terenie ROF

za	Kierunek działania w Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	Cel rozwojowy ZIT	Priorytet FEPW 2021-2027	Rodzaje działań	Projekt zintegrowany
czny acji	6.2 Realizacja strategii niskoemisyjnych, w tym zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej				
	6.3 Integracja i rozwój systemu transportu publicznego	Cel rozwojowy ZIT 4 Kształtowanie zrównoważonej mobilności wraz z rozwojem nowoczesnej infrastruktury transportowej	Priorytet FEPW.03 Zrównoważona mobilność miejska	EFRR/FS.CP2.VIII - Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	PZ.IV.5 Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie ROF
	6.5 Budowa spójnego systemu dróg rowerowych na terenie ROF				

11. Lista projektów realizujących cele ZIT

Wybór projektów wskazanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny został dokonany przez Związek ZIT, na podstawie zdiagnozowanych deficytów, potrzeb i posiadanych potencjałów, jak również efektu i skali oddziaływania projektu zintegrowanego. Do projektów podstawowych wybranych w ten sposób dołączono projekty rezerwowe, projekty konkurencyjne oraz projekty komplementarne, które będą finansowane z innych źródeł niż Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027. Wśród typów działań, których dotyczą (wskazane jako priorytetowe i kluczowe) projekty zintegrowane, wskazuje się na: ochronę, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, fizyczną odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych oraz zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych, ponieważ tam zidentyfikowano największe problemy i deficyty na etapie diagnostycznym oraz możliwości wykorzystania posiadanych potencjałów.

11.1. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027

1.	Tytuł projektu	PZ.I.1. Turystyka aktywna – śladami natury i kultury w ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 – Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2 Wykorzystanie posiadanych walorów w celu stworzenia zintegrowanej oferty turystycznej
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	3.5. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych poprzez utworzenie aktywnych szlaków turystycznych: rowerowych, pieszych, kajakowych wraz z infrastrukturą turystyczną i zagospodarowaniem ich bezpośredniego otoczenia, a także z infrastrukturą poprawiającą dostępność obiektów i atrakcji turystycznych, jako element sieci tworzącej wspólny produkt turystyczny ROF oparty na walorach przyrodniczo – kulturowych.

1.	Tytuł projektu	PZ.II.1. Wzmacnianie potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 – Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzmocnienie potencjału instytucji kultury wraz z promocją usług kulturalnych i dziedzictwa kulturowego
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe

6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Rozwój instytucji kultury poprzez roboty budowlane lub wyposażenie, roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych z uwzględnieniem połączenia aspektów kulturowych z ochroną środowiska w otoczeniu wspieranych obiektów oraz zapewnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, do prowadzenia działalności kulturalnej, digitalizacja i udostępnienie zasobów kultury, udostępnienie zasobów kultury z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz tworzenie nowych treści cyfrowych.
----	---	--

1.	Tytuł projektu	PZ. II.2. Ochrona i wykorzystanie potencjału zabytków, jako dziedzictwa kultury na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 – Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzmocnienie potencjału instytucji kultury wraz z promocją usług kulturalnych i dziedzictwa kulturowego
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury poprzez roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych znajdujących się w rejestrze zabytków, obiektów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej i historycznych oraz zagospodarowanie terenu funkcjonalnie związanego z obiektem dla udostępnienia na cele turystyczne lub kulturalne.

1.	Tytuł projektu	PZ.III.1 Wysoka jakość przestrzeni publicznych na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 – Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 3 Stworzenie przyjaznych mieszkańcom i bezpiecznych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.3. Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności, w tym tworzenie nowych terenów zielonych, oświetlenie, monitoring przestrzeni publicznych.

1.	Tytuł projektu	PZ. III.2 Otwarta przestrzeń na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 – Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 3 Stworzenie przyjaznych mieszkańcom i bezpiecznych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa <i>Podkarpackie 2030</i>	4.3. Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności, w tym tworzenie nowych terenów zielonych, oświetlenie, monitoring przestrzeni publicznych.

11.2. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób konkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027

Zaprezentowane projekty mają zintegrowany charakter, ponieważ ich realizacja oddziaływać będzie na obszar całego ROF, a ponadto oczekiwane rezultaty będą miały wpływ zarówno na sferę społeczną (ograniczenie zjawiska wykluczenia transportowego, podniesienie jakości życia mieszkańców), sferę gospodarczą (poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru) oraz przestrzenno-środowiskową (poprawa spójności przestrzennej obszaru oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu). Wdrożenie projektów transportowych wpłynie pozytywnie na rozwój ROF i poprawę konkurencyjności.

1.	Tytuł projektu	PZ.IV.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej ROF wraz z integracją transportową obszaru
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 3 Mobilność miejska
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	EFRR/FS.CP2.VIII Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ 1. Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego Typ 2. Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotywowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą oraz z następującymi elementami projektu: Typ 4. Rozwiązania cyfrowe Typ 5. Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotywowanego Inwestycje objęte wsparciem wynikają z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
1.	Tytuł projektu	PZ.IV.2 Integracja różnych form transportu na terenie ROF w ramach poprawy zrównoważonej mobilności
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 3 Mobilność miejska
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	EFRR/FS.CP2.VIII Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ 1. Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego Typ 2. Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą oraz z następującymi elementami projektu: Typ 4. Rozwiązania cyfrowe Typ 5. Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego Inwestycje objęte wsparciem wynikają z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
----	---	--

1.	Tytuł projektu	PZ.IV.3 Bezpieczna i zrównoważona mobilność - rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 3 Mobilność miejska
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	EFRR/FS.CP2.VIII Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ 3. Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności oraz z następującymi elementami projektu: Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego Inwestycje objęte wsparciem wynikają z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

1.	Tytuł projektu	PZ.IV.4 Aktywna Mobilność - poprawa warunków i rozwój infrastruktury pieszo- rowerowej na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 3 Mobilność miejska
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	EFRR/FS.CP2.VIII Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ 3. Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności oraz z następującym elementem projektu: Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego Inwestycje objęte wsparciem wynikają z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

11.3. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach FEPW 2021-2027

Wskazany projekt dotyczący rozwoju transportu oddziaływać będzie na cały obszar ROF. Projekt zaplanowany w ramach FEPW.03.01 Zrównoważona mobilność miejska Priorytet 3 Mobilność miejska stanowi uzupełnienie działań planowanych do realizacji w ramach programu regionalnego. Wsparcie

zostanie kompleksowy i zintegrowany projekt realizowany w Mieście Rzeszów i jego obszarze funkcjonalnym.

1.	Tytuł projektu	PZ.IV.5 Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie ROF
2.	Priorytet FEPW 2021-2027	Priorytet 3 Zrównoważona Mobilność miejska
3.	Działanie	FEPW.03.01 Zrównoważona mobilność miejska
4.	Cel szczegółowy FEPW 2021-2027	EFRR/FS.CP2.VIII Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
5.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEPW 2021-2027	Celem kompleksowego i zintegrowanego projektu jest zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców ROF oraz poprawa kondycji ekologicznej tego obszaru poprzez usprawnienie funkcjonowania transportu publicznego na terenie ROF skutkujące zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń, hałasu i wzmocnieniem efektywności przemieszczania się i bezpieczeństwa. Zakres rzeczowy projektu, obejmujący transport miejski i aktywne formy mobilności, uwzględniający potrzeby osób o ograniczonej mobilności (w tym osób z niepełnosprawnościami), będzie dotyczył w szczególności takich komponentów jak: 1. zakup bezemisyjnego taboru autobusowego; 2. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego i komplementarnych form mobilności, w tym w szczególności: – w zakresie infrastruktury transportu: stacje ładowania pojazdów elektrycznych, infrastruktura OZE, linie i pętle autobusowe, wiaty z aktywną informacją pasażerską, zaplecze techniczne do obsługi taboru, infrastruktura punktowa (przystanki, wysepki, centra przesiadkowe, strefy czystego transportu), – inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany z preferencją dla ruchu pieszego i rowerowego oraz komunikacji zbiorowej, przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa uczestników ruchu (jak: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów, ciągi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, przejścia dla pieszych, chodniki, sygnalizacja świetlna, azyle dla pieszych, dedykowane pasy ruchu dla komunikacji zbiorowej); – parkingi P+R („parkuj i jedź”), zlokalizowane na obrzeżach Rzeszowa lub poza jego granicami na terenie ROF, w miejscach zapewniających odpowiednią integrację z publicznym transportem zbiorowym. 3. digitalizacja systemu mobilności w miastach i ich obszarach funkcjonalnych, poprzez rozbudowę Rzeszowskiego Inteligentnego Systemu Transportowego (w tym strefy ograniczonej emisji i ograniczonego parkowania), działania na rzecz wspólnego biletu, informacji i planowania podróży, powiązane z wdrażaniem integracji taryfowej oraz koncepcji „Mobilność jako usługa”. 4. aktualizacja Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla ROF oraz innych dokumentów niezbędnych do realizacji projektu. Inwestycje objęte wsparciem wynikają z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

11.4. Lista projektów rezerwowych planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027

1.	Tytuł projektu	PZR.I.1. Wykorzystanie potencjału turystycznego ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 - Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2 Wykorzystanie posiadanych walorów w celu stworzenia zintegrowanej oferty turystycznej

5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	3.5. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych poprzez utworzenie aktywnych szlaków turystycznych: rowerowych, pieszych, kajakowych wraz z infrastrukturą turystyczną i zagospodarowaniem ich bezpośredniego otoczenia, a także z infrastrukturą poprawiającą dostępność obiektów i atrakcji turystycznych, jako element sieci tworzącej wspólny produkt turystyczny ROF oparty na walorach przyrodniczo – kulturowych.

1.	Tytuł projektu	PZR.II.1. Ochrona i rozwój potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 - Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzmocnienie potencjału instytucji kultury wraz z promocją usług kulturalnych i dziedzictwa kulturowego
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Partnerzy projektu: Rozwój instytucji kultury poprzez roboty budowlane lub wyposażenie, roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych z uwzględnieniem połączenia aspektów kulturowych z ochroną środowiska w otoczeniu wspieranych obiektów oraz zapewnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, do prowadzenia działalności kulturalnej, digitalizacja i udostępnienie zasobów kultury, udostępnienie zasobów kultury z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz tworzenie nowych treści cyfrowych.

1.	Tytuł projektu	PZR. III.1 Atrakcyjnie zagospodarowane przestrzenie publiczne na terenie ROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 - Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 3 Stworzenie przyjaznych mieszkańcom i bezpiecznych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.3. Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności, w tym tworzenie nowych terenów zielonych, oświetlenie, monitoring przestrzeni publicznych.

1.	Tytuł projektu	PZR. IV.1 Uzbieranie terenów inwestycyjnych
2.	Priorytet FEP 2021-2027	Priorytet 6 - Rozwój Zrównoważony Terytorialnie
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 5 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej

5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	1.3. Konkurencyjność gospodarki poprzez innowacje i nowoczesne technologie
6.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Kompleksowe uzbrojenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych, w celu zlokalizowania na nich podmiotów gospodarczych

11.5. Lista projektów uzupełniających przewidzianych do realizacji przez partnerów ROF według priorytetów FEP 2021-2027

Tabela 2 Projekty uzupełniające przewidziane do realizacji przez Partnerów ROF w sposób konkurencyjny finansowanych z FEP 2021-2027

Priorytet FEP	Gmina	Nazwa projektu
Priorytet 1 Konkurencyjna i Cyfrowa Gospodarka	Gmina Boguchwała	Utworzenie cyfrowych danych przestrzennych dla aktów planowania przestrzennego
		Uzbrojenie strefy ekonomicznej i utworzenie inkubatora technologicznego, parku biznesowego
		Wdrożenie rozwiązań informatycznych dla usprawnienia zarządzania siecią wod-kan.
		Wektoryzacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
	Gmina Głogów Mlp.	Modernizacja i poprawa wydajności e-usług świadczonych dla mieszkańców i systemu oświaty
	Gmina Krasne	Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Krasne
	Gmina Świlcza	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świlcza
Priorytet 2 - Energia i Środowisko	Gmina Lubenia Stowarzyszenie ROF w partnerstwie z gminami ROF	Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Świlcza
		Tworzenie terenów inwestycyjnych wraz z infrastrukturą techniczną wokół nich
		Opracowanie MPZP części Gminy Lubenia
		Rozwój OZE na terenie ROF
	Gmina Błażowa	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Nowym Borku
		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Błażowa Dolna i Nowy Borek
		Budowa sieci wodociągowej
		Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego
	Gmina Boguchwała	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
		Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Błażowa
Gmina Boguchwała	Gmina Boguchwała	Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Błażowa
		Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę wyposażenia technicznego OSP oraz zakup wozu bojowego.
		Budowa farmy fotowoltaicznej
		Efektywne zarządzanie energią związane z oświetleniem w gminie
Gmina Boguchwała	Gmina Boguchwała	Gospodarka wodami opadowymi dla miasta Boguchwała
		Ograniczenie niskiej emisji poprzez inwestycje OZE oraz wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Boguchwała - Projekt Parasolowy

Priorytet FEP	Gmina	Nazwa projektu
		Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie gminy
		Rozbudowa i optymalizacja sieci wod. - kan.
		System zarządzania bezpieczeństwem publicznym i środowiskiem na terenie Gminy Boguchwała
		Wzmocnienia potencjału wzrostu Gospodarki Komunalnej w Boguchwale w celu dostosowania do oczekiwanych odbiorców usług - etap II
		Wzmocnienie potencjału wzrostu Gospodarki Komunalnej w Boguchwale w celu dostosowania do oczekiwanych odbiorców usług - etap I
		Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych - Projekt parasolowy
		Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych poprzez system retencji rozproszonej
		Zakup samochodów elektrycznych na potrzeby Urzędu Miejskiego – 1 miejski+ 1 terenowy
		Budowa farm fotowoltaicznych na terenie Gminy Głogów Małopolski
		Budowa instalacji do 40 kWh na obiektach publicznych w Gminie Głogów Małopolski
		Poprawa jakości sytemu zbiórki odpadów na terenie Gminy Głogów Małopolski
		Poprawa efektywności energetycznej publicznych systemów oświetleniowych jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji
		Projekt parasolowy – na budowę zbiorników na deszczówkę w gospodarstwach domowych
		Regulacja ciek w wodnego w Stykowie wraz modernizacją zbiornika retencyjnego
Gmina Głogów Młp.		Rozbudowa budynku OSP w Rudnej Małej na magazyn obrony cywilnej dla Gminy Głogów Małopolski
		Rozwój zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Głogów Małopolski poprzez modernizację SUW w Rudnej Małej (budowa nowego zbiornika) oraz budowę nowej i modernizację starej stacji SUW w Głogowie Małopolskim
Gmina Hyżne		Ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem (jak powódzie, pożary) oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie poprzez doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Hyżne w niezbędny do sprawnego działania sprzęt.
		Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
Gmina Krasne		Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej
		Poprawa gospodarki wodnej poprzez rozbudowę istniejącej Stacji Uzdatniania Wody oraz budowę pompowni sieciowych wody
		Poprawa stanu bezpieczeństwa powodziowego poprzez rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi.
		Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Krasne
Gmina Łańcut		Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych
		Budowa Punktu Selektywnego Zbiórki Odpadów Komunalnych
		Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Łańcut
		Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach stanowiących własność Gminy Łańcut

Priorytet FEP	Gmina	Nazwa projektu
	Gmina Miasto Rzeszów	Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Łańcut
		Budowa kanalizacji deszczowej na os. Budziwój w Rzeszowie, etap II
		Modernizacja układu elektroenergetycznego Oczyszczalni Ścieków w Rzeszowie – kogeneracja.
		Optymalizacja wykorzystania ciepła systemowego poprzez budowę inteligentnego systemu ciepłowniczego w ramach koncepcji miasta inteligentnego - Smart City
		Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Rzeszowa – poprzez zakup nowoczesnego, średniego pojazdu ratowniczego – gaśniczego wraz z zasadniczym wyposażeniem dla jednostki OSP na terenie Rzeszowa
		Poprawa efektywności energetycznej publicznych systemów oświetleniowych jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji w ROF
		Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF - Etap II (projekt parasolowy)
		Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF - Etap II (projekt parasolowy)
		Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę zaplecza technicznego jednostek OSP w Rzeszowie
		Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF - Etap IV
	Gmina Świdzka	Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie OZE oraz wymiana /modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej
		Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi
		Projekty dla indywidualnych gospodarstwach domowych - instalacje Odnawialnych Źródeł Energii oraz wymiana źródeł ciepła
		Projekty dla indywidualnych gospodarstwach domowych - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych
		Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Świdzka poprzez poprawę wyposażenia technicznego OSP oraz zakup wozów bojowych
	Gmina Trzebownik	Budowa 2 zbiorników retencyjnych na rzece Czarna w miejscowości Zaczernie i Trzebownik
		Rozbudowa oczyszczalni w Nowej Wsi w zakresie zmiany technologii odwadniania i higieny osadów ściekowych
		Wsparcie rozwoju OZE na terenie Gminy Trzebownik-projekt parasolowy
	Gmina Tyczyn	Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Trzebownik - projekt parasolowy
		Ochrona przeciwpowodziowa Gminy Tyczyn
	Miasto Łańcut	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych
		Termomodernizacja budynków mieszkalnych
		Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Łańcut
		Wymiana źródeł ciepła

Priorytet FEP	Gmina	Nazwa projektu
	Gmina Czudec	Rewitalizacja Lasu Dębnik poprzez zagospodarowanie terenu dla zachowania bioróżnorodności
		Przebudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Przedmieście Czudeckie- etap II
		Budowa sieci wodociągowej wraz z nowym ujęciem wody
		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z budową mikro oczyszczalni
		Fotowoltaika na obiektach użyteczności publicznej
		Termomodernizacja budynku GOPS, ZWK i ZEAS w Czudcu
		Remont ośrodka zdrowia w Pstragowej
		Wymiana opraw oświetleniowych przy drogach
		Budowa sieci wodociągów gminnych
		Doposażenie jednostek OSP z terenu gminy
	Gmina Chmielnik	Rozbudowa publicznej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy
		Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Chmielnik - projekt parasolowy
		Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Chmielnik.
	Gmina Lubenia	Dostawa i montaż instalacji na szkołach podstawowych Gminy Lubenia oraz Urzędzie Gminy Lubenia
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sołonka, Siedliska, Straszyle
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubenia (przysiółek Kosina i Maternówka) wraz z pompowaniami ścieków i instalacją elektryczną
		Modernizacja gospodarki wodno - ściekowej w Gminie Lubenia
		Budowa oraz przebudowa oświetlenia przy drogach gminnych na niskiemisyjne
		Poprawa bezpieczeństwa poprzez zakup samochodu dla OSP
		Modernizacja kotłowni w szkołach Gminy Lubenia oraz UG z wykorzystaniem instalacji OZE
Priorytet 5 - Infrastruktura bliżej ludzi	Gmina Błażowa	Budowa sali gimnastycznej w Nowym Borku
	Gmina Boguchwała	Przebudowa i adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Nowym Borku
	Gmina Czudec	Rozbudowa terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy Boguchwała
		Budowa Sali gimnastycznej w Babicy

Priorytet FEP	Gmina	Nazwa projektu
	Gmina Głogów Młp.	Budowa szkoły branżowej ponadpodstawowej w technologii pasywnej na os. Niwa w Głogowie Małopolskim
	Gmina Krasne	Budowa infrastruktury edukacyjnej dla potrzeb wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem
		Budowa i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
		Gmina Krasne bez barier
	Gmina Łańcut	Przebudowa budynków gminnych na potrzeby lokali socjalnych
		Budowa hali sportowej przy I LO
		Budowa hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, ul. Skrajna 1 wraz z zapleczem i rozbudową pomieszczeń przedszkola
	Gmina Miasto Rzeszów	Budowa przedszkola na os. Budziwój w Rzeszowie
		Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół nr 1 wraz z zagospodarowaniem terenu
		Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy IX Liceum Ogólnokształcącym, ul. Elizy Orzeszkowej 8a
		Poprawa dostępu do usług opieki nad dziećmi zagrożonymi niepełnosprawnościami i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci do lat 3 na terenie Gminy Miasto Rzeszów poprzez wybudowanie, wyposażenie i utrzymanie nowo powstałego żłobka
		Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy IX Liceum Ogólnokształcącym, ul. Elizy Orzeszkowej 8a
		Modernizacja III Liceum Ogólnokształcącego, ul. Szopena 11
		Budowa żłobka na os. Budziwój w Rzeszowie
		Budowa żłobka przy ul. Jachowicza
		Budowa Szkoły Podstawowej na os. Matysówka
		Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21, ul. Miodowa 6 wraz z zagospodarowaniem terenu
	Gmina Świlcza	Budowa przedszkola na os. Budziwój
		Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w Gminie Świlcza
		Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wymagających opieki z terenu Gminy Świlcza
		Rozbudowa/budowa wraz z termomodernizacją budynków placówek oświatowych wraz z ich doposażeniem w pomoce dydaktyczne oraz zagospodarowaniem terenu wokół szkół
		Odnowa przestrzeni publicznej Gminy Trzebownisko poprzez budowę, rozbudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami
	Gmina Trzebownisko	Przebudowa i rozbudowa budynku Urzędu Gminy Trzebownisko w celu dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców gminy.
		Rozwój turystyki kajakowej w województwie podkarpackim
	Miasto Łańcut	Poprawa dostępności i jakości usług miejskich przedszkoli w Łańcutie

Priorytet FEP	Gmina	Nazwa projektu
		Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku przy pl. Sobieskiego 18 w łańcucie na potrzeby administracyjne i społeczne
		Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku przy pl. Sobieskiego 19 w łańcucie oraz nadanie mu nowych funkcji na potrzeby administracyjne, kulturalne i społeczne
		Przebudowa basenu otwartego wraz z otoczeniem przy ul. Składowej w łańcucie na potrzeby obiektu całorocznego – utworzenie Centrum Kultury Fizycznej
		Rewitalizacja Placu Sobieskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla potrzeb utworzenia traktów spacerowych, przestrzeni turystycznej, kulturalnej i edukacyjnej
	Gmina Lubenia	Budowa hali sportowej w Straszylu
Priorytet 7 - Kapitał ludzki gotowy do zmian	Gmina Miasto Rzeszów	Wsparcie lokalnego rozwoju gospodarczego poprzez dostosowanie do potrzeb rynku szkolnictwa zawodowego w Rzeszowie
	Miasto łańcut	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym

11.6. Wykaz projektów komplementarnych

Tabela 3 Projekty komplementarne przewidziane do realizacji przez Partnerów ROF

Gmina	Nazwa projektu	Źródło finansowania
Błazowa	Budowa i przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Błazowa	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Przebudowa odcinka drogi gminnej na działce nr ewid 631 w miejscowości Kąkolówka	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
	Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Szkole Podstawowej w Nowym Borku	Ministerstwo Sportu i Turystyki
	Remont zabytkowej kaplicy mszalnej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Błazowej przy ul. Pułaskiego działka nr 661/1	
	Przebudowa i nadbudowa oraz zmiana konstrukcji dachu wraz z poszyciem budynku usługowo-mieszkalnego w miejscowości Błazowa, ul. 3-go Maja 17	
	Remont zabytkowej przydrożnej kapliczki w miejscowości Futoma	Rządowy Program Odbudowy Zabytków
	Remont zabytkowego pomnika Władysława Jagiełły w Błazowej	
	Remont kapliczki w Piątkowej	
	Remont zabytkowej przydrożnej kapliczki w Białce	
	Zakup przenośnego kina plenerowego + lezaki	Budżet gminy, środki zewnętrzne
Boguchwała	Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej	Budżet gminy, środki zewnętrzne
	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej	Budżet gminy, środki zewnętrzne
	Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczcu na cele społeczne	Budżet gminy, środki zewnętrzne
	Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja)	Budżet gminy, środki prywatne, stowarzyszeń i fundacji, środki zewnętrzne
	Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno – turystycznych	Budżet gminy, środki zewnętrzne
	Wolontariusze na start	Budżet gminy, środki prywatne, stowarzyszeń i fundacji, Program Równać Szanse, środki zewnętrzne
	Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Centrum Kultury w Boguchwale	Budżet gminy, środki zewnętrzne

Gmina	Nazwa projektu	Źródło finansowania
Chmielnik	Budowa parkingu ogólnodostępnego wraz z zatoką postojową w Chmielniku	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Chmielnik	
	Poprawa infrastruktury ochotniczych straży pożarnych na terenie Gminy Chmielnik poprzez budowę i przebudowę remiz	
	Kompleksowa renowacja kapliczek na terenie Gminy Chmielnik	
Hyżne	Budowa przedszkola wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku – etap II	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Zakup autobusu szkolnego	
	Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy Hyżne	
Lubenia	Budowa klubu dziecięcego w m. Siedliska	Rządowy Fundusz Polski Ład
	Budowa wodociągu Lubenia - Obręczna	
	Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz zadaszeniem o stałej konstrukcji przy ZSP w Dąbrowie	
Świlcza	Poprawa infrastruktury edukacyjnej na terenie Gminy Świlcza	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Budżet gminy
	Odtworzenie lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Budżet gminy
	Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkowej plebani w Świlczy	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego / Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych / Budżet Państwa / Budżet gminy
	Modernizacja i adaptacja na cele kulturalne, edukacyjne, społeczne zabytkowych budynku na terenie Gminy Świlcza	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego / Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych / Program „Maluch+” / Budżet gminy
	Zakup samochodu, sprzętu specjalistycznego i wyposażenia dla Ochotniczych Straży Pożarnych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego / Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych / Budżet Państwa / Budżet gminy
	Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Świlcza	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie / Budżet gminy
		Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 / Budżet gminy

Gmina	Nazwa projektu	Źródło finansowania
	Odtworzenie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne na terenie Gminy Świlcza	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie / Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 / Budżet gminy
	Budowa ścieżek rowerowych / ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy Świlcza	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 / Budżet gminy
	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy Świlcza	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg / Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 / Budżet gminy
	Tworzenie lokali socjalnych na terenie Gminy Świlcza	Fundusz Dopłat / Budżet Państwa / Budżet gminy
	Poprawa infrastruktury sportowej na terenie Gminy Świlcza	Ministerstwo Sportu i Turystyki / Budżet gminy
	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnoprawnych w Gminie Świlcza	Program Dostępność Plus / Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych / Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 / Fundusz Dostępności Bank Gospodarstwa Krajowego / Budżet Państwa / Budżet gminy
	Rozbudowa/budowa wraz z termomodernizacją budynków placówek oświatowych wraz z ich doposażeniem w pomoce dydaktyczne	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie / Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 / Budżet Gminy
	Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wymagających opieki z terenu Gminy Świlcza	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 / Budżet gminy
	Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie / Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 / Budżet Gminy
	Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie OZE oraz wymiana /modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	
	Projekty dla indywidualnych gospodarstw domowych - instalacje Odnawialnych Źródeł Energii oraz wymiana źródeł ciepła	

Gmina	Nazwa projektu	Źródło finansowania
	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świlcza	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 / Budżet gminy
	Tworzenie infrastruktury technicznej wokół terenów inwestycyjnych	
	Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Świlcza	
Trzebowniko	Poprawa lub modernizacja publicznej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej, sportowej i kulturalnej na terenie Gminy Trzebowniko	Rozwój Obszarów Wiejskich ze Środków Europejskich na lata 2021-2027
	Zwiększenie wydajności hydraulicznej Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Rzeszowie wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej Modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody wraz z siecią wodociągową miasta Rzeszowa Budowa nowoczesnej sortowni selektywnie zbieranych odpadów komunalnych Modernizacja sortowni selektywnie zbieranych odpadów komunalnych Rozbudowa i modernizacja kompostowni bioodpadów Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Słocina Budowa kolektora deszczowego dla os. Zwiężczyca i południowej strony os. Staroniwa Rozwój zielonej infrastruktury i odbetonowanie powierzchni uszczelnionych w Rzeszowie Rewitalizacja pasów drogowych i terenów zieleni miejskiej Systemy zagospodarowania wody deszczowej na terenach zieleni miejskiej Budowa sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami do nowych i istniejących budynków Modernizacja kotłowni gazowo – olejowej poprzez budowę lokalnego źródła wysokosprawnej kogeneracji Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności dystrybucji ciepła do Odbiorców poprzez likwidację wymiennikowni grupowych na terenie miasta Rzeszowa	
Rzeszów		Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Gmina	Nazwa projektu	Źródło finansowania
	Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności przesyłu ciepła poprzez modernizację napowietrznych sieci ciepłowniczych w mieście Rzeszowie	Krajowy Plan Odbudowy, Grant OZE Bank Gospodarstwa Krajowego
	Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności przesyłu ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczych kanałowych wraz z przyłączami	
	Zwiększenie niezawodności i efektywności energetycznej dostaw ciepła do Odbiorców poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczej w układzie pierścieniowym	
	Budowa elektrowni słonecznej na dachach budynków mieszkalnych zarządzanych przez MZBM Sp. z o.o.	
	Wymiana opraw oświetleniowych na ulicach miasta Rzeszowa - nieenergooszczędnych na nowe energooszczędne	
	Budowa DW 878 od ul. Rejtana w Rzeszowie do DW 869 w Jasionce (od ul. Rejtana do ul. Lubelskiej, w tym rozbudowa ul. Ciepłowniczej z mostem Załęskim i ul. Gen. Maczka)	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
	Budowa przejścia przez tory kolejowe, połączenie ul. Podkarpackiej z ul. Zawiszy	
	Budowa wiaduktu nad torami od ul. Wyspiańskiego do ul. Pułaskiego lub Hoffmanowej	
	Budowa wielopoziomowego skrzyżowania ulic: Lwowskiej, al. Armii Krajowej, al. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego (Rondo Pobitno)	
	Budowa DW w Rzeszowie na odcinku od skrzyżowania ul. Podkarpackiej z ul. 9 Dywizji Piechoty (DK19) do Al. Sikorskiego (DW878)	
	Połączenie ul. Sikorskiego z DK97	Krajowy Plan Odbudowy; Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Rozbudowa ul. Kwiatkowskiego	
	Budowa DW w Rzeszowie na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Krakowskiej - połączenie DK 97 z DK 94	
	Budowa parku wodnego w Rzeszowie	

12.1. Charakterystyka ROF

Rysunek 1 Granice administracyjne ROF

Źródło: opracowanie własne

55

Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia gmin ROF w 2022 r.

Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Udział ludności w liczbie ludności ROF	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Błażowa	10 824	2,7%	96,1
Boguchwała	21 893	5,5%	246,1
Chmielnik	7 331	1,9%	138,5
Czarna	12 048	3,0%	154,3
Czudec	11 573	2,9%	136,6
Głogów Małopolski	19 529	4,9%	138,1
Hyżne	6 962	1,8%	135,8
Krasne	12 904	3,2%	330
Lubenia	6 525	1,6%	118,8
Miasto Łańcut	17 649	4,4%	908,8
Łańcut	21 801	5,5%	205,1
Miasto Rzeszów	197 181	49,5%	1 528,4
Świlcza	16 660	4,2%	154
Trzebownisko	23 990	6,0%	265,7
Tyczyn	11 397	2,9%	212,2
ROF łącznie:	398 267	-	317,9

Źródło: dane GUS

Średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 317,9 os./km². Rzeszowski Obszar Funkcjonalny posiada znaczny potencjał ludzki, który stanowi o możliwościach jego rozwoju. Najniższą gęstością zaludnienia charakteryzuje się gmina miejsko-wiejska Błażowa (96,1 os./km²), a następnie gminy wiejskie Lubenia (118,8 os./km²) i Hyżne (135,8 os./km²).

Teren ROF stanowi zwarty przestrzennie kompleks terytorialny odznaczający się wysokim poziomem urbanizacji, koncentracją funkcji administracyjnych, przemysłowych, usługowych i mieszkalnictwa, w którym występują wzajemne powiązania funkcjonalne (ekonomiczne, społeczne, komunikacyjne, infrastrukturalne, środowiskowe), wspólne systemy (organizacyjne i techniczne), a nade wszystko jest to obszar objęty wspólną polityką rozwoju (wspólne cele i narzędzia realizacji).

Poniższa tabela przedstawia odsetek powierzchni ROF, który przypada w udziale poszczególnym gminom.

Tabela 5 Powierzchnia oraz udział procentowy gmin w całkowitej powierzchni ROF w 2022 r.

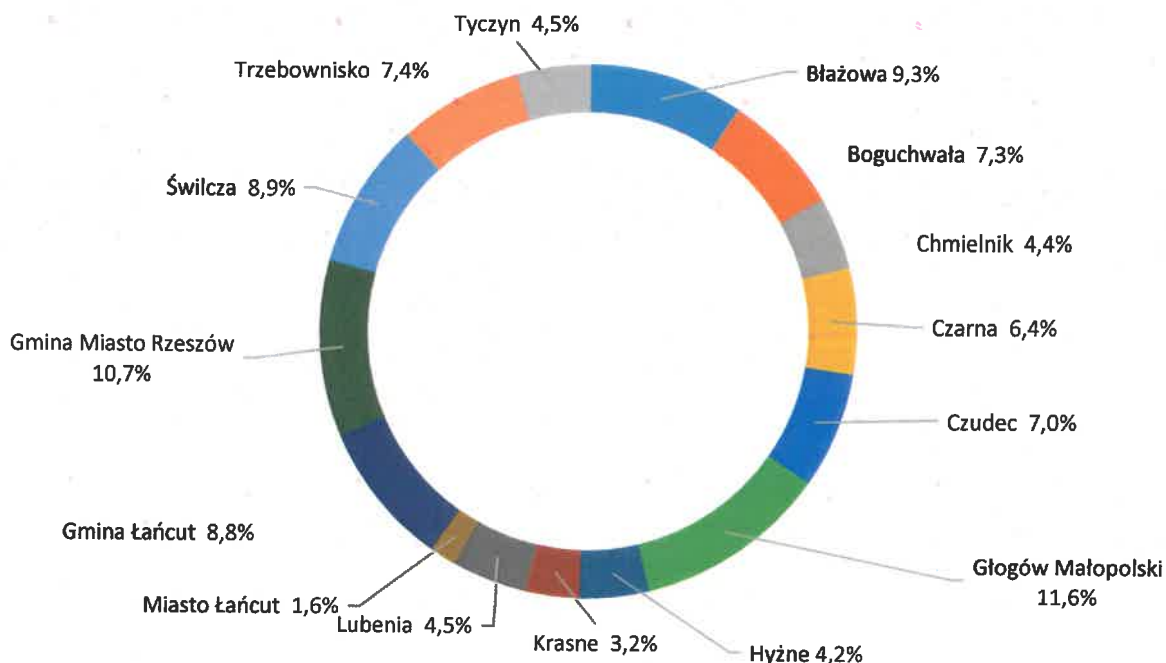
Jednostka terytorialna	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [km ²]	Odsetek powierzchni ROF
Błażowa	11 260	113	9,3%
Boguchwała	8 896	89	7,3%
Chmielnik	5 292	53	4,4%
Czarna	7 807	78	6,4%
Czudec	8 470	85	7,0%
Głogów Małopolski	14 141	141	11,6%

Jednostka terytorialna	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [km ²]	Odsetek powierzchni ROF
Hyżne	5 125	51	4,2%
Krasne	3 910	39	3,2%
Lubenia	5 491	55	4,5%
Miasto Łańcut	1 942	19	1,6%
Łańcut	10 630	107	8,8%
Miasto Rzeszów	12 901	129	10,7%
Świlcza	10 818	108	8,9%
Trzebownisko	9 028	90	7,4%
Tyczyn	5 373	54	4,5%
ROF łącznie:	121 084	1 211	

Źródło: dane GUS

Poniżej w formie graficznej przedstawiona została struktura udziału gmin w łącznej powierzchni Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2022 r. Wśród gmin członków ROF najrozleglejsza jest Gmina Głogów Małopolski, w dalszej kolejności Miasto Rzeszów oraz gminy Błażowa i Świlcza. Najmniejszy odsetek powierzchni w skali ROF cechuje Miasto Łańcut (1,6%).

Wykres 1 Struktura udziału gmin w całkowitej powierzchni ROF [w %]

Źródło: dane GUS

12.2. Istniejący stan środowiska

12.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2024.54 t.j.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego wyznaczono strefy:

- miasto Rzeszów – kod strefy PL1801, do którego należy miasto Rzeszów;
- strefa podkarpacka – kod strefy PL1802, do której należą pozostałe jednostki ROF.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279, z późn. zm.). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

• dwutlenek siarki SO ₂ ,	• pył PM _{2.5} ,
• dwutlenek azotu NO ₂ ,	• ołów Pb w PM ₁₀ ,
• tlenek węgla CO,	• arsen As w PM ₁₀ ,
• benzen C ₆ H ₆ ,	• kadm Cd w PM ₁₀ ,
• ozon O ₃ ,	• nikiel Ni w PM ₁₀ ,
• pył PM ₁₀ ,	• benzo(a)piren B(a)P w PM ₁₀ .

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego;
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy;
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu);
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 6 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego	ozon O ₃	D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 7 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, PM10, PM2,5, Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O₃

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
dwutlenek siarki	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 24 stężenia 1-godz. S1 > 350 µg/m ³	więcej niż 24 stężenia 1-godz. S1 > 350 µg/m ³
dwutlenek siarki	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 3 stężenia 24-godz. S24 > 125 µg/m ³	więcej niż 3 stężenia 24-godz. S24 > 125 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 18 stężeń 1-godz. S1 > 200 µg/m ³	więcej niż 18 stężeń 1-godz. S1 > 200 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	rok	Sa ≤ 40 µg/m ³	Sa > 40 µg/m ³
tlenek węgla	dopuszczalny	8-godz.	S8max ≤ 10 mg/m ³	S8max > 10 mg/m ³

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
benzen	dopuszczalny	rok	Sa ≤ 5 µg/m ³	Sa > 5 µg/m ³
pył zawieszony PM10	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 35 stężeń 24-godz. S24 > 50 µg/m ³	więcej niż 35 stężeń 24-godz. S24 > 50 µg/m ³
pył zawieszony PM10	dopuszczalny	rok	Sa ≤ 40 µg/m ³	Sa > 40 µg/m ³
pył zawieszony PM2,5	dopuszczalny - faza II*	rok	Sa ≤ 20 µg/m ³ (klasa A1)	Sa > 20 µg/m ³ (klasa C1)
pył zawieszony PM2,5	dopuszczalny - faza I*	rok	Sa ≤ 25 µg/m ³	Sa > 25 µg/m ³
ołów	dopuszczalny	rok	Sa ≤ 0,5 µg/m ³	Sa > 0,5 µg/m ³
arsen	docelowy	rok	Sa ≤ 6 ng/m ³	Sa > 6 ng/m ³
kadm	docelowy	rok	Sa ≤ 5 ng/m ³	Sa > 5 ng/m ³
nikiel	docelowy	rok	Sa ≤ 20 ng/m ³	Sa > 20 ng/m ³
benzo(a)piren	docelowy	rok	Sa ≤ 1 ng/m ³	Sa > 1 ng/m ³
ozon	docelowy	8-godz.	nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > 120 µg/m ³ (średnio dla ostatnich 3 lat)	więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > 120 µg/m ³ (średnio dla ostatnich 3 lat)

Objaśnienia do tabeli:

Sa – stężenie średnie roczne, S1 – stężenie 1-godzinne,

S24 – stężenie średnie dobowe,

S8max – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych krocących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego,

S8max_d – maksimum dobowe ze stężeń średnich ośmiogodzinnych krocących obliczanych ze stężeń średnich jednogodzinnych; każdą wartość średnią ośmiogodzinną przypisuje się dobie, w której kończy się ośmiogodzinny okres uśredniania,

ołów, arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren – oznaczane w pyłe zawieszonym PM10,

* kryteria klasyfikacji stref dla PM2,5:

faza I – obowiązująca w Polsce do dnia 31 grudnia 2019 r. (dodatkowa klasyfikacja),

faza II – obowiązująca w Polsce od dnia 1 stycznia 2020 r.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 8 Kryteria dodatkowej klasyfikacji stref dla ozonu (O₃) ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do osiągnięcia w 2020 roku)

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa D1	Klasa D2
Ozon	cel długoterminowy	8-godz.	S8max ≤ 120 µg/m ³ w ocenianym roku	S8max > 120 µg/m ³ w ocenianym roku

Objaśnienia do tabeli:

S8max – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych krocących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackiego raport wojewódzki za rok 2023

Program pomiarów jakości powietrza realizowany jest zgodnie „Wieloletnim Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na dany rok.

- PkRzeszPilsu - Rzeszów, ul. Piłsudskiego, typ stacji: komunikacyjna;
- PkRzeszRejta - Rzeszów, ul. Rejtana, typ stacji: tło.

Tabela 9 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 10 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 – ochrona zdrowia						

Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
strefa podkarpacka	poziom docelowy	śr. roczna	39,8	0,2	52 007	2,8
Ozon – ochrona zdrowia						
miasto Rzeszów	poziom celu długo-terminowego	śr. 8-godz.	113,1	87,7	191 001	96,9
strefa podkarpacka			13 279,4	75	1 383 569	73,5

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Objęte oceną pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi zanieczyszczenia gazowe w roku 2023, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen osiągały na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy miasto Rzeszów i strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W województwie podkarpackim dotrzymany został w 2023 roku średnioroczny poziom dopuszczalny oraz dobowy poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy A.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego przeprowadzonych w 2023 roku w regionie wykazały dotrzymanie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi zarówno na terenie strefy miasto Rzeszów jak i strefy podkarpackiej. Obie strefy otrzymały klasę A1.

W dodatkowej klasyfikacji w zakresie poziomu dopuszczalnego określonego dla tzw. fazy I, równego 25 µg/m³, z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2019 roku strefy miasto Rzeszów i podkarpacka otrzymały klasę A.

Dla metali w pyłe zawieszonym PM₁₀ (arsen, kadm, nikiel, ołów) poziomy dopuszczalne/docelowe zostały dotrzymane na obszarze całego województwa. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zaliczone zostały do klasy A.

Na terenie strefy miasto Rzeszów dotrzymany został w 2023 roku średnioroczny poziom docelowy benzo(a)pirenu. Strefa otrzymała klasę A. Natomiast na terenie strefy podkarpackiej wyniki pomiarów wykazały przekroczenie wartości docelowej B(a)P w 2 punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach miejskich. Na objętych pomiarami obszarach ochrony uzdrowiskowej poziom docelowy B(a)P został dotrzymany (Iwonicz-Zdrój, Rymanów-Zdrój). Strefa podkarpacka zaliczona została do klasy C.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 3 obszary przekroczenia w zakresie średniorocznego poziomu docelowego B(a)P. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 39,8 km² (0,2% strefy) zamieszkałych przez 52 007 mieszkańców.

Dla ozonu dotrzymany został poziom docelowy w zakresie stężenia 8-godzinnego w obu strefach zaliczonych do klasy A. Nie został natomiast dotrzymany poziom celu długoterminowego ozonu pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi w obu strefach, którym przypisano klasę D2.

Na terenie strefy miasto Rzeszów wyznaczono 2 obszary przekroczenia w zakresie poziomu celu długoterminowego ozonu. Objęły on swoim zasięgiem 113,1 km² (87,7% strefy) zamieszkałych przez 191 001 mieszkańców.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 31 obszarów przekroczenia w zakresie celu długoterminowego ozonu. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 13 279,4 km² (75% strefy) zamieszkałych przez 1 383 569 mieszkańców.

Zestawienie wynikowych klas dla strefy podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11 Klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w roku 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w strefie podkarpackiej

Symbol klasy wynikowej		
SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
A	A	A

¹Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

W poniższej tabeli zestawiono informacje dotyczących obszarów przekroczeń dla ozonu w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin.

Tabela 12 Zestawienie sytuacji przekroczeń w strefie podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin w roku 2023 - zanieczyszczenie O₃ poziom celu długoterminowego

Rok	2023
Czas uśredniania (parametr)	AOT40
Kod sytuacji przekroczenia	SYT_2023_PK_W1_PL1802_O3_OR_PCDT_AOT40-R_1
Opis obszaru przekroczenia	159 gmin na terenie wszystkich powiatów
Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	17 456,6
Udział w powierzchni strefy [%]	98,5
Powierzchnia obszarów ekosystemów objętych przekroczeniem [km ²]*	16 341,5
Główna przyczyna przekroczenia	Warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu
Pozostałe przyczyny przekroczenia	Napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy

* Jako obszary ekosystemów uwzględniono tereny naturalne (obejmujące lasy i ekosystemy naturalne, obszary podmokłe oraz obszary wodne) oraz tereny rolne. Nie włączono terenów antropogenicznych (np. zabudowa miejska, tereny przemysłowe, komunikacyjne, budowy itp.). Wartość oszacowana na podstawie zasobów bazy Corine Land Cover 2018.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Podlegające ocenie za rok 2023 zanieczyszczenia gazowe, tj. dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon osiągnęły na terenie strefy podkarpackiej stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to, na zakwalifikowanie strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem kryterium ochrony roślin w 2023 roku strefa podkarpacka zaliczona została do klasy D2. Wyznaczony obszar przekroczenia w strefie podkarpackiej objął 17 456,6 km² (98,5% powierzchni strefy).

12.2.2. Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazier pensylwański, rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu arealów upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślny i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

Najwyższy w ROF potencjał techniczny produkcji biomasy występuje w gminach powiatu rzeszowskiego. Potencjał ten wynosi 20-40 GWh dla biomasy leśnej oraz powyżej 70 GWh dla biomasy ze słomy i siana. Z możliwości rozwoju produkcji biomasy wyłącza się obszary rezerwatów przyrody.

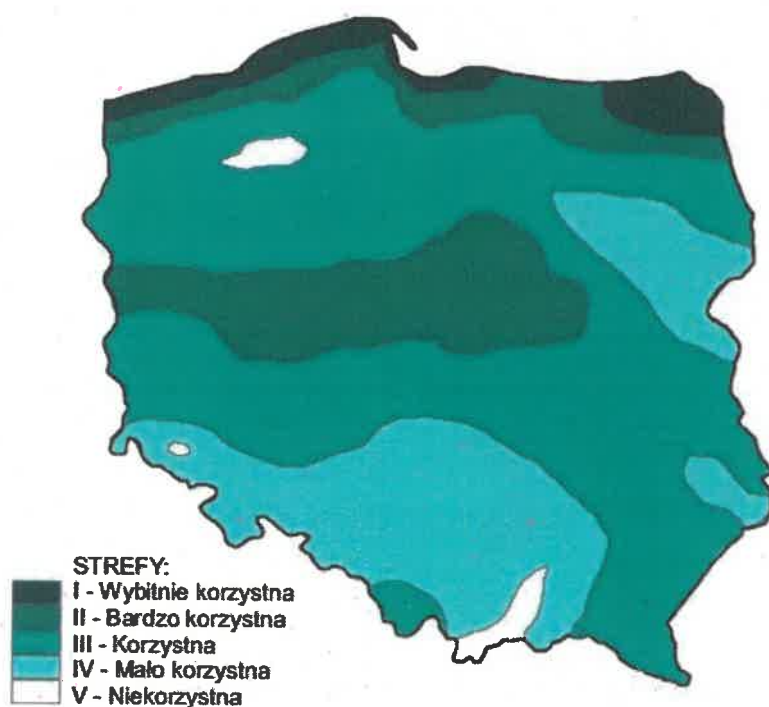
Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna,
- Strefa II – bardzo korzystna,
- Strefa III – korzystna,
- Strefa IV – mało korzystna,
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, omawiany teren leży w strefie II (bardzo korzystnej). Potencjał techniczny energetyki wiatrowej na obszarze powiatu oszacowany został na 2000 kWh/m²/rok. Poniższy rysunek przedstawia podział terytorium Polski na strefy energetyczne wiatru.

Rysunek 3 Strefy energetyczne warunków wiatrowych

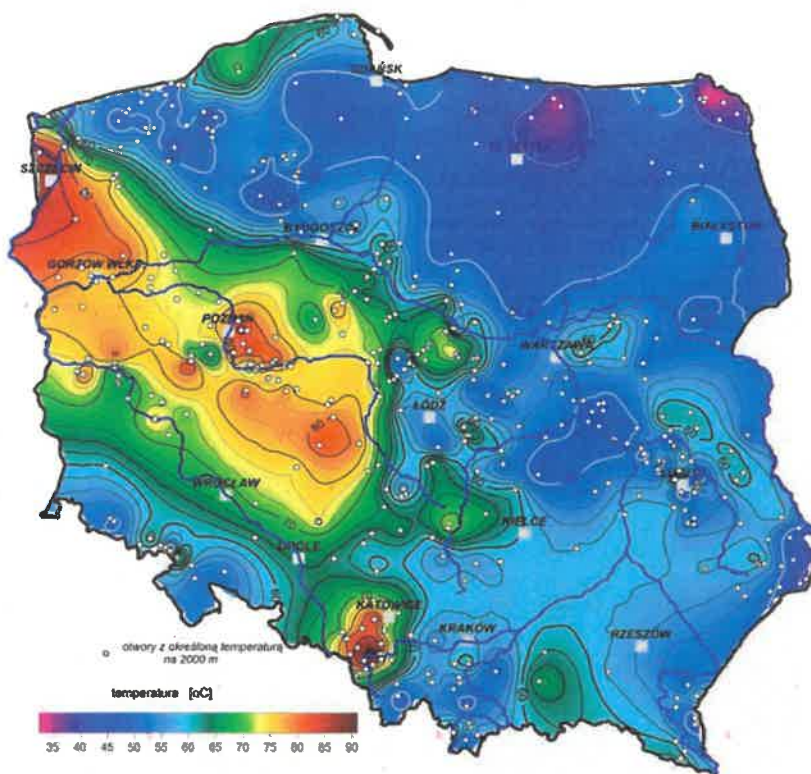
źródło: imgw.pl

Największy potencjał techniczny energetyki wiatrowej w ROF, kształtujący się na poziomie 800-1500 GWh, wykazują gminy powiatu łańcuckiego. Obecnym kierunkiem rozwoju energetyki wiatrowej jest utrzymanie umiarkowanego wzrostu mocy zainstalowanej z zachowaniem zrównoważonego rozwoju, tj. uwzględniające uwarunkowania krajobrazowe i środowiskowe.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa.

Rysunek 4 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

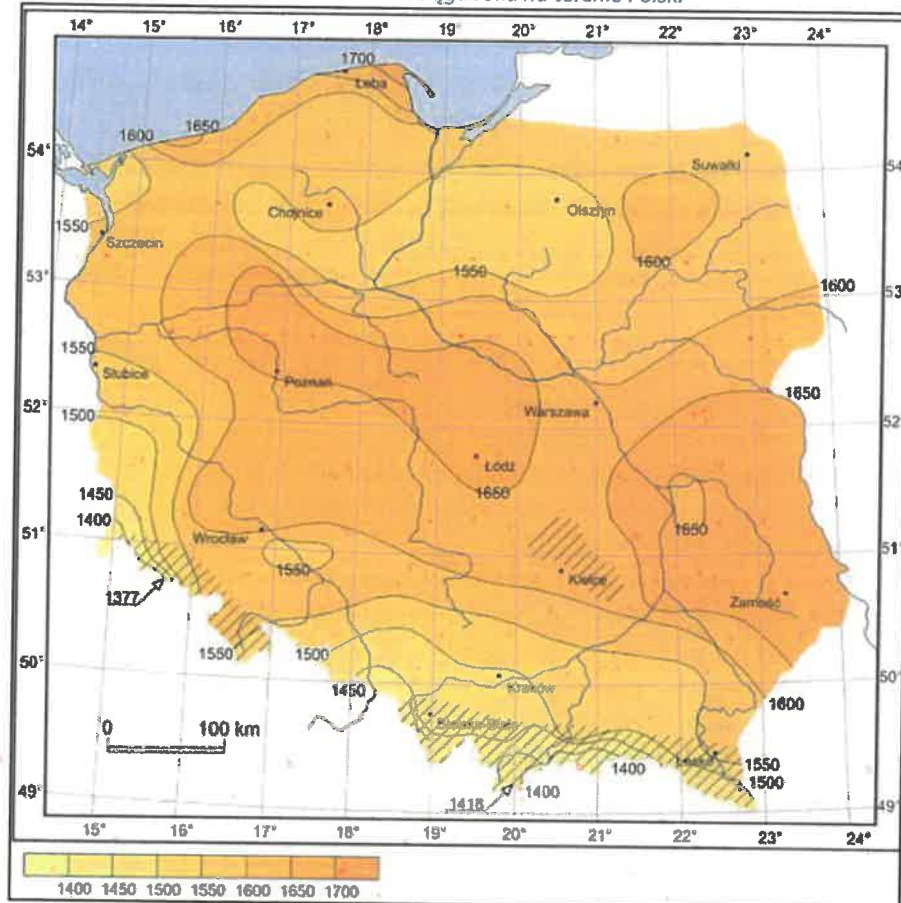
Warunki geotermalne na analizowanym obszarze wykazują stosunkowo dużą równomierność i brak jest rejonów szczególnie korzystnych do budowy instalacji geotermalnych. Biorąc pod uwagę bardzo wysokie koszty instalacji geotermalnych oraz konieczność przeprowadzenia równie kosztownych badań w celu weryfikacji potencjału w danej lokalizacji, analizowany obszar nie kwalifikuje się do uznania za szczególnie korzystny dla geotermii.

Warto jednak zaznaczyć, iż możliwe jest też wykorzystanie energii wód podskórnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Rozwiązania tego typu mogą znaleźć zastosowanie w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej w terenach o rozproszonej zabudowie.

Energia słońca

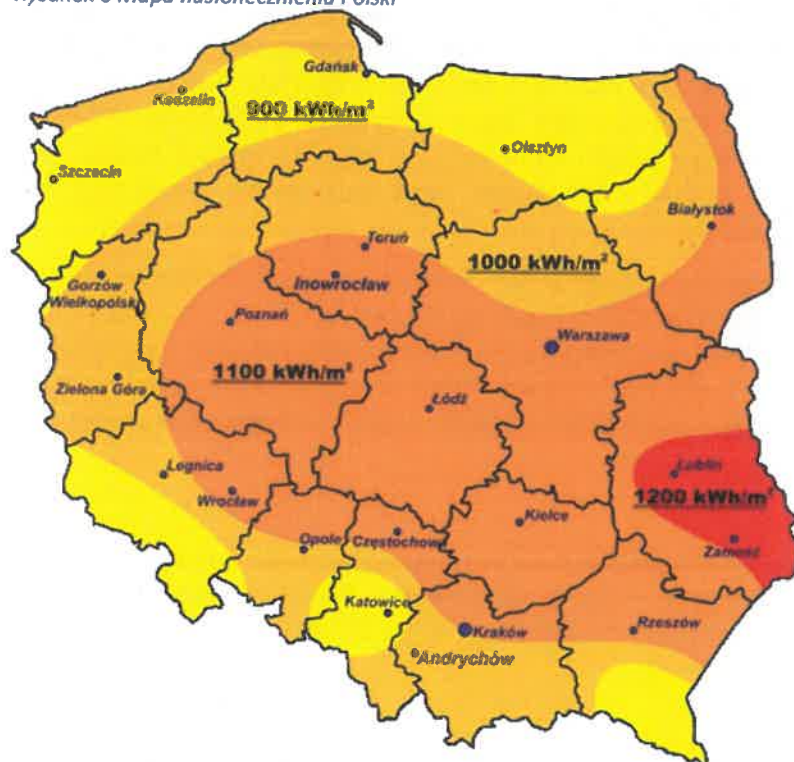
Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Rysunek 5 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

źródło: imgw.pl

Rysunek 6 Mapa nasłonecznienia Polski

źródło: cire.pl

Omawiany teren zlokalizowany jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1000-1100 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie szacowane jest na 1600 h/rok.

Obecnie energia słoneczna wykorzystywana jest głównie jako źródło ciepła poprzez instalacje fotowoltaiczne oraz kolektorów słonecznych ogrzewających powietrze lub wodę.

Potencjał techniczny energetyki słonecznej charakteryzuje się niezbyt dużym zróżnicowaniem w poszczególnych powiatach. Największy potencjał techniczny energetyki wiatrowej w ROF, wynoszący >45 MW, wykazują gminy powiatu rzeszowskiego. Obecnie na terenie ROF nie ma dużych farm fotowoltaicznych. Instalacje te są montowane głównie w gospodarstwach indywidualnych i na obiektach użyteczności publicznej.

Na podstawie programowanych zadań w ostatnich latach nastąpił znaczny wzrost udziału źródeł odnawialnych. Stowarzyszenie ROF realizuje szereg projektów współfinansowanych przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej III. Czysta energia w ramach RPO:

- „Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF”⁶ - liczba wybudowanych jednostek 144 (szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych w efekcie realizacji projektu wynosi 1 976 tony równoważnika CO₂/rok).
- „Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parasolowy” – w ramach projektu uruchomiono 2 828 mikroinstalacji fotowoltaicznych o mocy 3 kW. Rezultatem czego była produkcja energii elektrycznej na poziomie 6 384 MWh/rok oraz spadek gazów cieplarnianych o 5 tys. ton ekwiwalentu CO₂ na rok.
- „Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF” – liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE zgodnie z Wnioskiem o dofinansowanie – 120 szt.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spadek określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się tylko i wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (art. turystyka).

Największy potencjał techniczny energetyki wodnej w ROF, kształtujący się na poziomie 1-3 MW, wykazują gminy powiatu rzeszowskiego. W pozostałych gminach potencjał ten nie przekracza 1 MW. Potencjał wytwarzania energii elektrycznej na rzekach województwa podkarpackiego daje podstawy do budowy małych elektrowni wodnych (MEW). Jednakże rozwój energetyki wodnej jest w istotny sposób uzależniony od występujących ograniczeń przyrodniczych. W pierwszej kolejności powinny być wykorzystane istniejące spiętrzenia.

12.2.3. Wody

Pod względem hydrograficznym teren Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego należy w całości do zlewni Wisły (zlewnia I rzędu). Największą rzeką w regionie jest Wisłok, będący największym lewobrzeżnym dopływem Sanu. Wisłok przepływa przez ROF w osi SW-NE. Jest to rzeka o dużym

⁶ Przedsięwzięcie jest podzielone na III etapy, przy czym etap III składa się z czterech niezależnie od siebie realizowanych projektów

znaczeniu gospodarczym. W okolicach Rzeszowa jest spiętrzona stopniem wodnym, tworząc zbiornik rzeszowski. Rzeka ma dominujący wpływ na stosunki wodne piętra czwartorzędowego, drenując je w okresach niskich i średnich, natomiast podpiętrzając wody gruntowe w okresach wezbrań. Głównymi dopływami rzeki Wisłok na terenie ROF są: Strug oraz Mrowla.

Ww. obszar jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) wprowadzono nowy podział JCWP jako wynik weryfikacji i aktualizacji granic zlewni JCWP oraz weryfikacji i aktualizacji typologii wód wraz z określeniem warunków referencyjnych dla nowych typów wód.

Teren ROF leży na obszarze 30 jednolitych części wód powierzchniowych.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ustawą Prawo wodne, wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne, dla których określa się potencjał ekologiczny. Ocena stanu jcwp jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego. W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i iesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Klasyfikacja stanu chemicznego polega na określeniu stężeń substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających oznaczanych w wodzie i biocie (rybach i mięczakach) i porównaniu tych stężeń ze środowiskowymi normami jakości ustalonymi w odpowiednich przepisach.

W poniższej tabeli zestawiono informacje na temat JCWP oraz ich stanu wraz z ich wskaźnikami determinującymi. Klasyfikację stanu wód dokonano na podstawie rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Poniższa tabela przedstawia wykaz JCWP leżących w obrębie ROF z wyszczególnieniem gmin.

Tabela 13 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży ROF

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Gminy na terenie ROF
1.	RW20000422349	Baryczka	Błażowa
2.	RW200007218899	Brzeźnica	Czudec
3.	RW200006218869	Bystrzyca	Boguchwała; Czudec; Świlcza
4.	RW200004226549	Gwoźnica	Błażowa; Czudec
5.	RW200004223549	Harta	Błażowa
6.	RW200009226789	Kosinka	Łańcut
7.	RW2000062265589	Lubcza	Boguchwała; Czudec; M. Rzeszów; Świlcza
8.	RW2000072265529	Lubenia	Błażowa; Lubenia; M. Rzeszów; Tyczyn
9.	RW2000102198199	Łęg do Turki	Głogów Małopolski
10.	RW200006226594	Maławka	Chmielnik; Krasne; M. Rzeszów; Łańcut
11.	RW200009226869	Markówka	Łańcut
12.	RW200009226756	Mikośka	Czarna; M. Łańcut; Łańcut
13.	RW200004226855	Mlecza do Łopuszki	Chmielnik; Hyżne
14.	RW200011226899	Mlecza od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki	Łańcut
15.	RW2000102267549	Młynówka	Czarna
16.	RW20001022669	Mrowla	Głogów Małopolski; M. Rzeszów; Trzebownisko; Świlcza
17.	RW200006226596	Przyrwa	Boguchwała; M. Rzeszów; Świlcza
18.	RW200004226529	Pstrągówka	Czudec
19.	RW20000822379	San od Tyrawki do Olszanki	Błażowa; Hyżne
20.	RW200009226769	Sawa	Chmielnik; Czarna; Krasne; M. Łańcut; Łańcut
21.	RW200010226749	Stary Wisłok	Czarna; Krasne; M. Rzeszów; M. Łańcut; Trzebownisko; Łańcut
22.	RW2000042265747	Strug do Chmielnickiej Rzeki	Błażowa; Chmielnik; Hyżne; Krasne; Lubenia; M. Rzeszów; Tyczyn; Łańcut
23.	RW20000722657499	Strug od Chmielnickiej rzeki do ujścia	M. Rzeszów; Tyczyn
24.	RW200010226729	Świerkowiec	Czarna; Głogów Małopolski; Trzebownisko
25.	RW200010227439	Trzebońnica do Krzywego	Czarna
26.	RW200010218929	Tuszymka	Świlcza
27.	RW200007226399	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	Czudec
28.	RW20001122699	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	Czarna; Łańcut
29.	RW200008226579	Wisłok od Stobnicy do stopnia Rzeszów	Boguchwała; Czudec; Lubenia; M. Rzeszów; Tyczyn
30.	RW200011226739	Wisłok od zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	Boguchwała; Czarna; M. Rzeszów; Trzebownisko

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/icw-powierzchniowe [data dostępu: 10.12.2024 r.]

Poniższa tabela przedstawia stan JCWP, w obrębie których znajduje się ROF.

Tabela 14 Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	Nazwa JCWP	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)		
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
1.	Baryczka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
2.	Brzeźnica	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód

Lp.	Nazwa JCWP	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)		
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
3.	Bystrzyca	słaby potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
4.	Gwoźnica	słaby stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
5.	Harta	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
6.	Kosinka	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
7.	Lubcza	słaby potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
8.	Lubenia	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
9.	Łęg do Turki	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
10.	Malawka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
11.	Markówka	zły stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
12.	Mikośka	słaby stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
13.	Mlecza do Łopuszki	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
14.	Mlecza od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki	słaby stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
15.	Młynówka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
16.	Mrowla	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
17.	Przyrwa	słaby stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
18.	Pstrągówka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
19.	San od Tyrawki do Olszanki	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
20.	Sawa	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
21.	Stary Wisłok	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
22.	Strug do Chmielnickiej Rzeki	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
23.	Strug od Chmielnickiej rzeki do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
24.	Świerkowiec	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
25.	Trzebośnica do Krzywego	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
26.	Tuszymka	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
27.	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
28.	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Lp.	Nazwa JCWP	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)		
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
29.	Wisłok od Stobnicy do stopnia Rzeszów	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
30.	Wisłok od zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu:10.12.2024 r.]

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 15 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży ROF

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Baryczka	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
2.	Brzeźnica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
3.	Bystrzyca	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
4.	Gwoźnica	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
5.	Harta	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, MIM]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE

⁷ - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
6.	Kosinka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
7.	Lubcza	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
8.	Lubenia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
9.	Łęg do Turki	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, MIM], EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
10.	Malawka	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
11.	Markówka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
12.	Mikośka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, IO]; pozostałe wskaźniki II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
13.	Mleczka do Łopuszki	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR, MMI, EFi+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
14.	Mleczka od ujścia z Mleczką Wschodnią od Wągielki	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
15.	Młynówka	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
16.	Mrowla	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
17.	Przyrwa	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, przewodność	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Odcroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny					
		elektrolytyczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IOJ; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D						
18.	Pstrągówka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
19.	San od Tyrawki do Olszanki	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego San w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego San w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK
20.	Sawa	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
21.	Stary Wisłok	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności	dobry stan chemiczny	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG7	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D							
22.	Strug do Chmielnickiej Rzeki	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, przewodność elektryczna właściwa w 20°C, IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
23.	Strug od Chmielnickiej rzeki do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektryczna właściwa w 20°C, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
24.	Świerkowiec	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
25.	Trzebośnica do Krzywego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, IO, MIR, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
26.	Tuszynka	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG7	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny					
		drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	pozostałych wskaźników - stan dobry					
27.	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji iichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla zlagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
28.	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	umiarkowany potencjał ekologiczny (zlagodzone wskaźniki: [MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji iichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla zlagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)],związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK
29.	Wisłok od Stobnicy do stopnia Rzeszów	umiarkowany potencjał ekologiczny (zlagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji iichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku	stan chemiczny: dla zlagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)],związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
30.	Wisłok od zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekę głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)							
		umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności ciekę dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekę istotnego Wisłok w obrębie JCWP (dla tososia); zapewnienie drożności ciekę dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekę głównego Wisłok w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.kartrv.opgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 10.12.2024 r.]

Tabela 16 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
1.	Baryczka	Rezerwat Przyrody Mójka	Zachowanie ekosystemów leśnych oraz osiedlonego w zbiorowiskach wodno-biotnych bobra [wymaga zachowania naturalnego charakteru potoków oraz tolerancji dla działań bobrów].	TAK
		Przemysko-Dynowski Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Wschodniobeskidzki Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	NIE
		Hyżnieńsko-Gwoźnicki Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Rzeki San	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Romanogobio alpinus</i> , <i>Romanogobio kessleri</i> , <i>Unio crassus</i> [dokładne	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
			dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie ciągłości rzeki, utrzymanie miejsc dogodnych do tarła (żwirowe, naturalne odcinki rzeki, w tym zachowanie odsypisk bocznych i śródkorytowych, wypłaski z porastającą je roślinnością). Zapobieganie: pozyskiwaniu kruszywa bezpośrednio z rzeki; spływowi zanieczyszczeń do rzek z okolicznych dróg; rozproszonej zabudowie na terasach zalewowych; zanieczyszczaniu cieków odpadami stałymi i ściekami; budowlom hydrotechnicznym przegradzającym cieki i stanowiącym bariery migracyjne; zrutom znaczących ilości wód ze zbiorników zaporowych; dużym wahaniom poziomu wód; zmianom termiki wód związanym z gospodarowaniem zbiornikami zaporowymi; zmianom przepływów w ciekach; presji wędkarskiej.	
		Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łąki olszowojesionowe, torfowiska zasadowe, mlaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie ekosystemów leśnych i nieleśnych. Ze szczególnym uwzględnieniem bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturalnego charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	NIE
2.	Brzeźnica	Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	NIE
		Obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		Obszar Natura 2000 Las nad Braciejową	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Obszar Natura 2000 Klonówka	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Strzyżowsko-Śędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Mielecko-Kolbuszowski-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
3.	Bystrzyca	Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anser anser</i> r, <i>Aythya nyroca</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Ciconia ciconia</i> r, <i>Circus aeruginosus</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Grus grus</i> c, <i>Grus grus</i> r, <i>Haliaeetus albicilla</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Pandion haliaetus</i> r, <i>Porzana parva</i> r, <i>Porzana porzana</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tetrao tetrix tetrix</i> p [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie szuwarów wzdłuż brzegów zbiorników. Zachowanie otwartych wysp i naturalnego reżimu rzek wraz z zadrzewieniami nadbrzeżnymi i skarpami. Utrzymanie stałego poziomu wody	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
			w stawach w okresie legowym. Zapobieganie: opróżnianiu stawów w okresie legowym; intensyfikacji hodowli ryb; niewłaściwemu prowadzeniu prac związanych z przebudową stawów, w tym prac w okresie legowym; osuszaniu terenu (melioracje, zasypywanie); obniżaniu się poziomu wód gruntowych i zanikaniu naturalnych zalewów; ploszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo.	
4.	Gwoźnica	Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łęgi olszowojesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie ekosystemów leśn. i nieleśn. ze szczególnym uwzgl. bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturaln. charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	NIE
		Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Romanogobio albiplanatus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Lycena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
5.	Harta	Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łęgi, olszynka karpacka, torfowiska przejściowe, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych.	NIE
		Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Pogórze Przemyskie	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Aquila pomarina</i> r, <i>Ciconia ciconia</i> r, <i>Ciconia nigra</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Grus grus</i> c, <i>Ixobrychus minutus</i> r [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	NIE
		Obszar Natura 2000 Rzeki San	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Romanogobio albiplanatus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Unio crassus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie ciągłości rzeki, utrzymanie miejsc dogodnych do tarła (żwirówce, naturalne odcinki rzeki, w tym zachowanie odsypisk bocznych i śródkorytowych, wysp wraz z porastającą je roślinnością). Zapobieganie: pozyskiwaniu kruszywa bezpośrednio z rzeki; sphywowi zanieczyszczeń do rzek z okolicznych dróg; rozproszonej zabudowie na terenach zalewowych; zanieczyszczaniu cieków odpadami stałymi i ściekami; budowlom hydrotechnicznym przegradzającym cieki i stanowiącym	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
6.	Kosinka	-	bariery migracyjne; zrzutem znacznych ilości wód ze zbiorników zaporowych; dużym wahanom poziomu wód; zmianom termiki wód związanym z gospodarowaniem zbiornikami zaporowymi; zmianom przepływów w ciekach; presji węgkarskiej.	-
7.	Lubcza	Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
8.	Lubenia	Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Romanogobio alpinus</i> , <i>Romanogobio kessleri</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
		Sokołowsko-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
9.	Łęg do Turki	Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> , <i>Anser anser</i> , <i>Aythya nyroca</i> , <i>Botaurus stellaris</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Circus aeruginosus</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Grus grus</i> , <i>Grus grus</i> , <i>Haliaeetus albicilla</i> , <i>Ixobrychus minutus</i> , <i>Larus melanocephalus</i> , <i>Pandion haliaetus</i> , <i>Porzana parva</i> , <i>Porzana porzana</i> , <i>Sterna hirsundo</i> , <i>Tetrao tetrix</i> , <i>Tetrao tetrix p</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie szuwarów wzdłuż brzegów zbiorników. Zachowanie otwartych wysp i naturalnego reżimu rzek wraz z zadrzewieniami nadbrzeżnymi i skarpami. Utrzymanie stałego poziomu wody w stawach w okresie lęgowym. Zapobieganie: opróżnianiu stawów w okresie lęgowym; intensyfikacji hodowli ryb; niewłaściwemu prowadzeniu prac związanych z przebudową stawów, w tym prac w okresie lęgowym; osuszaniu terenu (melioracje, zasypywanie); obniżaniu się poziomu wód gruntowych i zanikaniu naturalnych zalewów; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo.	TAK
10.	Maława	-	-	-
11.	Markówka	-	-	-
12.	Mikośka	-	-	-
		Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
13.	Mleczka do Łopuszki	Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Nad Husowem	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
14.	Mleczka od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki	Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
15.	Młynówka	Brzostniański Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Rezerwat przyrody Bór	Zachowanie kompleksu leśnego dawnej Puszczy Sandomierskiej [wymaga zachowania naturalnych warunków wodnych, w tym miejscowo bagiennych warunków wodnych].	TAK
		Rezerwat przyrody Zabłocie	Zachowanie stanowisk łęgowych rzadkich gatunków ornitofauny, naturalnych zbiorowisk roślinnych dawnej Puszczy Sandomierskiej, z licznie tu występującymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich [wymaga zachowania naturalnych, miejscami bagiennych warunków wodnych oraz zachowania kompleksów stawów stanowiących eksklawy w rezerwacie].	TAK
		Mielecko-Kolbuszowski-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
16.	Mrowia	Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anser anser</i> r, <i>Aythya nyroca</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Ciconia ciconia</i> r, <i>Circus aeruginosus</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Grius grus</i> c, <i>Grus grus</i> r, <i>Haliaeetus albicilla</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus melanoccephalus</i> r, <i>Pandion haliaetus</i> r, <i>Porzana parva</i> r, <i>Porzana porzana</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tetrao tetrix</i> p [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie szuwarów wzdłuż brzegów zbiorników. Zachowanie otwartych wysp i naturalnego reżimu rzek wraz z zadrzewieniami nadbrzeżnymi i skarpami. Utrzymanie stałego poziomu wody w stawach w okresie łęgowym. Zapobieganie: opróżnianiu stawów w okresie łęgowym; intensyfikacji hodowli ryb; niewłaściwemu prowadzeniu prac związanych z przebudową stawów, w tym prac w okresie łęgowym; osuszaniu terenu (melioracje, zasypywanie); obniżaniu się poziomu wód gruntowych i zanikaniu naturalnych zalewów; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo.	TAK
		Obszar Natura 2000 Mrowie łąki	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410; gatunki: <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lycaena helle</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2016–2026: Poprawa stanu siedlisk. Zapobieganie: obniżaniu poziomu wód gruntowych; osuszaniu terenów podmokłych.	TAK
		Pomnik przyrody Czarny Staw	Zachowanie tworzy przyrody: Jezioro śródlęśne.	NIE
		Użytek ekologiczny Trzciana Olszyny	Zachowanie przedmiotów ochrony: jezioro, mały ciek, torfowiska niskie; mułowiska, namuliska i podmokliska.	TAK
17.	Przyrwa	-	-	-
		Strzyżowski-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
18.	Pstrągówka	Wisłok Środkowy z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Romanogobio albipinnatus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Lycaena</i>	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
			<i>dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	
		Park Krajobrazowy Gór Słonnych	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: gęsta sieć rzek i potoków, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zabezpieczenie trwałości ekosystemów wodnych. Zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony roślin górskich, wodnych i bagiennych w szczególności w ostojach: dolina potoku Serednica od Olszanicy wzwyż, zwłaszcza odcinek przełomowy między Magurą a Działem, dolina potoku Stebnik od Krościenka do granicy państwowej i z odnogą do Sandrowa, dolina potoku Maksymów, dolina Olchowskiego Potoku, starorzeczka Sanu w okolicy Międzybrodzia, tereny podmokłe przy rezerwacie Sobień. Zachowanie: wilgotnych łąk ostrożeńiowych i ostrożeńiowo-rdestowych, młak kozłkowoturzycowych, ziołorośli, zaroślin nadrzecznych z wrześnią, nadrzecznych olszyn górskich, bagiennych olszyn górskich	NIE
		Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łągi, olszyna karpacka, torfowiska przejściowe, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych.	NIE
		Przemysko-Dynowski Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Wschodniobeskidzki Chronionego Krajobrazu	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	NIE
		Hyżnińsko-Gwoźnicki Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
19.	San od Tyrawki do Olszanki	Obszar Natura 2000 Pogórze Przemyskie	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Aquila pomarina</i> r, <i>Ciconia ciconia</i> r, <i>Ciconia nigra</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Grus grus</i> c, <i>Ixobrychus minutus</i> r [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	NIE
		Obszar Natura 2000 Góry Słonne	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Aquila pomarina</i> r, <i>Ciconia nigra</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Grus grus</i> c [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	NIE
		Obszar Natura 2000 Rzeki San	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Romanogobio albiginnatus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Unio crassus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie ciągłości rzeki, utrzymanie miejsc dogodnych do tarła (żwirówce, naturalne odcinki rzeki, w tym zachowanie odsypisk bocznych i śródkorytowych, wysp wraz z porastającą je roślinnością). Zapobieganie: pozyskiwaniu kruszywa bezpośrednio z rzeki; spływowi zanieczyszczeń do rzek z okolicznych dróg; rozproszonej zabudowie na terasach zalewowych; zanieczyszczaniu cieków odpadami stałymi i ściekami; budowlom hydrotechnicznym przegradzającym cieki i stanowiącym bariery migracyjne; zrutom znaczących ilości wód ze zbiorników zaporowych; dużym wahaniom poziomu wód; zmianom termiki wód związanym z gospodarowaniem zbiornikami zaporowymi; zmianom przepływów w ciekach; presji wędkarskiej.	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
		Obszar Natura 2000 Ostoja Góry Słonne	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przy r.: 3150, 3220, 7220, 91E0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Eudontomyzon spp.</i> , <i>Lampetra fluviatilis</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Sabanejewia aurata</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Carabus variolosus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Obszar Natura 2000 Ostoja Przemyska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3220, 7220, 91E0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Stanowisko dokumentacyjne Skalka z rybami	Zachowanie: Podcinany brzeg potoku.	NIE
20.	Sawa	Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Nad Husowem	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
21.	Stary Wisłok	-	-	-
		Rezerwat przyrody Mójka	Zachowanie ekosystemów leśnych oraz osiedlonego w zbiorowiskach wodno-błotnych bobra [wymaga zachowania naturalnego charakteru potoków oraz tolerancji dla działań bobrów].	TAK
		Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
22.	Strug do Chmielnickiej Rzeki	Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Nad Husowem	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
23.	Strug od Chmielnickiej rzeki do ujścia	Obszar Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Romanogobio albipinnatus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
		Rezerwat przyrody Bór	Zachowanie kompleksu leśnego dawnej Puszczy Sandomierskiej [wymaga zachowania naturalnych warunków wodnych, w tym miejscowo bagiennych warunków wodnych].	TAK
24.	Świerkowiec	Sokołowsko-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
25.	Trzebośnica Krzywego do	Sokołowsko-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Brzoźniański Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Obszar Natura 2000 Lasy Leżajskie	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Carabus variolosus</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Rezerwat przyrody Zabłocie	Zachowanie stanowisk łęgowych rzadkich gatunków ornitofauny, naturalnych zbiorowisk roślinnych dawnej Puszczy Sandomierskiej, z licznymi tu występującymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich [wymaga zachowania naturalnych, miejscami bagiennych warunków wodnych oraz zachowania kompleksów stawów stanowiących eksklawy w rezerwacie].	TAK
26.	Tuszynka	Mielecko-Kolbuszowski-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anser anser</i> r, <i>Aythya nyroca</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Ciconia ciconia</i> r, <i>Circus aeruginosus</i> r, <i>Crex crex</i> r, <i>Grus grus</i> c, <i>Grus grus</i> r, <i>Haliaeetus albicilla</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Pandion haliaetus</i> r, <i>Porzana parva</i> r, <i>Porzana porzana</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tetrao tetrix</i> p [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie szuwarów wzdłuż brzegów zbiorników. Zachowanie otwartych wysp i naturalnego reżimu rzek wraz z zadrzewieniami nadbrzeżnymi i skarpami. Utrzymanie stałego poziomu wody w stawach w okresie łęgowym. Zapobieganie: opróżnianiu stawów w okresie łęgowym; Intensyfikacji hodowli ryb; niewłaściwemu prowadzeniu prac związanych z przebudową stawów, w tym prac w okresie łęgowym; osuszaniu terenu (melioracje, zasypywanie); obniżaniu się poziomu wód gruntowych i zanikaniu naturalnych zalewów; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo.	TAK
		Obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopywami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		Użytek ekologiczny Bez Nazwy (PL.ZIPOP.1393.UE.1806023.458)	Zachowanie przedmiotów ochrony: jezioro, mały ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska.	NIE
27.	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	Użytek ekologiczny Bez Nazwy (PL.ZIPOP.1393.UE.1815022.85)	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jezioro.	NIE
		Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łęgi olszowojesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie ekosystemów leśn. i nieleśn. ze szczególnym uwzgl. bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie ekosystemów wodnych i ochrona wód powierzchniowych. Zapobieg. dewastacji i degradacji krajobrazu, zachowania wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
28.	Wistok od Starego Wistoka do ujścia		przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturaln. charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	
		Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK
		Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Obszar Natura 2000 Wistok Śródkowy z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Romanogobio alpinus</i> , <i>Romanogobio kessleri</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
		Obszar Natura 2000 Klonówka	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Obszar Natura 2000 Ostoja Czarnorzecka	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Sieniawski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
29.	Wistok od Stobnicy do stopnia Rzeszów	Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3270, 6410, 6430, 6440, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Romanogobio alpinus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łąki olszowo-jesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie ekosystemów leśn. i nieleśn. ze szczególnym uwzgl. bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie ekosystemów wodnych i ochrona wód powierzchniowych. Zapobieg. dewastacji i degradacji krajobrazu., zachowania wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturaln. charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	NIE
		Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o różnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie ROF?
		Obszar Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 6410, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Romanogobio alpinus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Lycæna dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
30.	Wisłok od zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	-	-	-

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.opgw.gov.pl:4200/icw-powierzchniowe [data dostępu: 10.12.2024 r.]

Stan ogólny jednolitych części wód powierzchniowych, dla których go określono na terenie ROF oceniono jako stan zły.

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) zastosowano nowy podział na 174 JCWPd w skali kraju.

Teren ROF leży na obszarze 6 jednolitych części wód podziemnych.

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 z późn. zm.), celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Badania i ocenę stanu wód podziemnych wykonuje się dla tzw. Jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), dla których określany jest stan ilościowy (informacje o dostępnych zasobach, poborze, poziomie zwierciadła) i stan chemiczny. Badania na potrzeby oceny stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu operacyjnego. Monitoring diagnostyczny odbywa się raz na trzy lata i obejmuje obszar całego kraju, natomiast w latach pomiędzy monitoringiem diagnostycznym realizowany jest monitoring operacyjny, w ramach którego badane są jednolite części, zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Systematycznie prowadzony jest monitoring wód podziemnych. Oceny wykonywane są co 4 lata.

Poniższa tabela przedstawia wykaz JCWPd leżących w obrębie ROF z wyszczególnieniem gmin oraz oceną stanu i celami środowiskowymi.

Tabela 17. Charakterystyka JCWPd na terenie ROF

Kod JCWPd		134	135	136	152	153	154
Obszar dorzecza		obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny		Górnej-Wschodniej Wisły, Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły, Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły
Gminy w ROF		Boguchwała, Świlcza	Głogów Małopolski	Czarna	Boguchwała, Błażowa, Chmielnik, Czudec, Hyżne, Lubenia, Rzeszów, Tyczyn, Łańcut, Świlcza	Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Głogów Małopolski, Hyżne, Krasne, Rzeszów, Trzebownisko, Tyczyn, Łańcut, Świlcza	Błażowa, Hyżne
Rodzaj użytkowania JCWPd	Pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych – stan na rok 2018 [tys. m ³ /rok]	7 334,35	11 418,58	8 883,24	3 489,63	9 829,85	445,11
	Pobór odwodnieniowy – stan na rok 2018	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Razem [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	7 334,35	11 418,58	8 883,24	3 489,63	9 829,85	445,11
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018		59 292,06	60 487,80	119 249,52	20 530,52	54 654,74	12 164,72
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd		presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem (w tym obszary po eksploatacji złóż siarki)	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	pobór punktowy z ujęć wód podziemnych	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	pobór punktowy z ujęć wód podziemnych
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd		chemiczna	chemiczna, chemiczna_A	ilościowa, chemiczna	ilościowa	ilościowa, chemiczna	ilościowa
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona	zagrożona chemicznie	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona

Kod JCWPd		134	135	136	152	153	154
Cele środowiskowe	Stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny z wyłączeniem przekroczeń wartości progowej dobrego stanu w przypadku wskaźników: K, Fe, Mn, As, pH, Al, SO ₄ , TOC	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny
	Stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy
Stan wód	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi		tak	tak	tak	tak	tak	Tak
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie - typ obszarów	Parki narodowe	0	0	0	0	0	0
	Rezerваты przyrody	4	1	4	3	2	3
	Parki krajobrazowe	1	0	1	2	1	2
	Natura 2000 - OSO	1	1	3	1	2	2
	Natura 2000 - SOO	3	2	8	8	4	2
	Obszary chronionego krajobrazu	6	2	7	6	7	3
	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	0	0	0	0	0
	Stanowiska dokumentacyjne	0	0	0	0	0	0
	Użytki ekologiczne	22	14	59	4	1	7
	Pomniki przyrody	0	0	1	4	0	0
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych		nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl/4200/lcw-podziemne, <https://mjiwp.glos.gov.pl/raporty-art/2022.html> [data dostępu: 10.12.2024 r.]

Na terenie ROF aktualna jakość wód podziemnych zarówno pod kątem chemicznym jak i ilościowym w przeważającej części ocenia się stanem dobrym. Wyjątek stanowi JCWPd nr 135, która pod kątem chemicznym oceniana jest słabym stanem.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki, wymagających wody wysokiej jakości.

ROF leży na obszarze GZWP tj. Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (425). Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (nr 425) ma kształt trójkąta, którego wierzchołkami są okolice Dębicy, Przeworska i Stalowej Woli.

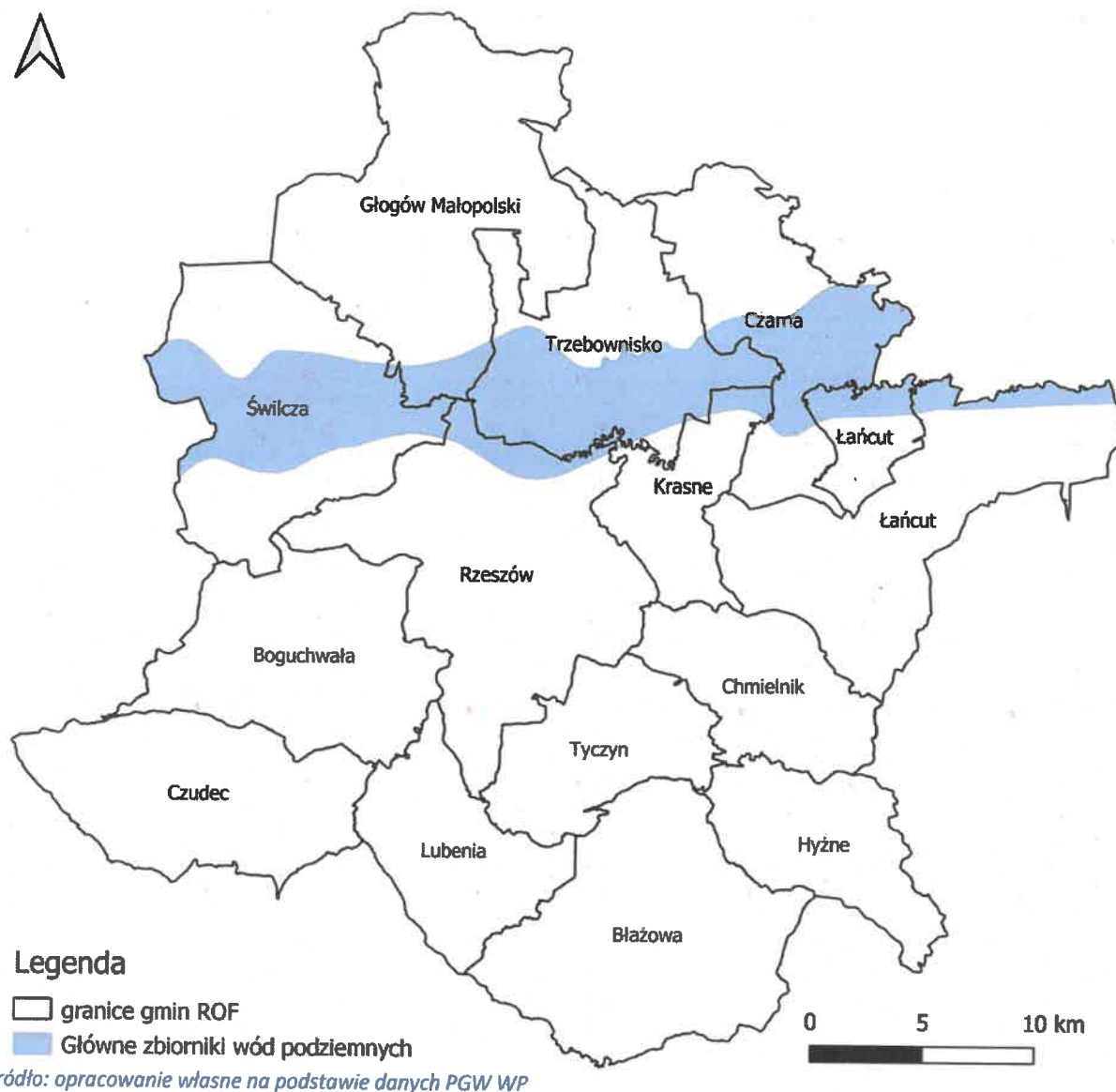
Tabela 18 Charakterystyka GZWP w obrębie ROF

Nazwa GZWP	Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów
Województwo	podkarpackie
Powiat	dębicki, mielecki, kolbuszowski, tarnobrzeczki, stalowowolski, niżański, leżański, przeworski, łańcucki, rzeszowski, ropczycko-sędziszowski
RZGW	Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	118, 119, 120, 134, 135, 136, 153
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego, SKZ – region górnej Wisły – subregion Karpat zewnętrznych
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników przedkarpackich
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wisły do Sanu, Sanu, prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5), Pogórze Środkowobeskidzkie (513.6)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd
Klasa jakości wody*	I–III
Wodoprzewodność [m ² /d]	100-200
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	262,56
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	508 000,0
Podatność zbiornika na antropopresję	bardzo podatny
Ochrona	Wyznaczono obszary wysokiej i najwyższej ochrony (OWO o powierzchni 1317 km ² , ONO o powierzchni 2000 km ²).

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

Rysunek 7. Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (nr 425) na tle ROF

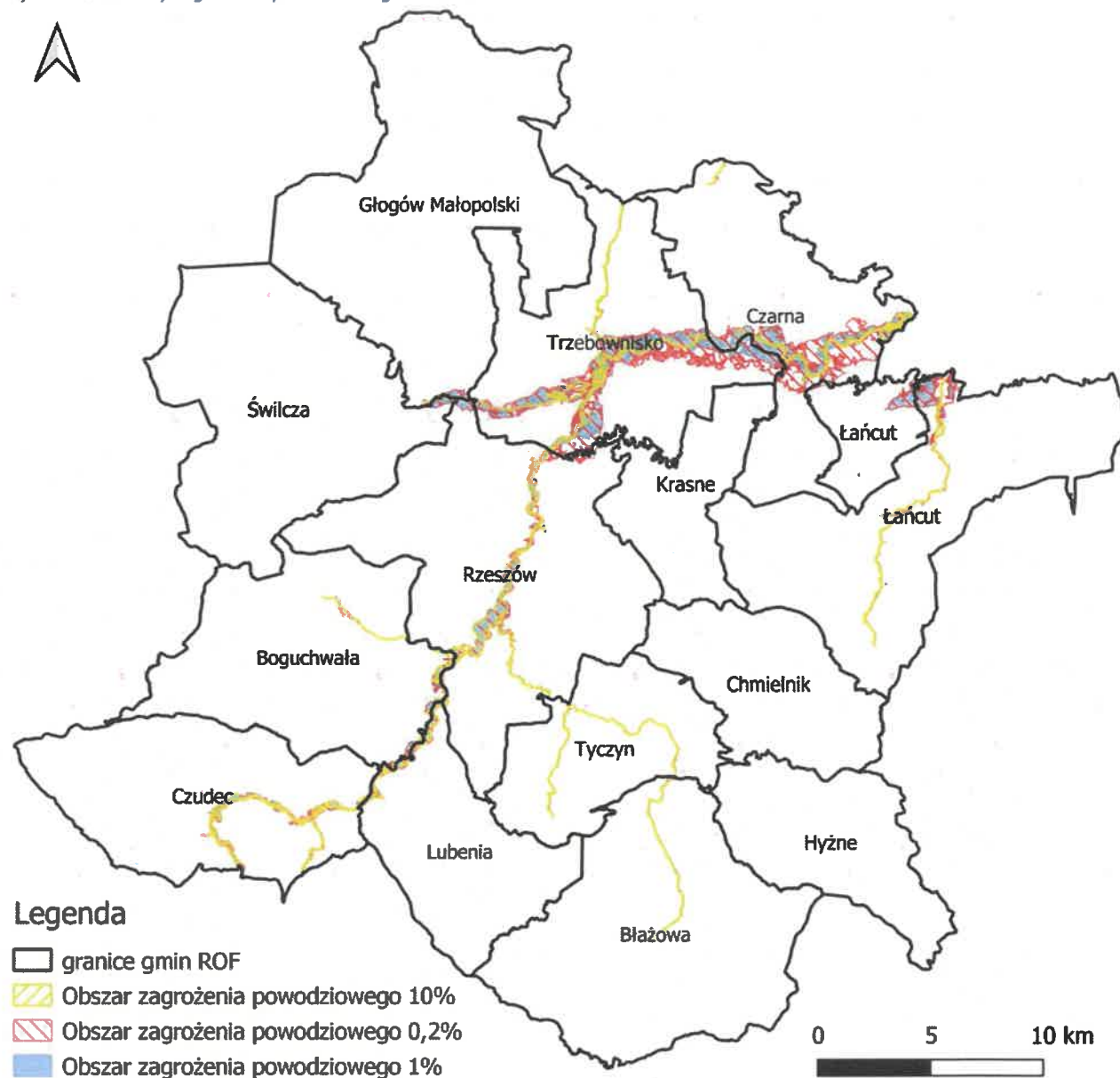
Zagrożenie powodziowe

W I cyklu planistycznym (2010-2015) mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK), finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. W II cyklu planistycznym (2016-2021) dokonano przeglądu MZP i MRP opracowanych w I cyklu oraz w razie potrzeby ich aktualizacji, jak również sporządzone zostały nowe mapy dla obszarów i typów powodzi wskazanych w wyniku przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zakończonej w 2018 r. Zostały opracowane dla następujących scenariuszy powodziowych:

- 1) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- 2) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- 3) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- 4) Obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego – scenariusz całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Poniżej przedstawiono mapy zgodnie z II cyklem planistycznym.

Rysunek 8 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu.

Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna spowodowana deficytem opadów,
- susza rolnicza przejawiająca się niedostateczną wilgotnością gleby do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- susza hydrologiczna spowodowana długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach,
- susza hydrogeologiczna definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy. W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest art. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

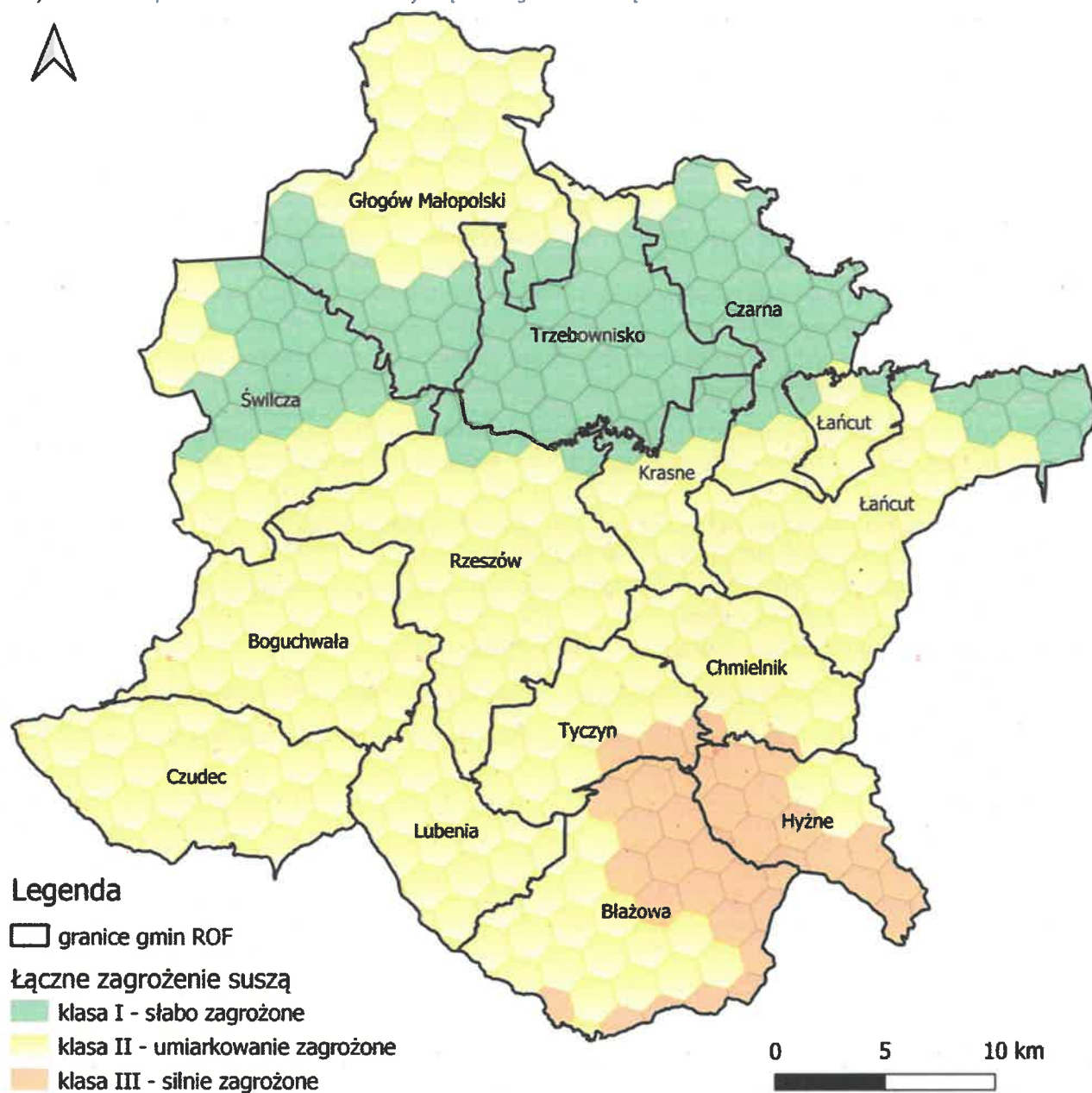
Przeciwdziałanie suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy. Plan ten, zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) zawiera:

- a) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- b) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- c) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- d) katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy.

Poniższa mapa prezentuje ocenę zagrożenia suszą przez wszystkie analizowane typy suszy na terenie ROF.

Rysunek 9 Plan przeciwdziałania skutkom suszy – łączne zagrożenie suszą

12.2.4. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów.

Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

• mała uciążliwość	$L_{Aeq} < 52$ dB
• średnia uciążliwość	52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
• duża uciążliwość	63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
• bardzo duża uciążliwość	$L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6:00 – 18:00, pory wieczoru od godz. 18:00 – 22:00 oraz pory nocy od godz. 22:00 – 6:00;
 - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22:00–6:00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 – 22:00,
 - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 – 6:00.

Tabela 19 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona swą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadujące zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie omawianych gmin, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

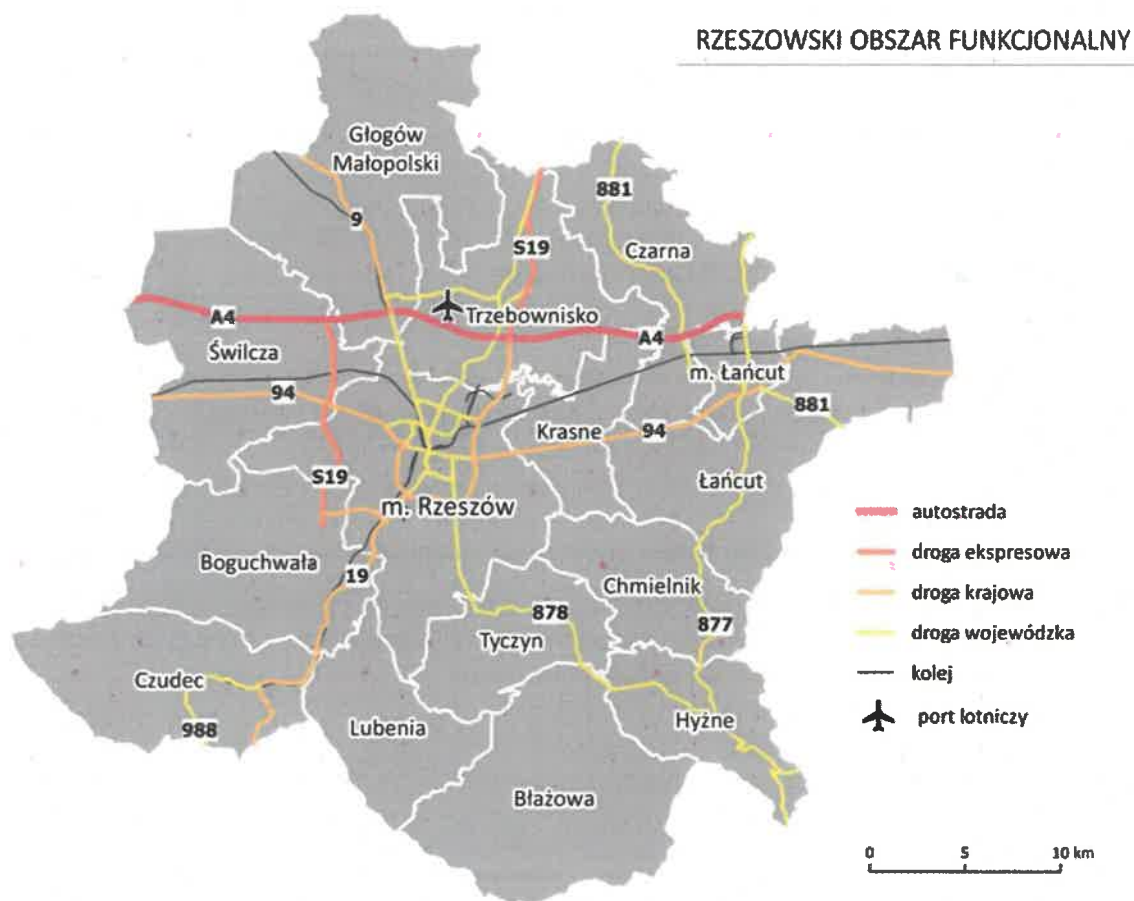
Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

1. Sieć drogowa ROF jest w części powiązana z układem krajowym i planowaną do realizacji do 2050 r., transeuropejską siecią transportową TEN-T. Sieć bazową tworzy droga międzynarodowa E40 (autostrada A4 stanowi główną oś komunikacyjną regionu na kierunku wschód-zachód, zapewnia bezkolizyjny przejazd tranzytowy od granicy z Ukrainą do granicy z Niemcami oraz powiązanie z siecią autostrad europejskich) i będąca w trakcie realizacji droga ekspresowa S19 (szlak transportowy „Via Carpatia”). Na terenie ROF znajduje się również skrzyżowanie autostrady A4 z drogą ekspresową S19, które tworzy ważny węzeł komunikacyjny.
2. Największym obciążeniem ruchem charakteryzują się w ROF drogi krajowe (DK9, DK19, DK94 i DK97) oraz drogi wojewódzkie zapewniające połączenia na terenach, gdzie zaznacza się brak dróg krajowych, w tym DW nr 878 relacji Stobierna – Rzeszów – Dylągówka.

3. Główną oś transportu kolejowego województwa podkarpackiego o znaczeniu międzynarodowym stanowi magistrala kolejowa E30, w którą wpisuje się linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa.

Rysunek 10 Infrastruktura i układ komunikacji

Źródło: opracowanie własne

Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna

Liderem projektu Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej jest samorząd województwa i to on odpowiada za całość realizacji inwestycji. Do współpracy włączyło się 16 gmin, z czego 10 z terenu ROF (z wyłączeniem Chmielnika, Tyczyna i Lubenia, Błażowej i Hyżnego, przez które to gminy nie przebiega planowana linia kolejowa). System szybkiej kolei miejskiej funkcjonuje od 2021 r. i wykorzystuje istniejący układ torów kolejowych i stacji na kierunku Przeworsk-Strzyżów-Dębica. W 2022 r. otwarty ma zostać również kurs w kierunku Kolbuszowej. Natomiast w trakcie realizacji jest budowa linii do Portu Lotniczego w Jasionce i zaplecza PKA. Zgodnie z założeniami inwestycji zostały wybudowane lub przebudowane drogi dojazdowe do dworców i stacji oraz parkingi w systemie „parkuj i jedź”. W ramach Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej (PKA) jeździ 10 zupełnie nowych pociągów. To osiem trójczłonowych pojazdów z napędem elektrycznym oraz dwa dwuczłonowe z napędem spalinowym. Władze województwa zakupiły je od firmy Newag. Łącznie pociągi posiadają ponad 3 tys. miejsc dla pasażerów, w tym 1314 siedzących. Przygotowywany jest projekt linii 58 Rzeszów-Łętownia, który docelowo ma łączyć Rzeszów z Centralnym Portem Komunikacyjnym. Planowana jest budowa kolei dużych prędkości, tzn. osiągających nawet do 250 km/h.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych art.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Na terenie ROF funkcjonują liczne zakłady przemysłowe mogące generować uciążliwości akustyczne.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie realizuje zadania dotyczące pomiarów i oceny hałasu drogowego i kolejowego emitowanego do środowiska na terenie województwa śląskiego, w ramach programu PMŚ.

Hałas kolejowy

W 2023 r. nie wykonywano pomiarów hałasu szynowego (kolejowego) w ramach PMŚ na terenie ROF.

Natomiast w 2023 r. w bazie EHAŁAS-P zarejestrowano wyniki pomiarów hałasu kolejowego wykonane w ramach jednej analizy porealizacyjnej - „Elektryfikacja linii kolejowej nr 71 relacji Ocice-Rzeszów”.

Na terenie ROF wyznaczono następujące punkty pomiarowe:

- Rzeszów ul. Warszawska 111;
- Rzeszów ul. Warszawska 100;
- Rzeszów ul. Warszawska 165;
- Rzeszów os. Baranówka;
- Rudna Mała 126.

W ramach przeprowadzonych badań w ww. punktach pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

Hałas drogowy

W 2023 r. nie wykonywano pomiarów hałasu drogowego w ramach PMŚ na terenie ROF.

Natomiast w 2023 r. w bazie EHAŁAS-P zarejestrowano wyniki pomiarów hałasu drogowego wykonane w ramach analiz porealizacyjnych na terenie ROF. Wyniki te uzyskano od RDOŚ w Rzeszowie oraz Starostwa Powiatowego w Rzeszowie. Dotyczą one budowy łącznika drogi ekspresowej S 19 - drogi powiatowej na odcinku od węzła Rzeszów Południe do drogi krajowej Nr 19 (Niechobrz) - Etap I.

Do bazy EHAŁAS-P wprowadzono także wyniki pomiarów hałasu drogowego uzyskane od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Dotyczą one DK S 19 - Węzeł Świlcza - Węzeł Rzeszów Południe.

W ramach pomiarów na ww. odcinkach dróg nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu.

12.2.5. Zasoby przyrodnicze

Realizując zadania zawarte w niniejszej Strategii należy uwzględnić ochronę gatunkową roślin i zwierząt, wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi.

Wymagane jest również przestrzeganie zapisów ww. ustawy, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Formy ochrony przyrody

Na terenie ROF występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000
 - Wiśłok Środkowy z Dopytywami;
 - Nad Husowem;
 - Mrowle Łąki;
 - Puszcza Sandomierska;
- Obszary chronionego krajobrazu
 - Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - Sokołowsko-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu;

- Rezerваты przyrody:
 - Mójka (gm. Błażowa);
 - Wilcze (gm. Błażowa);
 - Wielki Las (gm. Czudec);
- Użytki ekologiczne:
 - 3 użytki bez nazwy (gm. Czarna);
- Pomniki przyrody:
 - gm. Błażowa – 9;
 - gm. Boguchwała -4;
 - gm. Chmielnik -3;
 - gm. Czarna - 5;
 - gm. Czudec - 13;
 - gm. Głogów Małopolski – 13;
 - gm. Hyżne – 4;
 - Bór (gm. Głogów Małopolski);
 - Lisia Góra (m. Rzeszów);
 - Zabłocie (gm. Głogów Małopolski);
 - Trzciana-Olszyny (gm. Świlcza);
 - gm. Krasne - 1;
 - gm. Miasto Łańcut – 12;
 - gm. Łańcut – 3;
 - gm. Miasto Rzeszów - 72;
 - gm. Świlcza – 10;
 - gm. Trzebownisko - 5;
 - gm. Tyczyn - 4.

Największy udział powierzchni prawnie chronionej znajduje się w gminie Błażowa (65,68%), gminie Czudec (63,36%) oraz w gminie Chmielnik (54,26%). Ustanowiono tam obszary chronionego krajobrazu obejmujące tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów).

Poniżej zestawiono Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie ROF.

Tabela 20 Charakterystyka Obszarów Natura 2000 na terenie ROF

Nazwa	Kod obszaru	Gminy	Data wyznaczenia: -w Polsce -przez KE	Powierzchnia [ha]	Akty prawne	Typy siedlisk przyrodniczych	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG
DYREKTYWA SIEDLISKOWA							
Wisłok Śródkowy z Dopływami	PLH180030	Boguchwała, Rzeszów, Lubenia, Czudec	2022-10-04 2011-02-08	1 064,64	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wisłok Śródkowy z Dopływami (PLH180030)	6410 6510 9170 91E0	<i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus carpathicus</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Romanogobio alpinus</i> , <i>Romanogobio kesslerii</i> , <i>Unio crassus</i>
Nad Husowem	PLH180025	Chmielnik, Hyżne, Łańcut	2022-09-28 2011-02-08	3 349,42	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Nad Husowem (PLH180025) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 18 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Nad Husowem (PLH180025)	6510 9110 9130 9170 91E0	<i>Bombina variegata</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Euplagia quadripunctaria</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i>
Mrowie Łąki	PLH180043	m. Rzeszów, Głogów Małopolski, Świlcza	2022-11-08 2011-02-08	294,08	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Mrowie Łąki (PLH180043)	6410 6510	<i>Castor fiber</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lycaena helle</i> , <i>Phengaris nausithous</i> , <i>Phengaris teleius</i>

Nazwa	Kod obszaru	Gminy	Data wyznaczenia: -w Polsce -przez KE	Powierzchnia [ha]	Akty prawne	Typy siedlisk przyrodniczych	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG
DYREKTYWA PTASIA							
Puszcza Sandomierska	PLB180005	Głogów Małopolski, Świlcza	2007-10-13 -	129 304,13	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków		<i>Alcedo atthis, Anser anser, Anthus campestris, Aquila pomarina, Aythya nyroca, Botaurus stellaris, Caprimulgus europaeus, Chlidonias hybridus, Chlidonias Niger, Ciconia ciconia, Ciconia nigra, Circus aeruginosus, Coracias garrulus, Crex crex, Dendrocopos leucotos, Dendrocopos medius, Dendrocopos syriacus, Dryocopus martius, Egretta alba, Emberiza hortulana, Ficedula albicollis, Ficedula parva, Gallinago gallinago, Grus grus Haliaeetus albicilla, Ixobrychus minutus, Lanius collurio, Larus melanocephalus, Lullula arborea, Mergus merganser, Pandion haliaetus, Pernis apivorus, Picus canus, Porzana parva, Porzana porzana, Sterna hirundo, Sylvia nisoria, Tachybaptus ruficollis, Tetrao tetrix tetrrix, Tringa ochropus</i>

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Plan Zadań Ochronnych (PZO)

Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem przy zarządzaniu zasobami przyrodniczymi dla ochrony których, zostały utworzone obszary sieci Natura 2000. Tworzy on podstawę do prowadzenia działań ochronnych siedlisk oraz gatunków zwierząt, wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie jego założeń. Dokument ten jest sporządzany na okres dziesięciu lat, obejmuje on art.

- opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk; monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów; uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

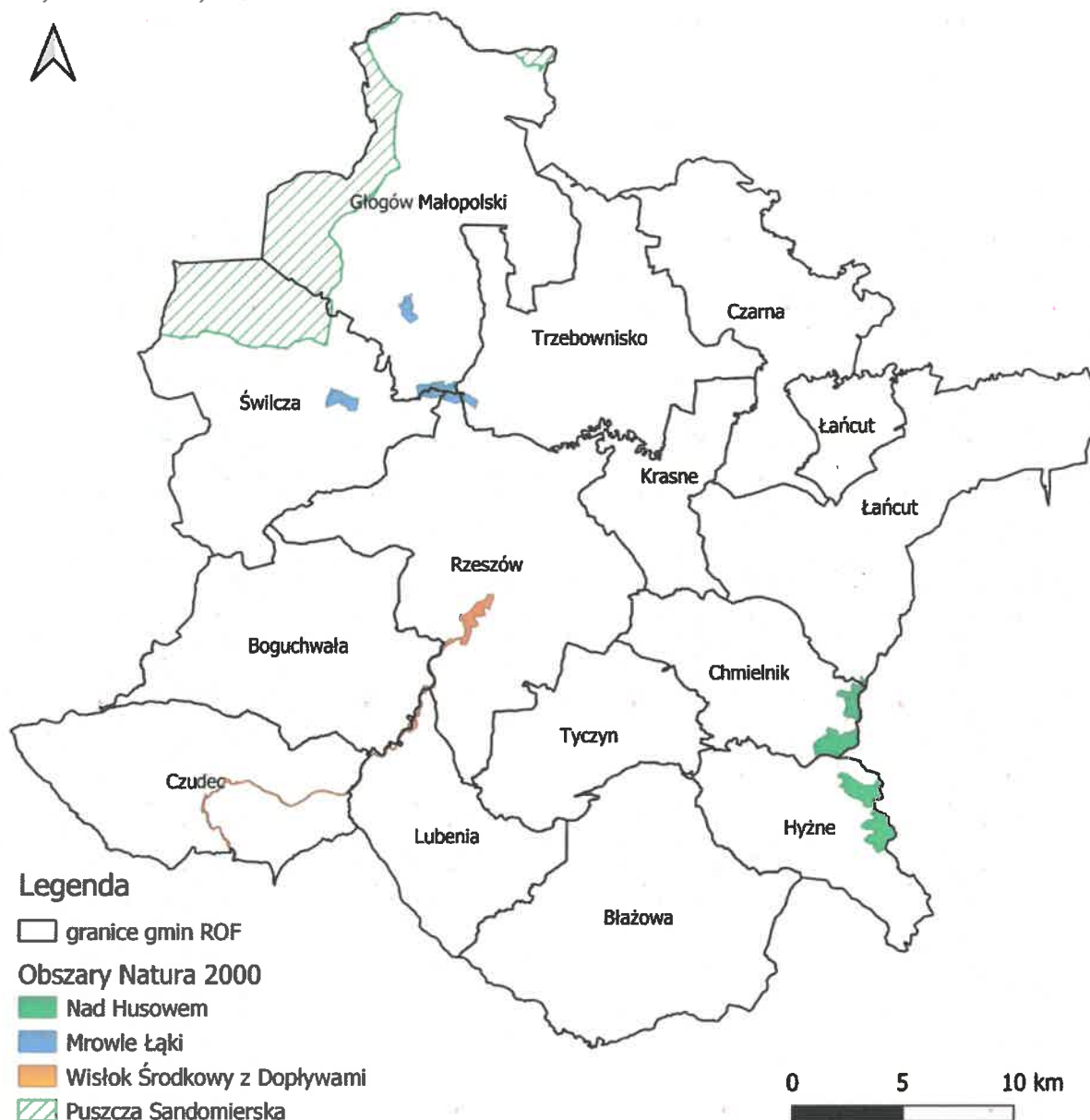
W poniższej tabeli zestawiono Zarządzenia wydane w celu ustanowienia Planów Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie ROF.

Tabela 21 Zestawienie Zarządzeń do PZO dla poszczególnych Obszarów Natura 2000

Nazwa	PZO
Wisłok Środkowy z Dopływami	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030
Nad Husowem	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 24 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nad Husowem PLH180025
Mrowie Łąki	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 14 listopada 2016 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego, poz. 3489 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 23 sierpnia 2024 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mrowie Łąki PLH180043
Puszcza Sandomierska	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB180005

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Rysunek 11 Obszary Natura 2000 na tle ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytaryzu ekologicznego (art. 23 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Poniżej zestawiono Obszary Chronionego Krajobrazu znajdujące się na terenie ROF.

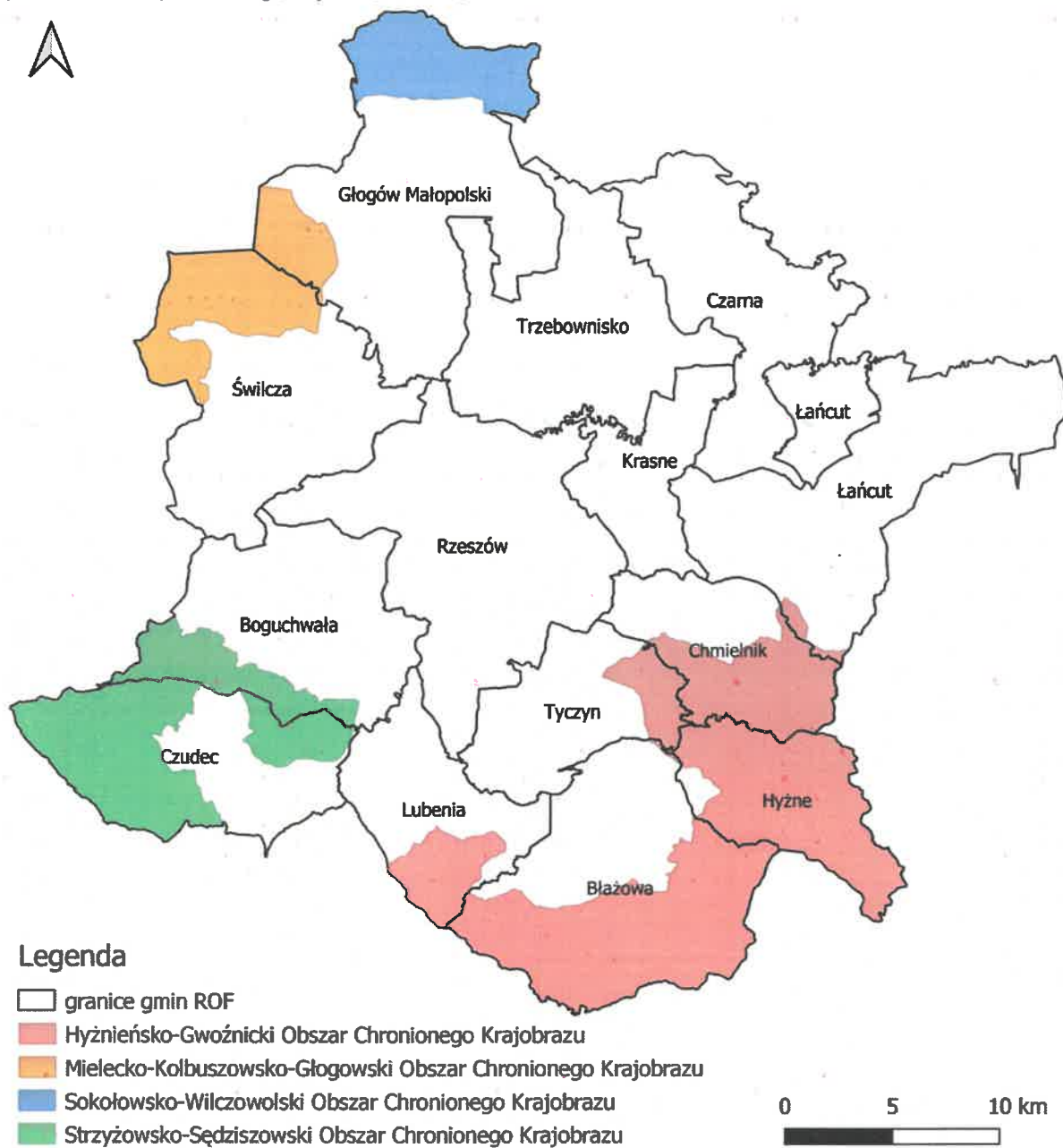
Tabela 22 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie ROF

Nazwa	Gminy na terenie ROF	Data wyznaczenia	Powierzchnia [ha]	Akt prawny o wyznaczeniu	Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej
Hyżniński Obszar Chronionego Krajobrazu	Chmielnik, Tyczyn, Lubenia, Hyżne, Łańcut, Białowa	1992-01-01	24 449,0000	Uchwała Nr XXXIX/781/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. sprawie Hyżnińskiego-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała Nr XLII/728/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 września 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXIX/781/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013r. w sprawie Hyżnińskiego-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Hyżniński-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje południowo-zachodnią część Pogórza Dynowskiego. Rosną tu grądy, buczyna karpacza oraz łęgi w dolinach rzecznych. Z roślin chronionych występują: bluszcz pospolity, podkolan biały, lilie złotogłów, barwinek pospolity, skrzyp olbrzymi. Z interesujących zwierząt należy wymienić ptaki: puchacza, zimorodka, bociana czarnego, remiza, krogulca, z ssaków borsuka, gronostaja, łasicę a z płazów salamandrę plamistą.
Strzyżowski Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Czudec, Boguchwała	1992-01-01	14 336,0000	Uchwała Nr XXXIX/782/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Strzyżowsko-Sędziszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała Nr XXIV/441/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIX/782/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013r. w sprawie Strzyżowsko-Sędziszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Uchwała Nr XLII/732/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 września 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXIX/782/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Strzyżowsko-Sędziszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała nr LII/866/22 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach obszarów chronionego krajobrazu	Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje fragment Pogórza Strzyżowskiego Krajobraz ma charakter rolniczy. Cechą charakterystyczną jest obecność pokryw lessowej w jego północnej części oraz strefy przejściowej do pokryw fliszowych w części południowej. Dominują tu grądy a w obniżeniach buczyna karpacza i łęgi podgórskie wzdłuż potoków. Spotyka tu się łąki wilgotne z ostrożeńcem oraz rajgrasem wyniosłym. Z gatunków chronionych występują: lepiężnik biały, bluszcz pospolity, lilie złotogłów, podkolan biały, wawrzyn wilczełoko. Z interesujących ptaków spotyka się: bociana czarnego, jarząbka, dzięcioła średniego, słowika szarego, kruka, grubodzioba, i in.
Mielecko-Kolbuszowski Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Głogów, Małopolski, Świlcza	1992-01-01	49 706,0000	Uchwała Nr XXXIX/785/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała Nr XXIV/435/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIX/785/13 Sejmiku	Mielecko-Kolbuszowski-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o krajobrazie rolniczo-łesnym. Występuje tu duża różnorodność środowisk - od piaszczystych wydów do bagien torfowisk i wód. Rosną tu bory sosnowe i mieszane, lasy mieszane, olsy, łęgi, kwaśne łąki, szuwały oczeretowe,

Nazwa	Gminy na terenie ROF	Data wyznaczenia	Powierzchnia [ha]	Akt prawny o wyznaczeniu	Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej
Sokołowski-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu;	Głogów Małopolski	1992-01-01	24 276,00	Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Uchwała Nr XLII/739/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 września 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXIX/785/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała nr LII/866/22 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach obszarów chronionego krajobrazu	mannowe, zbiorowiska wydumowe, ziołoroślowe, trzęślicowe, łąki ostrożeńcowe i rajgrasowe.
				Uchwała Nr XXXIX/784/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Sokołowski-Wilczowski Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała Nr XXIV/442/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIX/784/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013r. w sprawie Sokołowski-Wilczowski Obszaru Chronionego Krajobrazu. Uchwała Nr XLII/736/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25 września 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXIX/784/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Sokołowski-Wilczowski Obszaru Chronionego Krajobrazu Uchwała nr LII/866/22 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawach obszarów chronionego krajobrazu	Sokołowski-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o krajobrazie rolniczo-leśnym. Występują tu bory mieszane, fragmenty grądów i buczyna karpacka. W zagłębieniach spotyka się olsy i torfowiska wysokie a nad potokami łęgi i szuwały oczeretowo - trzcinowe. Z roślin chronionych występują tu: wawrzynek wilczyko, widłak jałowcowaty, splaszczony, goździsty, rosiczka okrągłolistna, podkolan biały, cis pospolity, barwinek pospolity.

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Rysunek 12 Obszary Chronionego Krajobrazu na tle ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Rezerwaty przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. W poniższej tabeli zestawiono rezerwaty przyrody znajdujące się na terenie ROF.

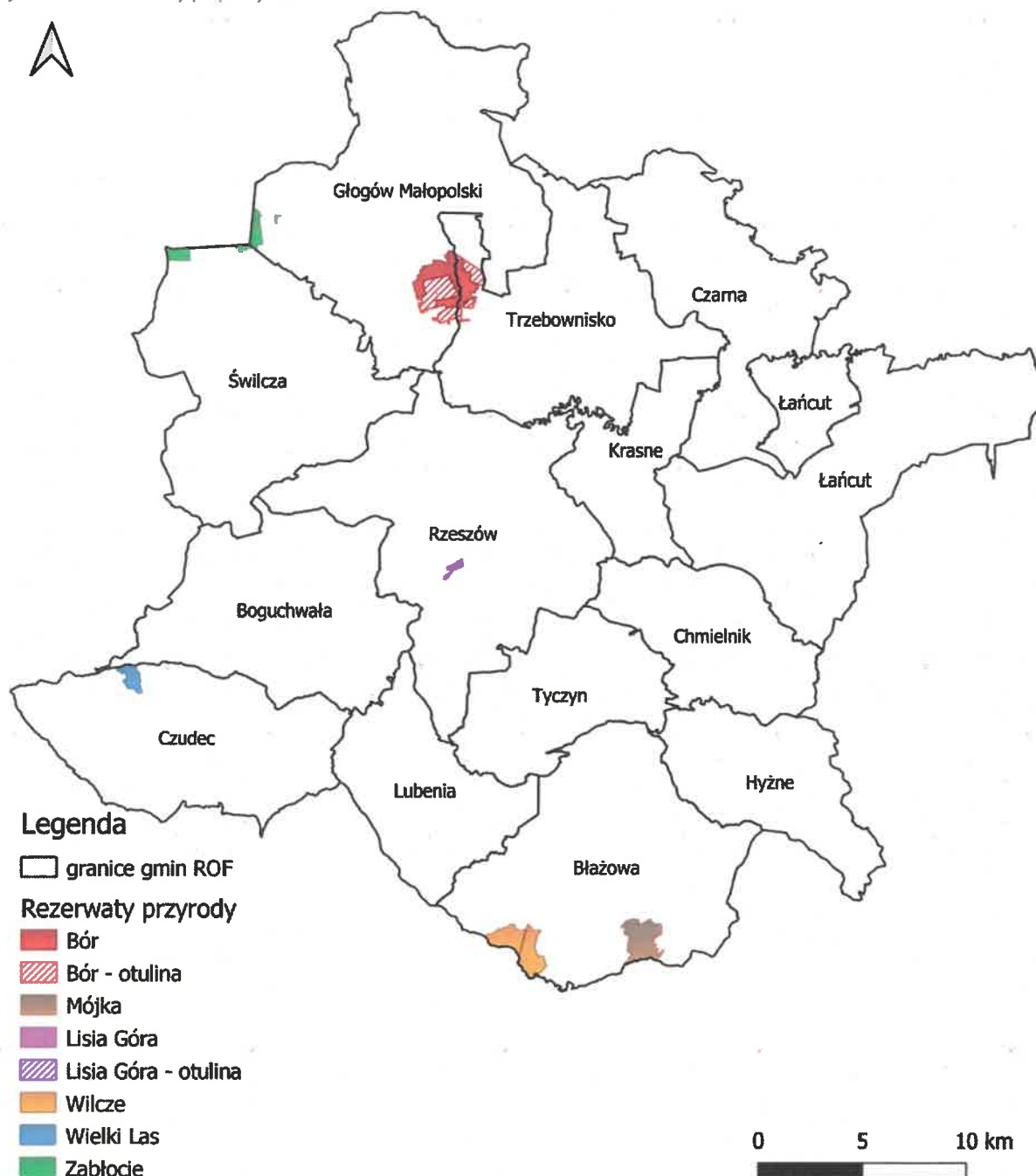
Tabela 23 Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie ROF

Nazwa	Mójka	Wilcze	Wielki Las	Bór	Lisia Góra	Zabłocie
Data uznania	1997-09-23	1997-09-23	1997-09-23	1996-07-14	1998-12-31	1999-12-07
Powierzchnia [ha]	288,41	340,80	87,89	363,92	8,49	536,95
Rodzaj rezerwatu	leśny	leśny	leśny	leśny	leśny	faunistyczny
Typ rezerwatu	fitocenotyczny	fitocenotyczny	fitocenotyczny	biocenotyczny i fizjocenotyczny	nasadzeń i upraw	faunistyczny
Podtyp rezerwatu	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych	zbiorowisk leśnych	biocenoz naturalnych i półnaturalnych	starych drzew	ptaków
Typ ekosystemu	leśny i borowy	leśny i borowy	leśny i borowy	leśny i borowy	leśny i borowy	różnych ekosystemów
Podtyp ekosystemu	lasów górskich i podgórskich	lasów górskich i podgórskich	lasów górskich i podgórskich	borów mieszanych nizinnych	lasów nizinnych	lasów i wód
Dane aktów prawnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Mójka"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Wilcze"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 2 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Wielki Las"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 31 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Bór"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 12 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Lisia Góra"	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 10 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Zabłocie"
Powiaty	rzeszowski	rzeszowski, strzyżowski	strzyżowski	rzeszowski		rzeszowski, ropczycko-sędziszowski, kolbuszowski

Nazwa	Mójka	Wilcze	Wielki Las	Bór	Lisia Góra	Zabłocie
Gmina	Błazowa	Błazowa, Niebylec	Czudec	Głogów Małopolski	Rzeszów	Sędziszów Małopolski, Głogów Małopolski, Kolbuszowa, Świlcza
Opis celów ochrony	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych lasu bukowo-jodłowego oraz osiedlonego w zbiorowiskach wodno-błotnych bobra Castor fiber.	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksów jędrin podgórskich ze znacznym udziałem buka.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie kompleksu leśnego z licznym udziałem starodrzewu bukowego.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie kompleksu leśnego dawniej Puszczy Sandomierskiej.	Celem ochrony jest zachowanie starodrzewu dębowego z licznymi sędziwymi, okazałymi dębami szypułkowymi o okazałych rozmiarach.	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie stanowisk legowców rzadkich gatunków ornitofauny oraz naturalnych zbiorowisk roślinnych dawniej Puszczy Sandomierskiej, z licznymi występującymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich.
Plan ochrony	Nie	Nie	Nie	Nie	Tak Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Lisia Góra”	Nie
Zadania ochronne	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Rysunek 13 Rezerваты przyrody na tle ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Użytki ekologiczne

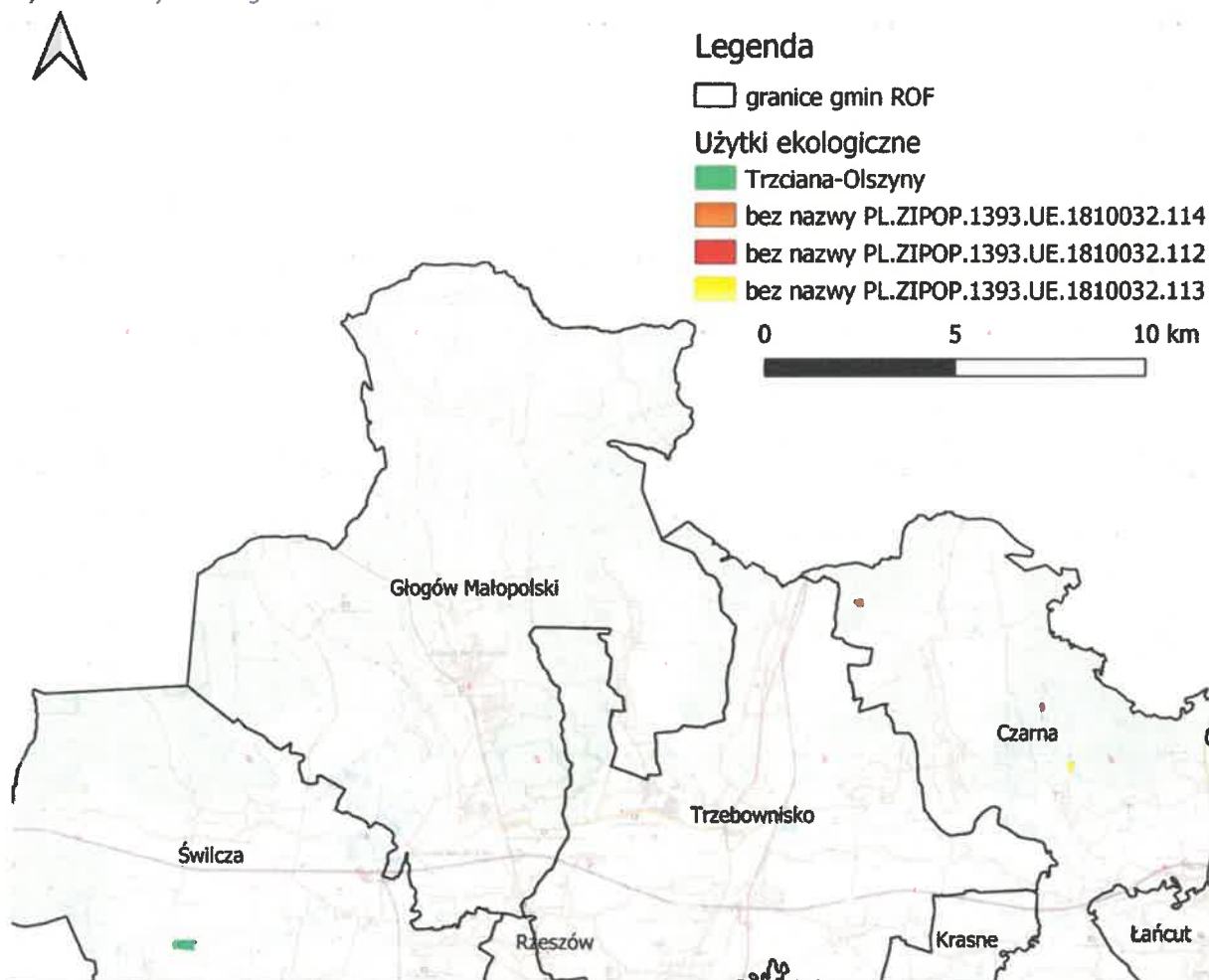
Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Poniżej scharakteryzowano użytki ekologiczne na terenie ROF.

Tabela 24 Charakterystyka użytków ekologicznych znajdujących się na terenie ROF

Nazwa	Trzciana-Olszyny	Bez nazwy PL.ZIPOP.1393.UE.1810032.112	Bez nazwy PL.ZIPOP.1393.UE.1810032.113	Bez nazwy PL.ZIPOP.1393.UE.1810032.114
Rodzaj użytku	naturalny zbiornik wodny	inne	inne	inne
Data ustanowienia	2001-10-05	1996-12-31	1996-12-31	1996-12-31
Powierzchnia [ha]	9,72	1,0563	1,9093	1,8420
Opis wartości przyrodniczej	Zbiornik wodny wraz z przyległym doń terenem, na którym występują: śródleśne oczka wodne, torfowiska oraz siedliska rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt a także miejsca ich rozmnażania i sezonowego przebywania	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Dane aktów prawnych	Uchwała nr V/45/2019 Rady Gminy Świlcza z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Trzciana-Olszyny”	Uchwała Nr XXVI/278/2021 Rady Gminy Czarna z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego	Uchwała Nr XXVI/276/2021 Rady Gminy Czarna z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego	Uchwała Nr XXVI/277/2021 Rady Gminy Czarna z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego
Gminy	Świlcza	Czarna	Czarna	Czarna
Opis celów ochrony	Ochrona pozostałości ekosystemów o istotnym znaczeniu dla zachowania różnorodności biologicznej zbiornika wodnego w miejscowości Trzciana wraz z przyległym doń terenem, na którym występują: śródleśne oczka wodne, torfowiska oraz siedliska rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt a także miejsca ich rozmnażania i sezonowego przebywania	Brak danych	Brak danych	Brak danych

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Rysunek 14 Użytki ekologiczne na tle ROF

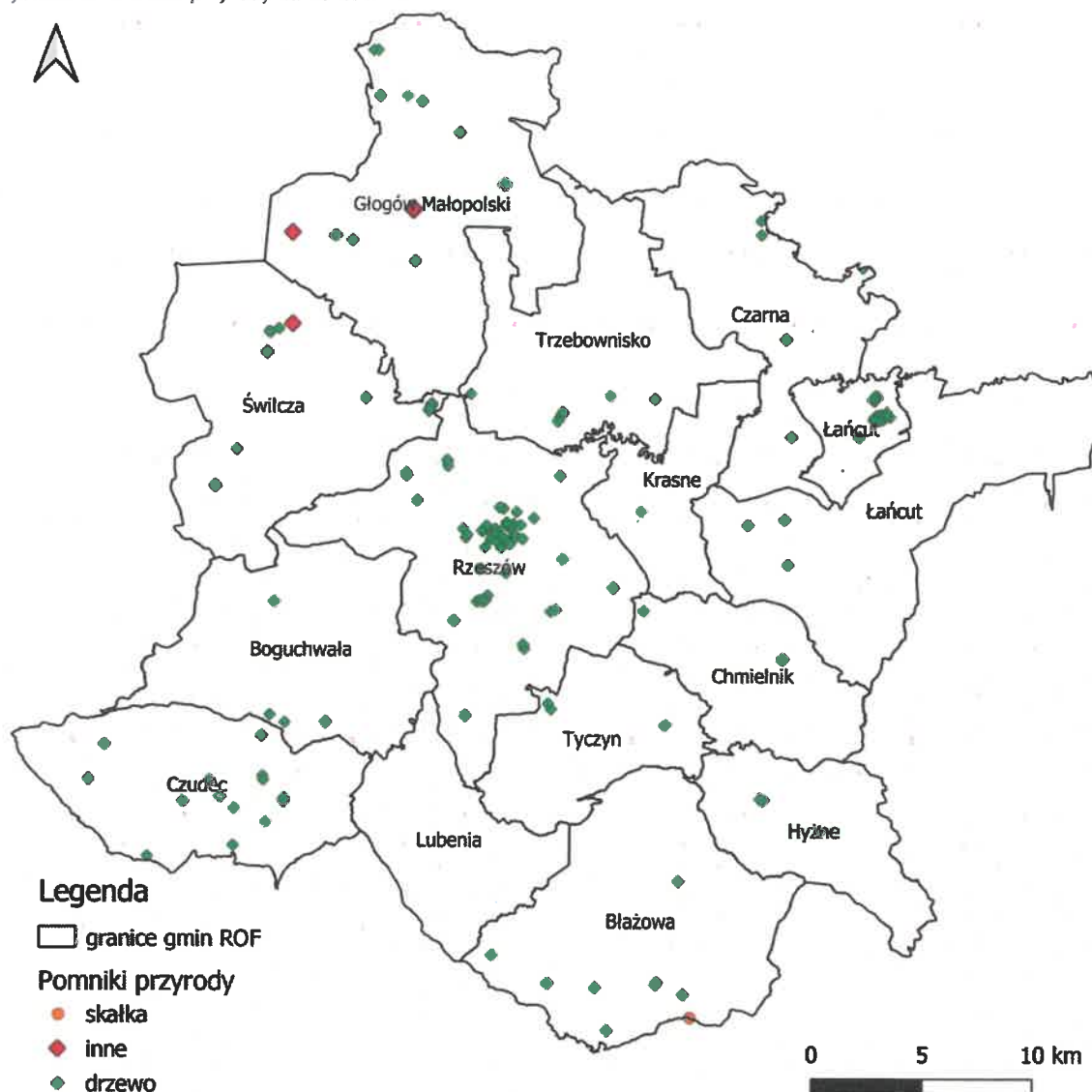
źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na poniższym rysunku przedstawiono pomniki przyrody znajdujące się na terenie ROF w rozróżnieniu na obiekt.

Rysunek 15 Pomniki przyrody na tle ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

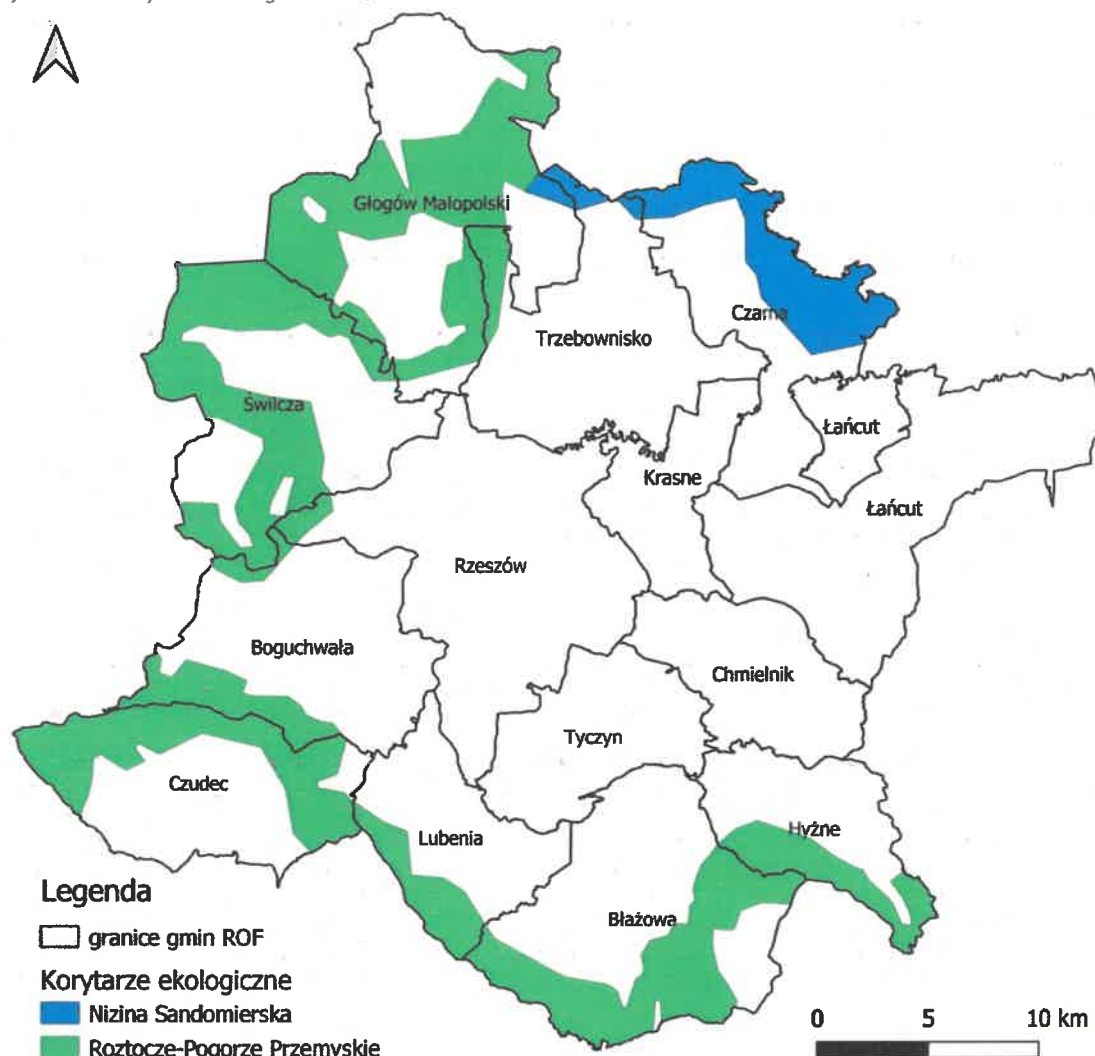
Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Na poniższych mapach przedstawiono korytarze ekologiczne na terenie ROF.

Rysunek 16 Korytarze ekologiczne na tle ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż średnia lesistość na terenie ROF wynosi 18,45%.

Tabela 25 Lesistość na terenie gmin ROF

Gmina	Lesistość w %
Białowa	31,5
Boguchwała	12,4
Chmielnik	20,32
Czarna	30,7
Czudec	27,5
Głogów Małopolski	35,7
Hyżne	25,4
Krasne	4,0
Lubenia	27,7
Miasto Łańcut	1,8
Łańcut	6,1

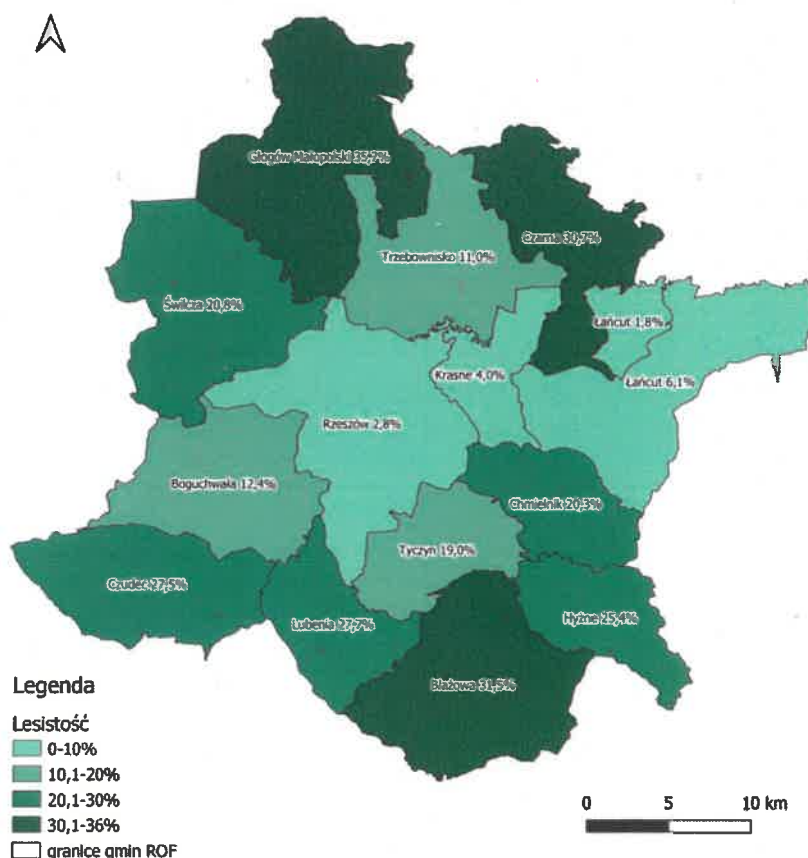
Gmina	Lesistość w %
Miasto Rzeszów	2,8
Świltcza	20,8
Trzebownisko	11,0
Tyczyn	19,0
ROF łącznie	18,45

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2023 r. [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uprozczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

Na poniższej mapie przedstawiono graficznie lesistość w poszczególnych gminach ROF.

Rysunek 17 Lesistość ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

13. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko wyznaczono 6 celów strategicznych, w ramach, którego nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 26 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	Dokumenty europejskie
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety: 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE: - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%. Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą: 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności,
„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami, 11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.	Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów: 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków kolejną lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumpcyjnych – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych. Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znaczących negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2.5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów.	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytworzenia i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPKZ 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Dokumenty krajowe Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwa i odporności. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów poprzemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłach energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobami środowiska przyrodniczego zapewnianie ich dobrego stanu (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu niski- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEIK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawdliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznej konkurencyjności, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczenia zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych. SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pulapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budowę zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawę sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

14. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorządy gmin. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dość trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gmin oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest

elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizację dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 27 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JGW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel strategiczny 1. Rozwój i profesjonalizacja systemu usług publicznych														
1.	Kierunek działania 1.1 Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych ROF			B, S										
2.	Kierunek działania 1.2 Budowa spójnego systemu polityki senioralnej			B, S										
3.	Kierunek działania 1.3 Poprawa dostępności infrastruktury opiekuńczej i pielęgnacyjnej			B, S										
4.	Kierunek działania 1.4 Zwiększenie dostępu do nowoczesnych usług medycznych			B, S										
5.	Kierunek działania 1.5 Realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych			B, S										
6.	Kierunek działania 1.6 Realizacja programów dla dzieci i młodzieży			B, S										
7.	Kierunek działania 1.7 Rozwój oferty placówek przedszkolnych			B, S										
8.	Kierunek działania 1.8 Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie ROF			B, S										
9.	Kierunek działania 1.9 Wspieranie rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego			B, S Ch	Ch	Ch				Ch	Ch	Ch		
Cel strategiczny 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego														
10.	Kierunek działania 2.1 Budowa i rozbudowa uzbrojenia terenów inwestycyjnych oraz poprawa ich skomunikowania	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	
11.	Kierunek działania 2.2. Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie ROF			B, S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
12.	Kierunek działania 2.3 Prowadzenie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej w środowiskach marginalizowanych			B, S										
13.	Kierunek działania 2.4 Działania na rzecz rozwijania poziomu przedsiębiorczości			B, S										
14.	Kierunek działania 2.5 Wspieranie powstawania start-up'ów			B, S										
15.	Kierunek działania 2.6 Promowanie mechanizmów partycypacyjnych wśród mieszkańców w ramach działań prorozwojowych			B, S										
16.	Kierunek działania 2.7 Realizacja projektów ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji i umiejętności mieszkańców ROF			B, S										
17.	Kierunek działania 2.8 Harmonizacja polityki migracyjnej			B, S										
Cel strategiczny 3. Budowanie pozycji i wizerunku ROF jako dynamicznego obszaru wzrostu w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej														
18.	Kierunek działania 3.1 Działania na rzecz realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych			W, S										
19.	Kierunek działania 3.2 Promocja i budowa marki ROF			W, S										
20.	Kierunek działania 3.3 Współpraca międzynarodowa			W, S										
Cel strategiczny 4. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazu oraz adaptacja do zmian klimatu														
21.	Kierunek działania 4.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego			B, S										B, S
22.	Kierunek działania 4.2 Wsparcie instytucji kultury na terenie ROF			B, S										B, S
23.	Kierunek działania 4.3 Rozwój turystyki na obszarze ROF			B, S										
24.	Kierunek działania 4.4 Rozwój gospodarki wodnościekowej na terenie ROF	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S
			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch		

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
25.	Kierunek działania 4.5 Rozwój systemu gospodarki odpadami na terenie ROF			B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		B, S	
26.	Kierunek działania 4.6 Wzmocnienie efektywności energetycznej na terenie ROF	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
27.	Kierunek działania 4.7 Przebudowa i modernizacja infrastruktury ciepła systemowego w ROF		P, S Ch	B, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
28.	Kierunek działania 4.8 Wykorzystanie OZE na terenie ROF		P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	S	S	P, S	
29.	Kierunek działania 4.9 Udostępnianie i zachowanie bioróżnorodności ROF	B, S	B, S	P, S	B, S	B, S	P, S	P, S		P, S		B, S		
30.	Kierunek działania 4.10 Ochrona powietrza	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S		P, S	P, S	P, S
31.	Kierunek działania 4.11 Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S		S	P, S	
Cel strategiczny 5. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym														
32.	Kierunek działania 5.1 Realizacja działań z zakresu interwencji terytorialnej – instrument ZIT	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
33.	Kierunek działania 5.2 Wspieranie i animacja partnerstw i działań wspólnych – działania poza ZIT			B, S										
34.	Kierunek działania 5.3 Opracowanie i koordynacja dokumentów strategicznych oraz planistycznych i terytorialnie zintegrowane planowanie przestrzenne w ramach ROF	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
35.	Kierunek działania 5.4 Kompleksowa rewitalizacja i odnowa obszarów zdegradowanych i przestrzeni publicznych na terenie ROF		P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
36.	Kierunek działania 5.5 Rozwijanie funkcji metropolitalnych na terenie ROF			B, S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel strategiczny 6. Skuteczna integracja procesów rozwojowych na obszarze ROF w wymiarze przestrzennym i technicznym														
37.	Kierunek działania 6.1 Zwiększanie mobilności poprzez rozbudowę układu drogowego z uwzględnieniem obwodnic oraz drogowych połączeń międzygminnych oraz poprawy skomunikowania z Międzynarodowym Portem Lotniczym Rzeszów-Jasionka	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
38.	Kierunek działania 6.2 Realizacja strategii niskoemisyjnych, w tym zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
39.	Kierunek działania 6.3 Integracja i rozwój systemu transportu publicznego	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
40.	Kierunek działania 6.4 Integracja z Podmiejską Koleją Aglomeracyjną	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
41.	Kierunek działania 6.5 Budowa spójnego systemu dróg rowerowych na terenie ROF	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
42.	Kierunek działania 6.6 Poprawa skomunikowania obszaru ROF z siecią TEN-T (w szczególności południowa część ROF)	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
Projekty uzupełniające: Priorytet 1 Konkurencyjna i Cyfrowa Gospodarka														
43.	Utworzenie cyfrowych danych przestrzennych dla aktów planowania przestrzennego			B, S										
44.	Uzbrojenie strefy ekonomicznej i utworzenie inkubatora technologicznego, parku biznesowego		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
45.	Wdrożenie rozwiązań informatycznych dla usprawnienia zarządzania siecią wod-kan.			B, S										
46.	Wektoryzacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego			B, S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
47.	Modernizacja i poprawa wydajności e-usług świadczonych dla mieszkańców i systemu oświaty			B, S										
48.	Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Krasne			B, S										
49.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świlcza	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
50.	Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Świlcza			B, S										
51.	Tworzenie terenów inwestycyjnych wraz z infrastrukturą techniczną wokół nich	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S
52.	Opracowanie MPZP części Gminy Lubenia	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	
Projekty uzupełniające: Priorytet 2 – Energia i Środowisko														
53.	Rozwój OZE na terenie ROF	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
54.	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Nowym Borku	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
55.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Błazowa Dolna i Nowy Borek	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
56.	Budowa sieci wodociągowej	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
57.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S		S	P, S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
58.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
59.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Białowa	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
60.	Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Białowa	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S
61.	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę wyposażenia technicznego OSP oraz zakup wozu bojowego	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	P, W
62.	Budowa farmy fotowoltaicznej		P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	S	S	P, S	
63.	Efektywne zarządzanie energią związane z oświetleniem w gminie		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S		S	P, S	
64.	Gospodarka wodami opadowymi dla miasta Boguchwała	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
65.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez inwestycje OZE oraz wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Boguchwała – Projekt Parasolowy	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
66.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie gminy	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
67.	Rozbudowa i optymalizacja sieci wod. - kan.	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
68.	System zarządzania bezpieczeństwem publicznym i środowiskiem na terenie Gminy Boguchwała	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
69.	Wzmocnienia potencjału wzrostu Gospodarki Komunalnej w Boguchwale w celu dostosowania do oczekiwań odbiorców usług - etap II			B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		B, S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
70.	Wzmocnienie potencjału wzrostu Gospodarki Komunalnej w Boguchwale w celu dostosowania do oczekiwania odbiorców usług - etap I			B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		B, S	
71.	Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych - Projekt parasolowy	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
72.	Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych poprzez system retencji rozproszonej	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
73.	Zakup samochodów elektrycznych na potrzeby Urzędu miejskiego – 1 miejski+ 1 terenowy			B, S										
74.	Budowa farm fotowoltaicznych na terenie Gminy Głogów Małopolski		P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	S	S	P, S	
75.	Budowa instalacji do 40 kWh na obiektach publicznych w Gminie Głogów Małopolski		P, S	B, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	S	S	P, S	
76.	Poprawa jakości sytemu zbiórki odpadów na terenie Gminy Głogów Małopolski			B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		B, S	
77.	Poprawa efektywności energetycznej publicznych systemów oświetleniowych jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji	Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S			P, S	
78.	Projekt parasolowy – na budowę zbiorników na deszczówkę w gospodarstwach domowych		P, S	B, S	P, S	P, S				P, S	P, S	P, S	P, S	
79.	Regulacja cieku wodnego w Stykowie wraz modernizacją zbiornika retencyjnego		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
80.	Rozbudowa budynku OSP w Rudnej Małej na magazyn obrony cywilnej dla Gminy Głogów Małopolski			B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch		Ch	Ch	Ch	S	Ch	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
81.	Rozwój zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Głogów Małopolski poprzez modernizację SUW w Rudnej Małej (budowa nowego zbiornika) oraz budowę nowej i modernizację starej stacji SUW w Głogowie Małopolskim		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
82.	Ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem (jak powódzie, pożary) oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie poprzez doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Hyżne w niezbędny do sprawnego działania sprzęt	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	
83.	Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
84.	Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
85.	Poprawa gospodarki wodnej poprzez rozbudowę istniejącej Stacji Uzdatniania Wody oraz budowę pompowni sieciowych wody		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
86.	Poprawa stanu bezpieczeństwa powodziowego poprzez rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
87.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Krasne	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
88.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
89.	Budowa Punktu Selektywnego Zbiórki Odpadów Komunalnych	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
90.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Łańcut	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
91.	Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach stanowiących własność Gminy Łańcut	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
92.	Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Łańcut	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
93.	Budowa kanalizacji deszczowej na os. Budziwój w Rzeszowie, etap II	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
94.	Modernizacja układu elektroenergetycznego Oczyszczalni Ścieków w Rzeszowie – kogeneracja.			P, S			P, S	P, S					P, S	
95.	Optimalizacja wykorzystania ciepła systemowego poprzez budowę inteligentnego systemu ciepłowniczego w ramach koncepcji miasta inteligentnego - Smart City			B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch		Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch		
96.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Rzeszowa – poprzez zakup nowoczesnego, średniego pojazdu ratowniczo – gaśniczego wraz z zasadniczym wyposażeniem dla jednostki OSP na terenie Rzeszowa	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	P, W
97.	Poprawa efektywności energetycznej publicznych systemów oświetleniowych jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji w ROF	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
98.	Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF - Etap II (projekt parasolowy)	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
99.	Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF - Etap II (projekt parasolowy)	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
100.	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę zaplecza technicznego jednostek OSP w Rzeszowie	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	P, W
101.	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF - Etap IV	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
102.	Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie OZE oraz wymiana /modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	B, S	
103.	Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi			B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		B, S	
104.	Projekty dla indywidualnych gospodarstwach domowych - instalacje Odnawialnych Źródeł Energii oraz wymiana źródeł ciepła	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
105.	Projekty dla indywidualnych gospodarstwach domowych - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych		B, S	P, S	P, S	P, S				P, S	P, S	P, S	P, S	
106.	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Świlcza poprzez poprawę wyposażenia technicznego OSP oraz zakup wozów bojowych	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	P, W
107.	Budowa 2 zbiorników retencyjnych na rzece Czarna w miejscowości Zaczernie i Trzebowniko		P, S	B, S	B, S	P, S	Ch	P, S	Ch	B, S	P, S	B, S	B, S	
108.	Rozbudowa oczyszczalni w Nowej Wsi w zakresie zmiany technologii odwadniania i higieny osadów ściekowych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	P, S	P, S	P, S	
109.	Wsparcie rozwoju OZE na terenie Gminy Trzebowniko-projekt parasolowy	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
110.	Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Trzebowniko - projekt parasolowy	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
111.	Ochrona przeciwpowodziowa Gminy Tyczyn		P, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch	B, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	
112.	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
113.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
114.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Łańcutcie	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
115.	Wymiana źródeł ciepła	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S
116.	Rewitalizacja Lasu Dębnik poprzez zagospodarowanie terenu dla zachowania bioróżnorodności	P, S	P, S Ch	B, S Ch	B, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
117.	Przebudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Przedmieście Czudeckie- etap II	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	
118.	Budowa sieci wodociągowej wraz z nowym ujęciem wody	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
119.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z budową mikro oczyszczalni	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
120.	Fotowoltaika na obiektach użyteczności publicznej	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
121.	Termomodernizacja budynku GOPS, ZWK i ZEAS w Czudcu	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
122.	Remont ośrodka zdrowia w Pstragowej			B, S Ch					Ch					
123.	Wymiana opraw oświetleniowych przy drogach	Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S			P, S	
124.	Budowa sieci wodociągów gminnych	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
125.	Doposażenie jednostek OSP z terenu gminy	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	
126.	Rozbudowa publicznej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
127.	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Chmielnik - projekt parasolowy	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
128.	Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Chmielnik.	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
129.	Dostawa i montaż instalacji na szkołach podstawowych Gminy Lubenia oraz Urzędzie Gminy Lubenia	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
130.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sołonka, Siedliska, Straszędzie	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
131.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubenia (przysiółek Kosina i Maternówka) wraz z pompowaniami ścieków i instalacją elektryczną	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
132.	Modernizacja gospodarki wodno - ściekowej w Gminie Lubenia	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
133.	Budowa oraz przebudowa oświetlenia przy drogach gminnych na niskoemisyjne	Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S			P, S	
134.	Poprawa bezpieczeństwa poprzez zakup samochodu dla OSP	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	P, W
135.	Modernizacja kotłowni w szkołach Gminy Lubenia oraz UG z wykorzystaniem instalacji OZE	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S
Projekty uzupełniające: Priorytet 5 - Infrastruktura bliżej ludzi														
136.	Budowa sali gimnastycznej w Nowym Borku		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
137.	Przebudowa i adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Nowym Borku		P, S Ch	B, S Ch			Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	
138.	Rozbudowa terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy Boguchwała			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	
139.	Budowa Sali gimnastycznej w Babicy		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
140.	Budowa szkoły branżowej ponadpodstawowej w technologii pasywnej na os. Niwa w Głogowie Małopolskim		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
141.	Budowa infrastruktury edukacyjnej dla potrzeb wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
142.	Budowa i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej			B, S	S	S			Ch			B, S	Ch	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
143.	Gmina Krasne bez barier			B, S										
144.	Przebudowa budynków gminnych na potrzeby lokali socjalnych		P, S	B, S			Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	B, S	
			Ch	Ch							Ch	Ch	Ch	
145.	Budowa hali sportowej przy I LO		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
146.	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, ul. Skrajna 1 wraz z zapleczem i rozbudową pomieszczeń przedszkola		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
147.	Budowa przedszkola na os. Budziwój w Rzeszowie		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
148.	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół nr 1 wraz z zagospodarowaniem terenu		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
149.	Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy IX Liceum Ogólnokształcącym, ul. Elizy Orzeszkowej 8a		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
150.	Poprawa dostępu do usług opieki nad dziećmi zagrożonymi niepełnosprawnością i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci do lat 3 na terenie Gminy Miasto Rzeszów poprzez wybudowanie, wyposażenie i utrzymanie nowo powstałego żłobka		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
151.	Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy IX Liceum Ogólnokształcącym, ul. Elizy Orzeszkowej 8a		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	Ch	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		
152.	Modernizacja III Liceum Ogólnokształcącego, ul. Szopena 11		P, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	Ch		P, S	P, S	B, S	
			Ch	Ch	Ch	Ch					Ch	Ch		

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
153.	Budowa żłobka na os. Budziwój w Rzeszowie		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
154.	Budowa żłobka przy ul. Jachowicza		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
155.	Budowa Szkoły Podstawowej na os. Matysówka		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
156.	Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21, ul. Miodowa 6 wraz z zagospodarowaniem terenu		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
157.	Budowa przedszkola na os. Budziwój		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
158.	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w Gminie Świlcza			B, S										
159.	Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wymagających opieki z terenu Gminy Świlcza			B, S										
160.	Rozbudowa/budowa wraz z termomodernizacją budynków placówek oświatowych wraz z ich doposażeniem w pomoce dydaktyczne oraz zagospodarowaniem terenu wokół szkół	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
161.	Odnowa przestrzeni publicznej Gminy Trzebownisko poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami			P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
162.	Przebudowa i rozbudowa budynku Urzędu Gminy Trzebowniko w celu dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców gminy.			P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
163.	Rozwój turystyki kajakowej w województwie podkarpackim	Ch		B, S	Ch	Ch			Ch	Ch	S	B, S		
164.	Poprawa dostępności i jakości usług miejskich przedszkoli w Łańcucie			B, S										
165.	Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku przy pl. Sobieskiego 18 w Łańcucie na potrzeby administracyjne i społeczne		P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
166.	Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku przy pl. Sobieskiego 19 w Łańcucie oraz nadanie mu nowych funkcji na potrzeby administracyjne, kulturalne i społeczne		P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
167.	Przebudowa basenu otwartego wraz z otoczeniem przy ul. Składowej w Łańcucie na potrzeby obiektu całorocznego – utworzenie Centrum Kultury Fizycznej		P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
168.	Rewitalizacja Placu Sobieskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla potrzeb utworzenia traktów spacerowych, przestrzemi turystycznej, kulturalnej i edukacyjnej		P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
169.	Budowa hali sportowej w Straszylu		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
Projekty uzupełniające: Priorytet 7 - Kapitał ludzki gotowy do zmian														
170.	Wsparcie lokalnego rozwoju gospodarczego poprzez dostosowanie do potrzeb rynku szkolnictwa zawodowego w Rzeszowie			B, S										
171.	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym			B, S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Projekty komplementarne														
172.	Budowa i przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Błażowa	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	
173.	Przebudowa odcinka drogi gminnej na działce nr ewid 631 w miejscowości Kąkolówka	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	
174.	Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Szkole Podstawowej w Nowym Borku			B, S	Ch	Ch	Ch		Ch				Ch	
175.	Remont zabytkowej kaplicy mszalnej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Błażowej przy ul. Pułaskiego działka nr 661/1			B, S	Ch				Ch				Ch	B, S
176.	Przebudowa i nadbudowa oraz zmiana konstrukcji dachu wraz z poszyciem budynku usługowo-mieszkalnego w miejscowości Błażowa, ul. 3-go Maja 17	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	B, S	P, S		P, S	P, S	P, S	B, S	Ch
177.	Remont zabytkowej przydrożnej kapliczki w miejscowości Futoma			B, S	B, S		Ch		Ch				Ch	B, S
178.	Remont zabytkowego pomnika Władysława Jagiełły w Błażowej			B, S	B, S		Ch		Ch				Ch	B, S
179.	Remont kapliczki w Piątkowej			B, S	B, S		Ch		Ch				Ch	B, S
180.	Remont zabytkowej przydrożnej kapliczki w Białce			B, S	B, S		Ch		Ch				Ch	B, S
181.	Zakup przenośnego kina plenerowego + leżaki			B, S			Ch		Ch				Ch	Ch

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
182.	Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej			P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
183.	Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej			B, S										
184.	Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczcu na cele społeczne			B, S										
185.	Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja)			B, S										
186.	Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno – turystycznych			B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		
187.	Wolontariusze na start			B, S										
188.	Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Centrum Kultury w Boguchwale			P, S Ch	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
189.	Budowa parkingu ogólnodostępnego wraz z zatoką postojową w Chmielniku	P, S	P, S	B, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	P, S Ch	B, S	B, S Ch	B, S	
190.	Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Chmielnik	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
191.	Poprawa infrastruktury ochotniczych straży pożarnych na terenie Gminy Chmielnik poprzez budowę i przebudowę remiz		P, S Ch	B, S Ch	P, S	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
192.	Kompleksowa renowacja kapliczek na terenie Gminy Chmielnik			B, S Ch	B, S Ch		Ch		Ch				Ch	B, S Ch

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
193.	Budowa przedszkola wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku – etap II		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
194.	Zakup autobusu szkolnego			B, S										
195.	Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy Hyżne	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
196.	Budowa klubu dziecięcego w m. Siedliska		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	P, S	Ch		P, S Ch	P, S Ch	Ch	
197.	Budowa wodociągu Lubenia - Obręczna	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
198.	Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz zadaszeniem o stałej konstrukcji przy ZSP w Dąbrowie			B, S Ch	Ch	Ch	Ch		Ch				Ch	
199.	Poprawa infrastruktury edukacyjnej na terenie Gminy Świlcza			B, S										
200.	Odtworzenie lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci			B, S										B, S
201.	Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkowej plebani w Świlczy			B, S Ch	B, S Ch		Ch		Ch				Ch	B, S Ch
202.	Modernizacja i adaptacja na cele kulturalne, edukacyjne, społeczne zabytkowych budynków na terenie gminy Świlcza			B, S Ch										
203.	Zakup samochodu, sprzętu specjalistycznego i wyposażenia dla Ochotniczych Straży Pożarnych	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W	P, W			P, W			P, W	P, W

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
204.	Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Świlcza		P, S	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	P, S	Ch	B, S	B, S	B, S		
205.	Odtworzenie przestrzeni publicznej na cele rekreacyjne na terenie Gminy Świlcza		P, S	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	P, S	Ch	B, S	B, S	B, S		
206.	Budowa ścieżek rowerowych / ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy Świlcza	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
207.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy Świlcza	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	
208.	Tworzenie lokali socjalnych na terenie Gminy Świlcza			B, S										
209.	Poprawa infrastruktury sportowej na terenie Gminy Świlcza			P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S	Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
210.	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w Gminie Świlcza			B, S										
211.	Rozbudowa/budowa wraz z termomodernizacją budynków placówek oświatowych wraz z ich doposażeniem w pomoce dydaktyczne	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	
212.	Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wymagających opieki z terenu Gminy Świlcza			B, S										
213.	Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi			B, S	P, S	P, S	P, S		P, S	B, S	B, S		B, S	
214.	Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie OZE oraz wymiana /modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	B, S Ch	P, S		P, S	P, S Ch	P, S Ch	B, S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
215.	Projekty dla indywidualnych gospodarstw domowych - instalacje Odnawialnych Źródeł Energii oraz wymiana źródeł ciepła	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
216.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świlcza	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
217.	Tworzenie infrastruktury technicznej wokół terenów inwestycyjnych	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
218.	Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Świlcza			B, S										
219.	Poprawa lub modernizacja publicznej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej, sportowej i kulturalnej na terenie Gminy Trzebownik		P, S	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	P, S	Ch	B, S	B, S	B, S		
220.	Zwiększenie wydajności hydraulicznej Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Rzeszowie wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
221.	Modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody wraz z siecią wodociagową miasta Rzeszowa	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
222.	Budowa nowoczesnej sortowni selektywnie zbieranych odpadów komunalnych			B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	B, S	S	B, S	
223.	Modernizacja sortowni selektywnie zbieranych odpadów komunalnych			B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	B, S		B, S	
224.	Rozbudowa i modernizacja kompostowni bioodpadów			B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	B, S		B, S	
225.	Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Stocina	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
226.	Budowa kolektora deszczowego dla os. Zwiężczyca i południowej strony os. Staroniwa	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
227.	Rozwój zielonej infrastruktury i odbetonowanie powierzchni uszczelnionych w Rzeszowie	P, S	P, S Ch	B, S Ch	B, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
228.	Rewitalizacja pasów drogowych i terenów zieleni miejskiej	P, S	P, S Ch	B, S Ch	B, S	B, S	P, S	P, S	Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
229.	Systemy zagospodarowania wody deszczowej na terenach zieleni miejskiej	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
230.	Budowa sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami do nowych i istniejących budynków	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
231.	Modernizacja kotłowni gazowo – olejowej poprzez budowę lokalnego źródła wysokoprężnej kogeneracji	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
232.	Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności dystrybucji ciepła do Odbiorców poprzez likwidację wymiennikowni grupowych na terenie miasta Rzeszowa	P, S	P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
233.	Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności przesyłu ciepła poprzez modernizację napowietrznych sieci ciepłowniczych w mieście Rzeszowie		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
234.	Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności przesyłu ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczych kanałowych wraz z przyłączami		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JGW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
235.	Zwiększenie niezawodności i efektywności energetycznej dostaw ciepła do odbiorców poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczej w układzie pierścieniowym		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch		Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S
236.	Budowa elektrowni słonecznej na dachach budynków mieszkalnych zarządzanych przez MZBM Sp. z o.o.	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S Ch	P, S	P, S		P, S	P, S	P, S	P, S	
237.	Wymiana opraw oświetleniowych na ulicach miasta Rzeszowa - nieenergooszczędnych na nowe energooszczędne		P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		P, S			P, S	
238.	Budowa DW 878 od ul. Rejtana w Rzeszowie do DW 869 w Jasionce (od ul. Rejtana do ul. Lubelskiej, w tym rozbudowa ul. Ciepłowniczej z mostem Załęskim i ul. Gen. Maczka)		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
239.	Budowa przejścia przez tory kolejowe, połączenie ul. Podkarpackiej z ul. Zawiszy		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
240.	Budowa wiaduktu nad torami od ul. Wyspiańskiego do ul. Pułaskiego lub Hoffmanowej		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
241.	Budowa wielopoziomowego skrzyżowania ulic: Lwowskiej, al. Armii Krajowej, al. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego (Rondo Pobitno)		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
242.	Budowa DW w Rzeszowie na odcinku od skrzyżowania ul. Podkarpackiej z ul. 9 Dywizji Piechoty (DK19) do Al. Sikorskiego (DW878)		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
243.	Połączenie ul. Sikorskiego z DK97		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
244.	Rozbudowa ul. Kwiatkowskiego		P, S Ch	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rosliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
245.	Budowa DW w Rzeszowie na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Krakowskiej - połączenie DK 97 z DK 94		P, S Ch	B, S Ch B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	
246.	Budowa parku wodnego w Rzeszowie			B, S Ch	Ch	Ch	Ch		Ch				Ch	
Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027														
247.	Turystyka aktywna – śladami natury i kultury w ROF		P, S	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	P, S	Ch	B, S	B, S	B, S		
248.	Wzmacnianie potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF			B, S										B, S
249.	Ochrona i wykorzystanie potencjału zabytków, jako dziedzictwa kultury na terenie ROF			B, S										B, S
250.	Wysoka jakość przestrzeni publicznych na terenie ROF		B, S	B, S	B, S	B, S	P, S			B, S	B, S	B, S		
251.	Otwarta przestrzeń na terenie ROF		B, S	B, S	B, S	B, S	P, S			B, S	B, S	B, S		
Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób konkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027														
252.	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej ROF wraz z integracją transportową obszaru	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S
253.	Integracja różnych form transportu na terenie ROF w ramach poprawy zrównoważonej mobilności	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
254.	Bezpieczna i zrównoważona mobilność - rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotywowanego i mikromobilności na terenie ROF	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	
255.	Aktywna Mobilność - poprawa warunków i rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej na terenie ROF	P, S	P, S	B, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S Ch	P, S	P, S Ch	P, S	P, S	P, S	P, S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach FEPW 2021-2027														
256.	Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie ROF	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S	W, S
Lista projektów rezerwowanych planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027														
257.	Wykorzystanie potencjału turystycznego ROF			B, S										
258.	Ochrona i rozwój potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF			B, S										B, S
259.	Atrakcyjnie zagospodarowane przestrzenie publiczne na terenie ROF	P, S		B, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S	P, S		
260.	Uzbrajanie terenów inwestycyjnych	P, S	P, S	B, S	P, S	P, S	P, S		Ch	B, S	P, S	P, S	P, S	P, S
			Ch	Ch	Ch	Ch	Ch			Ch	Ch	Ch		

Tabela 28 Opis oddziaływania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

Działanie	Oddziaływanie
1. Kierunek działania 1.1 Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych ROF 2. Kierunek działania 1.2 Budowa spójnego systemu polityki senioralnej 3. Kierunek działania 1.3 Poprawa dostępności infrastruktury opiekuńczej i pielęgnacyjnej 4. Kierunek działania 1.4 Zwiększenie dostępu do nowoczesnych usług medycznych 5. Kierunek działania 1.5 Realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych 6. Kierunek działania 1.6 Realizacja programów dla dzieci i młodzieży 7. Kierunek działania 1.7 Rozwój oferty placówek przedszkolnych 8. Kierunek działania 1.8 Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie ROF 11. Kierunek działania 2.2. Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie ROF 12. Kierunek działania 2.3 Prowadzenie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej w środowiskach marginalizowanych 13. Kierunek działania 2.4 Działania na rzecz rozwijania poziomu przedsiębiorczości 14. Kierunek działania 2.5 Wspieranie powstawania start-up'ów 15. Kierunek działania 2.6 Promowanie mechanizmów partycypacyjnych wśród mieszkańców w ramach działań prorozwojowych 16. Kierunek działania 2.7 Realizacja projektów ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji i umiejętności mieszkańców ROF 17. Kierunek działania 2.8 Harmonizacja polityki migracyjnej 33. Kierunek działania 5.2 Wspieranie i animacja partnerstw i działań wspólnych – działania poza ZIT	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.

Działanie	Oddziaływanie
36. Kierunek działania 5.5 Rozwijanie funkcji metropolitalnych na terenie ROF 47. Modernizacja i poprawa wydajności e-usług świadczonych dla mieszkańców i systemu oświaty 48. Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Krasne 50. Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Świlcza 68. System zarządzania bezpieczeństwem publicznym i środowiskiem na terenie Gminy Boguchwała 159. Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wymagających opieki z terenu Gminy Świlcza 164. Poprawa dostępności i jakości usług miejskich przedszkoli w tańcu 170. Wsparcie lokalnego rozwoju gospodarczego poprzez dostosowanie do potrzeb rynku szkolnictwa zawodowego w Rzeszowie 171. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym 181. Zakup przenośnego kina plenerowego + leżaki 183. Nowy start. Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnej 184. Adaptacja piętra budynku szkoły w Zarzeczcu na cele społeczne 185. Centrum Aktywności Lokalnej (kultura, dialog, integracja) 187. Wolontariusze na start 199. Poprawa infrastruktury edukacyjnej na terenie Gminy Świlcza 208. Tworzenie lokalni socjalnych na terenie Gminy Świlcza 212. Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wymagających opieki z terenu Gminy Świlcza 218. Rozwój cyfryzacji na terenie Gminy Świlcza	
10. Kierunek działania 2.1 Budowa i rozbudowa uzbrojenia terenów inwestycyjnych oraz poprawa ich skomunikowania	Budowa dróg usprawni ruch. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. W przypadku przebiegu przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie więc znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinanie drzew i krzewów. Może dojść również do

Działanie	Oddziaływanie
44. Uzbrojenie strefy ekonomicznej i utworzenie inkubatora technologicznego, parku biznesowego 51. Tworzenie terenów inwestycyjnych wraz z infrastrukturą techniczną wokół nich 217. Tworzenie infrastruktury technicznej wokół terenów inwestycyjnych 261. Uzbrajanie terenów inwestycyjnych	fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Budowa dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchnię adekwatnych do zmian środowiska. Należy zauważyć, iż przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Wyzwaniem pozostaje także zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy, a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska. Należy zauważyć, iż inwestycje związane z rozbudową dróg, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących lub kompensujących (dla obszarów Natura 2000) dla konkretnych projektów. Budowa oświetlenia wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt. Budowa sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i deszczowej przyczyni się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Wzrosnąć może także zanieczyszczenie powietrza i hałas (związane z użytkowaniem maszyn), krajobraz, ludzi oraz różnorodność biologiczną. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Budowa sieci teletechnicznej ze względu na niską sieć napięcia nie wpłynie znacząco na środowisko, wręcz umożliwi mieszkańcom zainstalowanie urządzeń technicznych ograniczających niską emisję np. poprzez montaż pompy ciepła. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych jak i celów ochrony form ochrony przyrody. Prace będą wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu – w pasie modernizowanego oraz przebudowywanego wału. Działania nie będą powodować zmiany stosunków gruntowo-wodnych, należy uznać, że planowane działania, w trakcie realizacji nie będą wykazywać znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi oraz środowisko gruntowo – wodne.

Działanie	Oddziaływanie
18. Kierunek działania 3.1 Działania na rzecz realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 19. Kierunek działania 3.2 Promocja i budowa marki ROF 20. Kierunek działania 3.3 Współpraca międzynarodowa 32. Kierunek działania 5.1 Realizacja działań z zakresu interwencji terytorialnej – Instrument ZIT	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i w wyniku realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi i są odpowiedzią na potrzeby działań zmierzających do rozwoju osobistego oraz turystyki. Rozwój turystyki na terenach wiejskich niesie perspektywę rozwojową dla tych obszarów. Dlatego wartościowe wydaje się inicjowanie przedsięwzięć mających na celu rozwój turystyki, wzrost atrakcyjności turystycznej oraz promocję. Skuteczne działania w tym kierunku przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.
21. Kierunek działania 4.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego 22. Kierunek działania 4.2 Wsparcie instytucji kultury na terenie ROF	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi oraz zabytki.
23. Kierunek działania 4.3 Rozwój turystyki na obszarze ROF 163. Rozwój turystyki kajakowej w województwie podkarpackim 204. Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Świlcza 205. Odtworzenie przestrzni publicznej na cele rekreacyjne na terenie Gminy Świlcza 219. Poprawa lub modernizacja publicznej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej, sportowej i kulturalnej na terenie Gminy Trzebownisko 247. Turystyka aktywna – śladami natury i kultury w ROF 257. Wykorzystanie potencjału turystycznego ROF	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Działania ukierunkowane są na skumulowanie ruchu turystycznego do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja zadań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych, krajobrazowych i zabytkowych walorów gmin. W przypadku prac budowlanych/montażowych może pojawić się negatywne, chwilowe oddziaływanie na ludzi i środowisko związane z prowadzonymi pracami, działania te będą krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac. Działania związane z rozwojem tras turystycznych będą mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez możliwość spędzania czasu na świeżym powietrzu. Działania będą prowadzone poza obszarami chronionymi i nie będą wpływać na cele ochrony. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71), inwestycja polegająca na zagospodarowaniu terenu na przystań kajakową nie kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Nie przewiduje się cumowania kajaków. Będą one wyjmowane na brzeg niezwłocznie po dopłynięciu do przystosowanego w tym celu brzegu rzeki (pomost). Ze względu na małą skalę z powierzchni biologicznie czynnej zostanie wyłączone znikomy procent terenu. Działanie jest zlokalizowane na terenie Natura 2000 Dolina Mierzawy, lecz poza przedmiotami ochrony. Przewidziane zagospodarowanie terenów przy rzece nie będzie miało wpływu na środowisko wodne i żyjące w nich organizmy, ze względu na charakter zadania – nie planuje się bezpośredniej ani pośredniej ingerencji w rzece, a jedynie w tereny je otaczające. W związku z tym funkcjonowanie organizmów wodnych nie zostanie zakłócone, nawet na etapie realizacji przedsięwzięcia. Zagospodarowanie okolicznych terenów wpłynie na ukierunkowanie i skanalizowanie ruchu. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż presja turystyczna związana z turystyką kajakową dotyczy już istniejącego szlaku kajakowego o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych i wywierana jest jedynie okresowo w miesiącach letnich, kiedy warunki atmosferyczne są dogodne do uprawiania sportu i rekreacji. W wyniku budowy infrastruktury kajakowej w omawianej lokalizacji nastąpi mało istotne zwiększenie ilości zużywanej energii, wody a także ilości ścieków. Reasumując, realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na ekosystemy, siedliska i gatunki wodne zależne od wody. Ze względu na zakres działań nie przewidywane są negatywne oddziaływania na środowisko. Wszystkie materiały użyte w budowie winny być nowe, nieużywane, winny również

Działanie	Oddziaływanie
	uwzględniać wszystkie nowoczesne rozwiązania materiałowe i techniczne. Celem projektu jest poprawa jakości życia na obszarze wiejskim oraz ożywienie wspólnych więzi społecznych i wzmocnienie ich aktywności. Prace budowlane będą realizowane w sposób uniemożliwiający wystąpienie negatywnych oddziaływań na środowisko poprzez zminimalizowanie wytwarzanych odpadów oraz ich selektywne magazynowanie.
24. Kierunek działania 4.4 Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie ROF 45. Wdrożenie rozwiązań informatycznych dla usprawnienia zarządzania siecią wod-kan. 49. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świlcza 55. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Błażowa Dolna i Nowy Borek 56. Budowa sieci wodociągowej 67. Rozbudowa i optymalizacja sieci wod. - kan. 81. Rozwój zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Głogów Małopolski poprzez modernizację SUW w Rudnej Małej (budowa nowego zbiornika) oraz budowę nowej i modernizację starej stacji SUW w Głogowie Małopolskim 85. Poprawa gospodarki wodnej poprzez rozbudowę istniejącej Stacji Uzdatniania Wody oraz budowę pompowni sieciowych wody 87. Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Krasne 92. Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Łańcut 118. Budowa sieci wodociągowej wraz z nowym ujęciem wody 119. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z budową mikro oczyszczalni 124. Budowa sieci wodociągów gminnych 126. Rozbudowa publicznej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy 130. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sotonka, Siedliska, Straszylle	Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej przyczynią się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. W trakcie budowy powstawać będzie nieorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłami będą: praca sprzętu budowlanego i samochodów transportowych oraz pojazdów pracujących na terenie realizacji przedsięwzięcia. Inwestycja położona będzie w pasie drogowym, na terenach zielonych oraz częściowo na terenach prywatnych posesji. Roboty będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej z wykorzystaniem sprawnego sprzętu technicznego, zaś po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia odtworzyć pasy zieleni wzdłuż prowadzonych robót budowlanych. W trakcie realizacji zadania należy przestrzegać zapisów ustawy o odpadach (Dz. U. nr 62, poz. 628 z 2001 r. z późniejszymi zmianami). W trakcie budowy głównie powstawać będą odpady z grupy 17. tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Powstałe odpady w fazie realizacji przedsięwzięcia należy selektywnie gromadzić z uwzględnieniem zasad postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz odpadami nadającymi się do powtórnego wykorzystania. W trakcie prac budowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na właściwą eksploatację sprzętu budowlanego. W trakcie budowy nie przewiduje się powstawania ścieków, które mogłyby zanieczyszczyć wody powierzchniowe lub podziemne. W przypadku konieczności odprowadzenia wód z wykopów należy je mechanicznie podczyścić z zawieszin, przed odprowadzeniem do odbiornika. Głównymi źródłami emisji hałasu do środowiska w trakcie realizacji przedsięwzięcia będą sprzęt budowlany oraz samochody ciężarowe i dostawcze. Prace budowlane należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej. Należy je tak zorganizować, aby uciążliwość hałasową ograniczyć do osiągalnego minimum. W trakcie realizacji przedsięwzięcia nie przewiduje się wycinki drzewostanu. Drzewa rosnące w sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych odpowiednio zabezpieczyć, nie dopuszczając do naruszenia ich koron oraz systemu korzeniowego. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobre przemyślenie wyborów lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Zadania będą mieć znaczące pozytywne oddziaływanie na jakość i ilość wód, konsekwencją przyłączenia nowych dostawców ścieków do sieci kanalizacyjnej będzie ogólne zmniejszenie przyrostu zanieczyszczeń w wodach odbiornika. Wpływie to znacząco na poprawę parametrów jakościowych wód w odbiorniku na odcinku narażonym na sumę obecnych wpływów w obrębie jednolitej części wód. Budowa odcinka sieci wodociągowej powinna być prowadzona w sposób niepowodujący pogorszenia stanu środowiska i jakości wód. Podczas prowadzenia robót budowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleby przed ewentualnym zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu oraz maszyn budowlanych. Teren w obrębie wykonywanych prac, po ich zakończeniu, winien być przywrócony przez Inwestora do stanu nie gorszego niż zastany. Inwestycje te będą położone w pasie drogowym, na terenach zielonych oraz częściowo na terenach prywatnych posesji. Roboty będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej z wykorzystaniem sprawnego sprzętu technicznego. W trakcie budowy powstawać będzie nieorganizowana emisja

Działanie	Oddziaływanie
131. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubenia (przysiółek Kosina i Maternówka) wraz z pompowaniami ścieków i instalacją elektryczną 132. Modernizacja gospodarki wodno - ściekowej w Gminie Lubenia 216. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świlcza 221. Modernizacja Zakładu Uzdadtiania Wody wraz z siecią wodociągową miasta Rzeszowa	zanieczyszczeń do powietrza, której źródłami będą: praca sprzętu budowlanego i samochodów transportowych oraz pojazdów pracujących na terenie realizacji przedsięwzięcia. Omówione działania będą mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez poprawę warunków sanitarnych oraz dostęp do wody pitnej. Modernizacja sieci wodociągowej będzie miała wpływ ekologiczny w sposób pośredni i bezpośredni na środowisko. Oddziaływanie bezpośrednie przeprowadzonych działań będzie miało wpływ w następujący sposób: modernizacja sieci wodociągowej pozwoli na znaczne zmniejszenie produkcji wody, a co się z tym wiąże eksploatację ujęć wody pitnej, zmniejszenie czasu pracy ciągów technologicznych do uzdatniania wody i zestawów hydroforowych. Przez uszczelnienie sieci wodociągowej zmniejszy się ilość produkcji wody uzdatnionej, w związku z powyższym skrócą się czasy pomiędzy regeneracją filtrów do uzdatniania wody (wsteczne płukanie filtrów) dzięki czemu obniżymy ilość zużywanej wody uzdatnionej na eksploatację SUW, zredukujemy obciążenie oczyszczalni ścieków, gdzie popluczyny trafiają wraz ze ściekami bytowo - gospodarczymi. Ww. czynności w bardzo znaczącym stopniu pozytywnie wpłyną na ilość zużytej energii elektrycznej na stabilne utrzymanie obiektów SUW, sieci kanalizacyjnej, przepompowni ścieków i oczyszczalni. Natomiast w sposób pośredni oddziaływanie przeprowadzonych działań na środowisko będzie polegać na zmniejszeniu ilości zużywanego prądu elektrycznego, co ma znaczny wpływ na zmniejszenie ilości zużycia konwencjonalnych źródeł energii (wyczerpywalnych - węgiel kamienny, ropa naftowa i gaz ziemny). Dzięki czemu zmniejszy się ilości gazów cieplarnianych (emisja CO₂ i SO₂) powstających podczas produkcji energii elektrycznej, a co się z tym wiąże wydłużenie czasu eksploatacji dóbr geologicznych Kraju. Dodatkowo zmniejszy się obciążenie środowiska przez produkcję chemikaliów do dezynfekcji wody pitnej. Ponadto, mieszkańcy Gmin odczuwają wpływ inwestycji przez zwiększenie ciśnienia w przewodach wodociągowych, wyeliminowanie częstych utrudnień drogowych, spowodowanych prowadzonymi pracami naprawczymi. Zmniejszenie awarii wodociągowych przyczyni się do oszczędności w materiale użytym na usunięcie usterek oraz w wodzie przeznaczonej do płukania sieci po ww. awariach. Dodatkowo przez wyeliminowanie ww. awarii w znacznym stopniu zmniejszy się ilość energii elektrycznej zużytej na utrzymywanie ciśnienia w sieciach wodociągowych oraz płukanie, a co się z tym wiąże wydłuży się żywotność zestawów pompowych, w związku z tym, iż zmniejszy się ich częstotliwość załączania w cykl pracy i skróci ich czas pracy. Wyeliminowanie awarii zmniejszy również w znacznym stopniu ilość zużytych preparatów chemicznych do dezynfekcji wody, które są dodawane podczas procesu uzdatniania wody. Podczas wykonywania robót związanych z modernizowaniem sieci wodociągowej zniszczeniu ulegnie istniejąca szata roślinna wzdłuż dróg oraz w obrębie działek prywatnych. Ewentualne negatywne oddziaływanie będzie wiązać się z etapem prowadzenia prac i będzie mieć charakter chwilowy. Po wykonaniu prac nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wszystkie komponenty środowiska. Biorąc pod uwagę lokalizację sieci nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na wartości przyrodnicze, cele ochrony i przedmioty ochrony form ochrony przyrody, w tym Obszarów Natura 2000 pomimo możliwej lokalizacji sieci na terenie obszarów chronionych. W czasie realizacji inwestycji będą prowadzone roboty ziemne związane z wykonywaniem wykopów. Usuwanie wierzchniej warstwy gleby poprzedzone będzie zdjęciem humusu, który należy składować oddzielnie i wykorzystać do prac wykończeniowych. Działania te mogą być prowadzone na obszarach chronionych, ale nie będą wpływać na cele ochrony, ponieważ będą prowadzone poza terenami zajmowanymi przez siedliska przyrodnicze oraz stanowiska chronionych gatunków zwierząt i nie będą wpływać na integralność tych obszarów, nie spowodują przerwania spójności i ciągłości siedlisk. Jednak zakres prac nie będzie miał negatywnego wpływu na ww. obszary chronione. Zadania kwalifikują się do inwestycji celu publicznego. Ponadto inwestycje te ze względu na ich przeznaczenie zostają umiejscowione na terenach zmienionych antropogenicznie (terenach zabudowanych, zurbanizowanych) lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, co zniweluje lub całkowicie wyeliminuje potrzebę odstępstwa od jakiegokolwiek z wymienionych zakazów lub działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów. Ponadto, podczas ewentualnej lokalizacji ww. inwestycji będą zastosowane wszelkie działania minimalizujące dostosowane do planowanej inwestycji. Ewentualne oddziaływanie będą chwilowe i nieznaczne, natomiast będą miały długoterminowy pozytywny skutek. Ewentualne oddziaływanie będą wiązać się ze zwiększonym hałasem, który może towarzyszyć pracom modernizacyjnym. Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie gmin nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych/ zurbanizowanych/ zabudowanych lub w konkretnych obiektach.

Działanie	Oddziaływanie
	Celem budowy/rozbudowy/modernizacji SUW jest dostarczenie odpowiedniej ilości i jakości wody dla mieszkańców. Ujęcie wody oraz odpowiednie dobrane urządzenia zagwarantują, że jakość wody pochodzącej ze stacji uzdatniania będzie spełniała wymagania sanitarne dla wody pitnej. Modernizacja ujęć wód również pozwoli na utrzymanie wód lepszej jakości, co wpłynie pozytywnie na ludzi, a także zwierzęta i rośliny. Właściwie odczuwalne oddziaływanie na środowisko może wystąpić jedynie w fazie samej budowy. Wykonanie odwiertu, montaż urządzeń oraz wykonywanie prac ziemnych mogą się wiązać z krótkotrwałymi okresami wzmożonego ruchu samochodowego (transport pracowników, dowóz i wywóz urządzeń). Nie będą to jednak uciążliwości znaczące i ograniczone jedynie do pory dziennej. Istotny jest wybór odpowiedniej metody realizacji zadań, w celu jak największego zminimalizowania ingerencji w środowisko i krajobraz. Zwiększony poziom hałasu może występować tylko podczas pracy sprzętu budowlanego służącego głównie do wykopów pod rurociągi. Prace odbywać się będą wyłącznie w porze dziennej i nie będą powodowały uciążliwości dla środowiska, a ich charakter będzie krótko trwały i odwracalny. Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody nowoczesnymi metodami pozwalała na wykonanie inwestycji w krótkim czasie, a po zakończeniu fazy budowy nie przewiduje się długotrwałych, wtórnych niekorzystnych oddziaływań. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią czasowe, lokalne i odwracalne zmiany w ukształtowaniu powierzchni terenu w postaci wykopów pod rurociągi i czasowych zwalówisk gleby. Formy te ulegną likwidacji po wykonaniu odwiertu i można wykorzystywać zebrane podczas wykopów masy ziemne do ponownego ich zasypiania. Wymienione okresowe przekształcenia nie spowodują w żaden sposób trwałego zubożenia wartości krajobrazowych. Modernizacja ujęcia będzie w miejscu już przekształconym. Realizacja przedsięwzięcia nie pogorszy stanu środowiska, nie zmieni sposobu wykorzystywania terenu, polepszy natomiast wydajność ujęcia w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontu będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanymi z wzmocnionym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Realizacja zadania przyczyni się m.in. do rozwiązań mających na celu minimalizację zużycia energii elektrycznej poprzez zastosowanie energooszczędnych pomp. Działania te przyczynią się do pozytywnie do poprawy jakości powietrza.
64. Gospodarka wodami opadowymi dla miasta Boguchwała 71. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych - Projekt parasolowy 72. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych poprzez system retencji rozproszonej 86. Poprawa stanu bezpieczeństwa powodziowego poprzez rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi 93. Budowa kanalizacji deszczowej na os. Budziwój w Rzeszowie, etap II 197. Budowa wodociągu Lubenia – Obręczna 225. Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Słocina 226. Budowa kolektora deszczowego dla os. Zwiężczyca i południowej strony os. Staroniwa 229. Systemy zagospodarowania wody deszczowej na terenach zieleni miejskiej	Budowa sieci kanalizacyjnej deszczowej przyczyni się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. Wzrosnąć może także zanieczyszczenie powietrza i hałas (związane z użytkowaniem maszyn), krajobraz, ludzi oraz różnorodność biologiczną. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych stopniów od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Zadania związane z retencjonowaniem wody będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego, ponieważ poza zwiększeniem zdolności retencyjnych, będą przyczyniać się do wzrostu uwilgotnienia gleb, co zapobiegnie ich przesuszeniu i wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania związane z zwiększaniem retencji, których efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych, działania ograniczające odpływ wód powierzchniowych ze zlewni będą wpływać pozytywnie na stan wód podziemnych i nie będą stanowiły zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd. Ponadto retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach nie powinno mieć jakichkolwiek niekorzystnych oddziaływań na środowisko.

Działanie	Oddziaływanie
26. Kierunek działania 4.6 Wzmocnienie efektywności energetycznej na terenie ROF 30. Kierunek działania 4.10 Ochrona powietrza 58. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej 59. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Białowa 66. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie gminy 88. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych 90. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Łańcut 97. Poprawa efektywności energetycznej publicznych systemów oświetleniowych jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji w ROF 102. Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie OZE oraz wymiana /modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej 112. Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych 113. Termomodernizacja budynków mieszkalnych 114. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Łańcut 121. Termomodernizacja budynku GOPS, ZWK i ZEAS w Czudcu 176. Przebudowa i nadbudowa oraz zmiana konstrukcji dachu wraz z poszyciem budynku usługowo-mieszkalnego w miejscowości Białowa, ul. 3-go Maja 17 211. Rozbudowa/budowa wraz z termomodernizacją budynków placówek oświatowych wraz z ich doposażeniem w pomoce dydaktyczne 214. Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie OZE oraz wymiana /modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	Realizacja zadań przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Efektem będzie zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Spadek energochłonności budynków oznacza bezpośrednio spadek zapotrzebowania na zużycie paliw. Z kolei minimalizacja energetycznego wykorzystywania substancji wiąże się z ograniczeniem ingerencji w środowisko naturalne (do której dochodzi podczas ich wydobycia, skutkującej m.in. zaburzaniem równowagi środowiska wodnego czy niszczeniem cennych siedlisk flory oraz fauny). Mniejsze zużycie paliw przekłada się wprost proporcjonalnie na mniejsze ilości spalin generowanych przez poszczególne budynki. Ponadto, nowoczesne źródła ogrzewania, spełniające najnowsze restrykcyjne normy, wydzielają spaliny o lepszych parametrach (niższych zawartościach substancji toksycznych czy cieplarnianych). Zatem wymiana i modernizacja źródeł ciepła, czy też zastosowanie paliw wyższej jakości, nie tylko spowoduje ogólne zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, ale także zmniejszenie emisji gazów odpowiedzialnych za zmiany klimatu. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze i klimat. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych. Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działań związanych z rozwojem OZE opartych na energii słonecznej. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne. Nie przewidyuje się oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania związane z termomodernizacją budynków mogą być realizowane na terenach objętych ochroną prawną, lecz będą dotyczyć istniejących budynków – nie będą zajmować nowych terenów w związku z czym nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska.

Działanie	Oddziaływanie
60. Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Błazowa 99. Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF - Etap II (projekt parasolowy) 110. Wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Trzebowniko - projekt parasolowy 115. Wymiana źródeł ciepła 135. Modernizacja kotłowni w szkołach Gminy Lubenia oraz UG z wykorzystaniem instalacji OZE	W wyniku realizacji zadań w tym obszarze nastąpi poprawa jakości powietrza atmosferycznego, co przyniesie pozytywne oddziaływanie na obszary chronione, zwierzęta, rośliny, ludzi i klimat, wody, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne. Mniejsze zużycie paliw przekłada się wprost proporcjonalnie na mniejsze ilości spalin generowanych przez poszczególne budynki. Ponadto, nowoczesne źródła ogrzewania, spełniające najnowsze restrykcyjne normy, wydzielają spaliny o lepszych parametrach (niższych zawartościach substancji toksycznych czy cieplarnianych). Zatem wymiana i modernizacja źródeł ciepła, czy też zastosowanie paliw wyższej jakości, nie tylko spowoduje ogólne zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, ale także zmniejszenie emisji gazów odpowiedzialnych za zmiany klimatu. Przy zmianie źródła ciepła zmniejszy się również ilość wytwarzanych odpadów (m.in. popiołów). Minimalizowanie stężenia zanieczyszczeń w powietrzu wiąże się również ze zmniejszeniem ilości opadu tych substancji na liście roślin, opadu do wód oraz do gleb. Zadania nie będą oddziaływać na krajobraz, gdyż realizowane one będą wewnątrz budynków mieszkalnych, a więc nie zostanie zaburzona struktura krajobrazu. Jedynym oddziaływaniem na krajobraz, jakie można założyć, to oddziaływanie pozytywne związane z likwidacją/ograniczeniem występowania niskiej emisji, która w sezonie grzewczym na obszarach zurbanizowanych jest nieprzyjemnie zauważalna, oraz z ograniczeniem wyżej wspomnianej ingerencji w środowisko naturalne w celu pozyskiwania surowców (np. brak konieczności budowy nowych kopalni). Działania nie będą wpływały negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody, wręcz przeciwnie działania będą wpływać pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego, a szczególnie na funkcjonowanie obszarów chronionych. Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływanie na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jeryzki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbla – od lutego/marca do sierpnia, a jeryzki od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znaczej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta. Montaż oraz eksploatacja pomp ciepła gruntowych wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się

Działanie	Oddziaływanie
	otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.
27. Kierunek działania 4.7 Przebudowa i modernizacja infrastruktury ciepła systemowego w ROF 95. Optymalizacja wykorzystania ciepła systemowego poprzez budowę inteligentnego systemu ciepłowniczego w ramach koncepcji miasta inteligentnego - Smart City 230. Budowa sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami do nowych i istniejących budynków 231. Modernizacja kotłowni gazowo-olejowej poprzez budowę lokalnego źródła wysokosprawnej kogeneracji 232. Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności dystrybucji ciepła do Odbiorców poprzez likwidację wymiennikowni grupowych na terenie miasta Rzeszowa 233. Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności przesyłu ciepła poprzez modernizację napowietrznych sieci ciepłowniczych w mieście Rzeszowie 234. Zwiększenie efektywności energetycznej i niezawodności przesyłu ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczych kanałowych wraz z przyłączami 235. Zwiększenie niezawodności i efektywności energetycznej dostaw ciepła do Odbiorców poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczej w układzie pierścieniowym	Działanie ma na celu usprawnienie systemów, które pozwoli na zwiększenie efektywności poszczególnych systemów. Modernizacja sieci będzie miała wpływ ekologiczny w sposób pośredni i bezpośredni na środowisko. Zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, a także ich awaryjność. Podczas prac budowlanych mogą wystąpić chwilowe negatywne oddziaływania związane ze wzmocnionym transportem, przemieszczaniem mas ziemnych, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a że z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac.
28. Kierunek działania 4.8 Wykorzystanie OZE na terenie ROF 53. Rozwój OZE na terenie ROF 62. Budowa farmy fotowoltaicznej 65. Ograniczenie niskiej emisji poprzez inwestycje OZE oraz wymiana źródeł ciepła na terenie Gminy Boguchwała – Projekt Parasolowy 74. Budowa farm fotowoltaicznych na terenie Gminy Głogów Małopolski 75. Budowa instalacji do 40 kWh na obiektach publicznych w Gminie Głogów Małopolski	Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jeryzki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbla – od lutego/marca do sierpnia, a jeryzków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznaczny przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.

Działanie	Oddziaływanie
84. Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej 91. Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach stanowiących własność Gminy Łańcut 98. Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF - Etap II (projekt parasolowy) 101. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF - Etap IV 104. Projekty dla indywidualnych gospodarstw domowych - instalacje Odnawialnych Źródeł Energii oraz wymiana źródeł ciepła 109. Wsparcie rozwoju OZE na terenie Gminy Trzebowisko - projekt parasolowy 120. Fotowoltaika na obiektach użyteczności publicznej 127. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Chmielnik - projekt parasolowy 128. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Chmielnik. 129. Dostawa i montaż instalacji na szkołach podstawowych Gminy Lubenia oraz Urzędzie Gminy Lubenia 215. Projekty dla indywidualnych gospodarstw domowych - instalacje Odnawialnych Źródeł Energii oraz wymiana źródeł ciepła 236. Budowa elektrowni słonecznej na dachach budynków mieszkalnych zarządzanych przez MZBM Sp. z o.o.	Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobycie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu. Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta. Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych. W wyniku inwestycji dot. budowy farm fotowoltaicznych nastąpi: • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych; • zwiększenie udziału energii z OZE w bilansie energetycznym gminy; • poprawa jakości powietrza, zmniejszenie jego zapylenia; • zwiększenie świadomości ekologicznej wśród ludności gminy. Określając ewentualną lokalizację farmy fotowoltaicznej nastąpi weryfikacja przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, technologicznych oraz ekologicznych. Pod uwagę będą brane aspekty planistyczne gminy, dostępność terenu o odpowiednim usytuowaniu i klasie gruntu, bliskość zabudowań mieszkalnych, obszarów chronionych oraz infrastruktury energetycznej. Lokalizacja farmy fotowoltaicznej będzie zgodna z aktami prawa miejscowego. Wpływ bezpośredni (lokalizacja farmy na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki), może przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków, które mogą wykorzystywać trawiaste fragmenty oraz elementy montażowe, np. do tworzenia gniazd. W literaturze brak jest naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności ptaków związanych z panelami fotowoltaicznymi. W niektórych opracowaniach, można spotkać odniesienie do badań przeprowadzonych w Stanach Zjednoczonych przez McCrary, których wyniki wskazują na śmierć kilku gatunków ptaków w wyniku kolizji z ekranami paneli słonecznych. Śmierć ptaków, w analizowanych przez McCrary przypadkach była powodowana przez heliostaty – lustra stosowane do koncentracji energii słonecznej – niemające zastosowania w przedmiotowej inwestycji. Obecnie istnieją nowoczesne panele fotowoltaiczne z powłoką antyrefleksyjną, która nie wpływa negatywnie na ptaki oraz inne zwierzęta w trakcie eksploatacji instalacji.

Działanie	Oddziaływanie
	Wpływ farmy fotowoltaicznej na ptaki zależy przede wszystkim od lokalizacji inwestycji - może być pośredni oraz bezpośredni. W przypadku wpływu pośredniego można zauważyć utratę siedlisk naturalnych (lub fragmentację albo modyfikację), zaburzenia związane ze straszeniem przebywających w okolicy inwestycji gatunków ptaków. Takie sytuacje mogą mieć miejsce jedynie w trakcie prowadzenia prac instalacyjnych na terenie inwestycji. W trakcie budowy, pod rządami paneli fotowoltaicznych i między nimi nie zostanie usunięta warstwa próchnicza z humusem, a na obszarze, gdzie nastąpiło naruszenie struktury gleby z powodu przejazdów maszyn budowlanych i środków transportu, teren zostanie obsiany roślinnością łąkowo pastwiskową. Grunty w części niezagospodarowanej (w większości) będą przeznaczone pod uprawy trwałe – trawy. W trakcie eksploatacji elektrowni fotowoltaicznej, trawa i inna roślinność zielna i łąkowa będzie rosła pod panelami oraz pomiędzy nimi. Budowa farmy fotowoltaicznej nie wpłynie negatywnie na odbiór krajobrazu. Zasięg zmian będzie ograniczony lokalnie i łatwy do minimalizacji. Nie spowoduje również zmian powodujących spadek walorów turystycznych, a wręcz przeciwnie – inwestycja może stać się lokalną ciekawostką, jako że wciąż w Polsce tego typu obiekty należą do rzadkości. Ponadto planowany teren inwestycji znajduje się pomiędzy oczyszczalnią ścieków a zakładem przemysłowym – teren zurbanizowany. W trakcie prac nie dojdzie do zasypywania rowów melioracyjnych, ingerencji w istniejące ciekły wodne, nie wystąpi więc negatywny wpływ na herpetofaunę, zniszczeniu nie ulegną stanowiska rozrodcze i zimowiska ptaków. Na skutek realizacji przedsięwzięcia nie będzie konieczna wycinka zadrzewień i zakrzewień. Pod panelami będą mogły gnieździć się ptaki, jak również teren dostępny będzie dla ptaków i gadów. Do działań minimalizujących negatywnych oddziaływań należy zaliczyć stosowanie nowoczesnych technologii, zabezpieczenie terenu budowlany czy też odpowiedni dobór lokalizacji.
29. Kierunek działania 4.9 Udostępnianie i zachowanie bioróżnorodności ROF 35. Kierunek działania 5.4 Kompleksowa rewitalizacja i odnowa obszarów zdegradowanych i przestrzeni publicznych na terenie ROF 116. Rewitalizacja Lasu Dębik poprzez zagospodarowanie terenu dla zachowania bioróżnorodności 168. Rewitalizacja Placu Sobieskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla potrzeb utworzenia traktów spacerowych, przestrzeni turystycznej, kulturalnej i edukacyjnej 227. Rozwój zielonej infrastruktury i odbetonowanie powierzchni uszczelnionych w Rzeszowie 228. Rewitalizacja pasów drogowych i terenów zieleni miejskiej 250. Wysoka jakość przestrzeni publicznych na terenie ROF 251. Otwarta przestrzeń na terenie ROF 259. Atrakcyjnie zagospodarowane przestrzenie publiczne na terenie ROF	Zadania nie będą znacząco ingerować w różnorodność biologiczną. Należy jednak zaznaczyć, że na etapie realizacji wszystkich projektów istnieje możliwość krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. Projekty rewitalizacyjne na omawianym obszarze realizowane będą głównie na terenach zurbanizowanych, a więc na obszarach już przekształconych przez człowieka, zatem zakłada się brak znaczących oddziaływań na szatę roślinną. Zadania rewitalizacyjne zwykle zakładają uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni wraz z zagospodarowaniem otoczenia, co uchroni teren przed dalszą degradacją środowiska przyrodniczego. Należy zaznaczyć, że na etapie realizacji wszystkich projektów istnieje możliwość krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na szatę roślinną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. Zakłada się brak znaczących oddziaływań na populację gatunków chronionych, zmniejszenie zasięgu ich występowania czy też pogorszenie jakości i funkcjonowania populacji i siedlisk. Niemniej jednak realizacja projektów polegających na rewitalizacji budynków powinna uwzględnić ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach lub dachach tych budynków (zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Niektóre przedsięwzięcia rewitalizacyjne polegające na zagospodarowaniu terenu mogą wiązać się z pewnymi negatywnymi oddziaływaniami na faunę – emisja substancji szkodliwych dla środowiska, hałas powodowany pracą maszyn budowlanych, wzmożony ruch środków transportu oraz obecność ludzi na budowie. Działania mają na celu nadanie terenom nowych funkcji, a także podniesienie estetyki i funkcjonalności, co będzie pozytywnie oddziaływać na jakość życia mieszkańców poprzez wykreowanie funkcjonalnych, estetycznych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, integrujących różne grupy społeczne i wiekowe. Przewidywane negatywne oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i odwracalny, który będzie związany z pojawieniem się czynników negatywnych, takich jak: hałas, drgania, pylenie, a także emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu oraz utrudnienia komunikacyjne. Oddziaływanie negatywne będzie wynikiem podejmowanych inwestycji, które wymagają podejmowania prac budowlanych, modernizacyjnych i montażowych. Działania nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi i jakość życia mieszkańców.

Działanie	Oddziaływanie
31. Kierunek działania 4.11 Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego 57. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego 63. Efektywne zarządzanie energią związane z oświetleniem w gminie 77. Poprawa efektywności energetycznej publicznych systemów oświetleniowych jako czynnik wpływający na ograniczenie niskiej emisji 123. Wymiana opraw oświetleniowych przy drogach	Nie planuje się zadań, które przyczynią się do pogorszenia lub znacznego naruszenia zasobów wód (zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych) występujących na terenie obszaru rewitalizacji jak i całej gminy, które mogłyby oddziaływać na tereny sąsiadujące. Podczas realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe, negatywne oddziaływania na środowisko. Dotyczy to wszystkich prac budowlanych oraz ziemnych, które siłą rzeczy będą ingerować mechanicznie w stan gleb oraz powierzchni ziemi. Praca ciężkiego sprzętu mechanicznego wykorzystywanego m.in. do przygotowania terenu, wykonania wykopów, robót ziemnych doprowadzić może do zmiany struktury gleby, zagęszczenia powierzchni ziemi, zmniejszenia porowatości i powietrza glebowego. Będą to oddziaływania o ograniczonej powierzchni oraz czasie występowania. Docelowo, w wyniku przeprowadzonych inwestycji prognozuje się jednak poprawę stanu czystości gleb ze względu na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. Oddziaływanie pozytywne wynikające z realizacji zamierzeń inwestycyjnych docelowo przełoży się na poprawę stanu czystości gleb. Nie planuje się takich zadań, które wiązałyby się z wytwarzaniem i wprowadzaniem szkodliwych substancji i ścieków do gleby, mogących wpłynąć na ich jakość. W trakcie przygotowania i realizacji inwestycji, konieczne jest oszczędne korzystanie z terenu. Reasumując, prace związane z realizacją działań mogą spowodować lokalne i czasowe zmiany powierzchni ziemi, ograniczone do okresu trwania prac. Należy jednak założyć, iż po zakończeniu prac wszelkie niedogodności zostaną usunięte. Efektem realizacji projektów rewitalizacyjnych możliwe jest znaczne poprawienie jakości krajobrazu. Zaplanowane przedsięwzięcia mają na celu ochronę terenów cennych, zarówno pod względem kulturowym, jak i przyrodniczym. Realizacja projektów z zakresu modernizacji budynków wraz z zagospodarowaniem terenów otaczających przyczyni się do podniesienia walorów krajobrazowych obszarów zdegradowanych. Odręmontowane budynki podwyższą walory kulturowe, a tym samym wpłyną na poprawę warunków życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności turystycznej nie tylko obszaru rewitalizacji, w którym będzie realizowany dany projekt rewitalizacyjny, ale i całej gminy. Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach Programu Rewitalizacji wpłyną pozytywnie na jakość przestrzeni obszarów zdegradowanych. Działania związane z nasadzeniem zieleni będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją. Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe., a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni i stały wpływ. Tworzenie przydomowych zbiorników retencyjnych będzie oddziaływać na gleby w sposób bezpośredni i pozytywny. Ponadto, działania te przyczynia się do wzrostu bioróżnorodności, a także do poprawy stanu fauny i flory. Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary. Budowa i wymiana oświetlenia na LED będzie zlokalizowana już w miejscu przekształconym antropogenicznie. Prace będą polegać na budowie lub wymianie przestarzałych technologicznie urządzeń na urządzenia energooszczędne nowej generacji. Resultatem wymiany oświetlenia jest obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i podniesienie jakości oświetlenia dróg i chodników. Wykonanie powyższych prac pozwoli na obniżenie energochłonności systemu oraz wprowadzi korzyści eksploatacyjno-konserwatorskie. Wynikiem zmniejszenia energochłonności systemu oświetlenia będzie znacząca poprawa efektów ekonomicznych, czyli zmniejszenie opłat za eksploatację systemu oświetlenia i ekologicznych oraz mniejszy pobór energii elektrycznej z sieci, co zmniejszy zapotrzebowanie na wydobycie paliw kopalnych. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzduż ciągów komunikacyjnych, wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych,

Działanie	Oddziaływanie
133. Budowa oraz przebudowa oświetlenia przy drogach gminnych na niskiemisyjne 237. Wymiana opraw oświetleniowych na ulicach miasta Rzeszowa - nieenergooszczędnych na nowe energooszczędne	w tym GZWP jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania te mogą być prowadzone na terenach objętych ochroną, ale będą realizowane w miejscach przekształconych tj. wzdłuż dróg oraz zabudowy obiektami budowlanymi. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).
136. Budowa sali gimnastycznej w Nowym Borku 139. Budowa Sali gimnastycznej w Babicy 140. Budowa szkoły branżowej ponadpodstawowej w technologii pasywnej na os. Niwa w Głogowie Małopolskim 141. Budowa infrastruktury edukacyjnej dla potrzeb wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem 142. Budowa i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 145. Budowa hali sportowej przy I LO 146. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, ul. Skrajna 1 wraz z zapleczem i rozbudową pomieszczeń przedszkola 147. Budowa przedszkola na os. Budziwój w Rzeszowie 148. Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół nr 1 wraz z zagospodarowaniem terenu 149. Budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy IX Liceum Ogólnokształcącym, ul. Elizy Orzeszkowej 8a 150. Poprawa dostępu do usług opieki nad dziećmi zagrożonymi niepełnosprawnością i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci do lat 3 na terenie Gminy Miasto Rzeszów poprzez wybudowanie, wyposażenie i utrzymanie nowo powstałego żłobka 151. Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy IX Liceum Ogólnokształcącym, ul. Elizy Orzeszkowej 8a 153. Budowa żłobka na os. Budziwój w Rzeszowie 154. Budowa żłobka przy ul. Jachowicza 155. Budowa Szkoły Podstawowej na os. Matysówka 157. Budowa przedszkola na os. Budziwój	Inwestycje przewidują wybudowanie nowych budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Zadania będą realizowane poza obszarami Natura 2000, stąd nie będą na nie oddziaływać. Pojawienie się nowej, estetycznej zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmniejszonej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa oraz spędzania wolnego czasu i integracji społecznej. Zadanie nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.

Działanie	Oddziaływanie
160. Rozbudowa/budowa wraz z termomodernizacją budynków placówek oświatowych wraz z ich doposażeniem w pomoce dydaktyczne oraz zagospodarowaniem terenu wokół szkół 161. Odnowa przestrzeni publicznej Gminy Trzebowniko poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę i modernizację ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej z uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami 169. Budowa hali sportowej w Straszylu 174. Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Szkole Podstawowej w Nowym Borku 191. Poprawa infrastruktury ochotniczych straży pożarnych na terenie Gminy Chmielnik poprzez budowę i przebudowę remiz 193. Budowa przedszkola wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku – etap II 246. Budowa parku wodnego w Rzeszowie 196. Budowa klubu dziecięcego w m. Siedliska 198. Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego wraz zadaszeniem o stałej konstrukcji przy ZSP w Dąbrowie	
61. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę wyposażenia technicznego OSP oraz zakup wozu bojowego 82. Ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem (jak powódzie, pożary) oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie poprzez doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Hyżne w niezbędny do sprawnego działania sprzęt 96. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Rzeszowa – poprzez zakup nowoczesnego, średniego pojazdu ratowniczo – gaśniczego wraz z zasadniczym wyposażeniem dla jednostki OSP na terenie Rzeszowa 100. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez poprawę zaplecza technicznego jednostek OSP w Rzeszowie 125. Doposażenie jednostek OSP z terenu gminy 106. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Świlcza poprzez poprawę wyposażenia technicznego OSP oraz zakup wozów bojowych	Celem zadania jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych poprzez doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu. Zadania w sposób wtórny, pozytywny wpłyną na wszystkie omawiane komponenty ze względu na zwiększenie bezpieczeństwa.

Działanie	Oddziaływanie
137. Poprawa bezpieczeństwa poprzez zakup samochodu dla OSP 203. Zakupu samochodu, sprzętu specjalistycznego i wyposażenia dla Ochotniczych Straży Pożarnych	
143. Gmina Krasne bez barier 158. Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w Gminie Świlcza 210. Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w Gminie Świlcza	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego, dotyczy sfery społecznej i w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zlikwidowanie barier architektonicznych. Podmiot publiczny zapewni dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami przez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień, usuwanie barier, a także zapobieganie ich powstawaniu. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.
37. Kierunek działania 6.1 Zwiększanie mobilności poprzez rozbudowę układu drogowego z uwzględnieniem obwodnic oraz drogowych połączeń międzygminnych oraz poprawy skomunikowania z Międzynarodowym Portem Lotniczym Rzeszów-Jasionka 172. Budowa i przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Błażowa 173. Przebudowa odcinka drogi gminnej na działce nr ewid 631 w miejscowości Kąkolówka 190. Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Chmielnik 195. Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy Hyżne 238. Budowa DW 878 od ul. Rejtana w Rzeszowie do DW 869 w Jasionce (od ul. Rejtana do ul. Lubelskiej, w tym rozbudowa ul. Cieplowniczej z mostem Załęskim i ul. Gen. Maczka) 239. Budowa przejścia przez tory kolejowe, połączenie ul. Podkarpackiej z ul. Zawiszy 240. Budowa wiaduktu nad torami od ul. Wyspiańskiego do ul. Pułaskiego lub Hoffmanowej 241. Budowa wielopoziomowego skrzyżowania ulic: Lwowskiej, al. Armii Krajowej, al. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego (Rondo Pobitno) 242. Budowa DW w Rzeszowie na odcinku od skrzyżowania ul. Podkarpackiej z ul. 9 Dywizji Piechoty (DK19) do Al. Sikorskiego (DW878) 243. Połączenie ul. Sikorskiego z DK97	Działania mają na celu usprawnienie ruchu na omawianym terenie. Etap realizacji inwestycji wiązać się będzie z pracami ziemnymi, które trwale zmieniają ukształtowanie terenu. Podczas prac budowlanych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Realizacja inwestycji wiązać się będzie z czasowym zajęciem sąsiadujących terenów pod drogi techniczne i zaplecze techniczne oraz wzmożonym ruchem pojazdów i ciężkiego sprzętu budowlanego. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Planowane przedsięwzięcia spowoduje trwałe zmiany w krajobrazie, może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Budowa drogi wiązać się będzie ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego oraz środków transportu w czasie realizacji inwestycji. Emisja hałasu w fazie budowy powodowana będzie pracą typowego sprzętu budowlanego. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Poziom hałasu przy niektórych operacjach może być wyższy niż podczas normalnej eksploatacji drogi, jednak ściśle zlokalizowany w rejonie aktualnego frontu prowadzonych prac, ponadto ograniczony będzie w czasie do okresu realizacji przedsięwzięcia. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. W okresie realizacji przedsięwzięcia można spodziewać się uciążliwości związanych z wykorzystaniem sprzętu zmechanizowanego. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Eksploatacja drogi wiązać się będzie z wprowadzaniem zanieczyszczeń pyłowo-gazowych pochodzących ze spalania paliw (benzyna, gaz, olej napędowy) w silnikach pojazdów korzystających z drogi. Przedsięwzięcie nie będzie stanowiło zagrożenia osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla w/w jednolitych części wód powierzchniowych, nie zagraża również osiągnięciu celów środowiskowych w innych częściach wód w obszarze dorzecza Wisły. W fazie eksploatacji nie przewiduje się powstawania znaczących ilości i rodzajów odpadów. Będą powstawać odpady związane z funkcjonowaniem obiektów i urządzeń zapewniających sprawne funkcjonowanie drogi (oświetlenie, urządzenia odwadniające).

Działanie	Oddziaływanie
244. Rozbudowa ul. Kwiatkowskiego 245. Budowa DW w Rzeszowie na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Krakowskiej - połączenie DK 97 z DK 94 207. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy Świlcza	
38. Kierunek działania 6.2 Realizacja strategii niskoemisyjnych, w tym zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej 39. Kierunek działania 6.3 Integracja i rozwój systemu transportu publicznego 40. Kierunek działania 6.4 Integracja z Podmiejską Koleją Aglomeracyjną 42. Kierunek działania 6.6 Poprawa skomunikowania obszaru ROF z siecią TEN-T (w szczególności południowa część ROF 73. Zakup samochodów elektrycznych na potrzeby Urzędu miejskiego – 1 miejski+ 1 terenowy 189. Budowa parkingu ogólnodostępnego wraz z zatoką postojową w Chmielniku 194. Zakup autobusu szkolnego 252. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej ROF wraz z integracją transportową obszaru 253. Integracja różnych form transportu na terenie ROF w ramach poprawy zrównoważonej mobilności 254. Bezpieczna i zrównoważona mobilność - rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie ROF 256. Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie ROF	Działania ukierunkowane są na rozwój transportu publicznego. Wymiana taboru na niskoemisyjny, a także budowa infrastruktury towarzyszącej przyczynią się w bezpośredni sposób do zmniejszenia i redukcji emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcji hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Możliwe negatywne oddziaływania może pojawić się wyłącznie na etapie realizacji inwestycji związanej z budową stacji ładowania, które są krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac. Pośrednio działania te będzie mieć pozytywny wpływ na klimat akustyczny (wzrost udziału samochodów elektrycznych, które są ciche). Nowa infrastruktura wpisze się w krajobraz i będzie lokalizowana w obszarze już zurbanizowanym. Ww. działania nie będą mieć negatywnego wpływu na obszary chronione. Głównym celem projektów jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy. Stworzenie infrastruktury umożliwi rozwój na rzecz zrównoważonej mobilności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza. Ponadto, nowe parkingi pozwolą podrozić na pozostawienie samochodów w dogodnej lokalizacji oraz przesiadkę do komunikacji publicznej. Działania te mają również na celu zwiększenie liczby miejsc postojowych poprzez budowę parkingów strategicznych „park and ride”, które przekładają się na zwiększenie wydajności układu transportowego, w tym przede wszystkim popularyzację transportu zbiorowego, dzięki czemu skracają się czasy dojazdu. Budowa parkingów przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, drgań i hałasu poprzez ograniczenie podróży samochodami osobowymi. Realizowane działania poprawią więc płynność ruchu i ograniczą negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne. Działania będą prowadzone w obszarze zurbanizowanym, gdzie istnieje możliwość zmiany środka transportu. Zadanie nie będzie miało wpływu na cele ochrony obszarów chronionych. Faza realizacji i likwidacji przedsięwzięcia będzie związana z: - emisją spalin i pyłów do powietrza atmosferycznego, powstających w trakcie prac maszyn oraz poruszających się samochodów; - emisją hałasu z pracujących maszyn i sprzętu wykorzystywanego do prowadzonych prac; - wytwarzaniem odpadów. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, przejściowy i lokalny zasięg. Po zakończeniu prac budowlanych uciążliwości ustaną. Prace budowlane, montażowe i demontażowe prowadzone będą w porze dziennej, a urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu, w miarę możliwości, nie będą pracować równocześnie. Prace ziemne będą prowadzone w sposób niezagrażający środowisku gruntowo-wodnemu, poprzez zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu, maszyn i pojazdów oraz odpowiednią organizację prac i magazynowanie materiałów i surowców niezbędnych do prowadzenia robót w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo-wodnego. Warstwy urodzajne gleby będą zdejmowane i składowane oddzielnie, a następnie zagospodarowywane przy uporządkowaniu terenu. Powstające podczas realizacji i likwidacji przedsięwzięcia odpady będą gromadzone selektywnie, a następnie przekazywane uprawnionym podmiotom do odzysku lub unieszkodliwienia. Teren po likwidacji parkingu zostanie uporządkowany i przywrócony do stanu pierwotnego poprzez pokrycie warstwą urodzajnej gleby. W okresie eksploatacji planowane przedsięwzięcie będzie związane z: - emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego powstałą ze spalania benzyn i oleju w silnikach samochodów poruszających się w obrębie projektowanej inwestycji, - emisją hałasu pochodzącą z ruchu pojazdów samochodowych w obrębie projektowanej inwestycji,

Działanie	Oddziaływanie
	• powstawaniem wód opadowych i roztopowych, • powstawaniem odpadów. Działania ukurowane są na rozwój transportu publicznego. Dzięki popularyzacji transportu publicznego nastąpi redukcja emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcja hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Nowa infrastruktura wpisze się w krajobraz i będzie lokalizowana w obszarze już zurbanizowanym. Połączenie parkingów z ścieżkami rowerowymi przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowiły zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyekspozowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gmin. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów.
175. Remont zabytkowej kaplicy mszalnej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Białowej przy ul. Pułaskiego działka nr 661/1 177. Remont zabytkowej przydrożnej kapliczki w miejscowości Futoma 178. Remont zabytkowego pomnika Władysława Jagiełły w Białowej 179. Remont kapliczki w Piątkowej 180. Remont zabytkowej przydrożnej kapliczki w Białce 192. Kompleksowa renowacja kapliczek na terenie Gminy Chmielnik 200. Odtworzenie lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci 201. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkowej plebani w Świlczy	Inwestycje będą wykonywane w celu zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego. Remonty przyczynią się do poprawy estetyki i stanu technicznego obiektów. Konserwacja i zachowanie obiektów, będących miejscami szczególnie ważnymi dla społeczności, jest również pewnego rodzaju hołdem dla przeszłości: okoliczności i wydarzeń historycznych, w jakich i dzięki którym powstały. W przypadku działań remontowych oraz związanych z modernizacją i przebudową mogą pojawić się negatywne, chwilowe oddziaływania na zabytki związane z prowadzonymi pracami remontowymi, które powinny utrzymać zabytkowy charakter obiektów i być zharmonizowane z istniejącymi historycznymi formami. Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowiły żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót budowlanych.

Działanie	Oddziaływanie
202. Modernizacja i adaptacja na cele kulturalne, edukacyjne, społeczne zabytkowych budynku na terenie gminy Świlcza	
34. Kierunek działania 5.3 Opracowanie i koordynacja dokumentów strategicznych oraz planistycznych i terytorialnie zintegrowane planowanie przestrzenne w ramach ROF 43. Utworzenie cyfrowych danych przestrzennych dla aktów planowania przestrzennego 46. Wektoryzacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 52. Opracowanie MPZP części Gminy Lubenia	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego i w wyniku realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Sporządzenie i realizacja założeń planu wraz z uwzględnieniem nakazów, zakazów i ograniczeń dotyczących obszarów chronionych nie będzie miała negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i krajobraz. Ponadto, działania związane z tworzeniem planów porządkują przestrzeń w gminie poprzez określenie zasad ochrony i kształtowania tadu przestrzennego. Warto podkreślić, że poprzez racjonalny i przemyślany sposób można wzbogacić krajobraz w nowe elementy, która podniesie jego funkcję użytkową oraz nie naruszy walorów estetyczno-widokowych na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Niekontrolowany rozwój zabudowy mógłby prowadzić do powstania zagrożeń dla migracji zwierząt oraz do zwiększenia terenów utwardzonych kosztem powierzchni biologicznie czynnej a także nastąpiłaby sukcesja gatunków o niskich tolerancjach środowiskowych oraz uproszczenie składu gatunkowego szaty roślinnej. W ramach działań nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na powietrze. Odpowiednia szerokość pasa drogowego oraz jego właściwe zagospodarowanie może przyczynić się do minimalizacji uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza powodowanych m.in. przez ruch samochodowy. Miejscowe plany będą zawierały zapisy dotyczące przyłączeń terenów do sieci wodno-kanalizacyjnej i skanalizowaniu obszaru objętego planem w systemie rozdzielczym do gminnego układu kanalizacyjnego. Działania te mają na celu zapewnienie ochrony przed potencjalnym zanieczyszczeniem wód gruntowych. Niekontrolowany rozwój zabudowy w przypadku braku planu mógłby przyczynić się do powstania zagrożeń jakości wód. Wpływ na powierzchnię ziemi będzie dotyczył przeobrażenia powierzchni ziemi spowodowanej działalnością człowieka poprzez zagospodarowanie terenu. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, spowoduje uszczuplenie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności i wierzchniej warstwy gleby. W związku z powyższym mogą nastąpić zmiany w ukształtowaniu terenu tj. wykonanie wykopów, wyrównanie terenów a także wymiana gruntu. Działania te będą miały charakter miejscowy i nie będą znaczące. W ramach realizacji działań nie przewiduje się znaczącego wpływu na klimat. Planowane działania będą lokalne i ograniczą się do zmian mikroklimatycznych. Działania będą miały pozytywny wpływ na obszary chronione.
25. Kierunek działania 4.5 Rozwój systemu gospodarki odpadami na terenie ROF 69. Wzmocnienia potencjału wzrostu Gospodarki Komunalnej w Boguchwale w celu dostosowania do oczekiwań odbiorców usług - etap II 70. Wzmocnienie potencjału wzrostu Gospodarki Komunalnej w Boguchwale w celu dostosowania do oczekiwań odbiorców usług - etap I 76. Poprawa jakości sytemu zbiórki odpadów na terenie Gminy Głogów Małopolski 83. Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych 89. Budowa Punktu Selektywnego Zbiórki Odpadów Komunalnych 103. Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi	Działania przyczynią się do poprawy systemu funkcjonowania gospodarki odpadami, w tym przestrzegania właściwego sposobu postępowania z odpadami, prowadzenia selektywnej zbiórki, odzysku surowców, odbioru odpadów niebezpiecznych. Spowoduje to ograniczenie strumienia odpadów, które w sposób niewłaściwy i nielegalny trafiają do środowiska, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska oraz ograniczy presję na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to oddziaływanie pozytywne, stałe, długotrwałe. Recykling plastiku oraz ponowne używanie szklanych opakowań będzie wpływać na zasoby naturalne, poprzez zmniejszenie produkcji nowych przedmiotów plastikowych czy szklanych, wymagających surowców. Zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do recyklingu bądź też ponowne ich wykorzystywanie, gdy tylko to możliwe, zmniejszy konieczność produkcji nowych opakowań, do których wytworzenia konieczne są surowce naturalne. Oddziaływanie na klimat akustyczny, powierzchnie ziemi i krajobraz będą związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będą wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, są one bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac. W ramach PSZOK stworzona zostanie infrastruktura niezbędna do zbierania i magazynowania w sposób bezpieczny dla środowiska odpadów komunalnych. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Zadania będą realizowane poza obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000, stąd nie będą na nie oddziaływać.

Działanie	Oddziaływanie
213. Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi 222. Budowa nowoczesnej sortowni selektywnie zbieranych odpadów komunalnych 223. Modernizacja sortowni selektywnie zbieranych odpadów komunalnych 224. Rozbudowa i modernizacja kompostowni bioodpadów	Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni antropogenicznej nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Rozbudowa/modernizacja kompostowni odpadów przyczyni się do zwiększenia wydajności istniejącej instalacji do kompostowania odpadów biodegradowalnych.
78. Projekt parasolowy – na budowę zbiorników na deszczówkę w gospodarstwach domowych 105. Projekty dla indywidualnych gospodarstw domowych - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych	Zwiększanie retencji przez błękitno-zieloną infrastrukturę, obejmującej działania polegające na zbieraniu deszczówki będzie w sposób bezpośredni i pozytywny wpływała na stan różnorodności biologicznej. Działanie to będzie przyczyniało się do wzrostu retencji, jednocześnie wprowadzając szereg korzyści dla środowiska przyrodniczego, np. lepszą kondycję roślin, zwiększenie bioróżnorodności i zapobieganie zmianom mikroklimatu, ograniczenie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”. Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów.
9. Kierunek działania 1.9 Wspieranie rozwoju różnych form budownictwa mieszkaniowego 80. Rozbudowa budynku OSP w Rudnej Małej na magazyn obrony cywilnej dla Gminy Głogów Małopolski 122. Remont ośrodka zdrowia w Pstragowej 137. Przebudowa i adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Nowym Borku 138. Rozbudowa terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy Boguchwała 144. Przebudowa budynków gminnych na potrzeby lokali socjalnych 152. Modernizacja III Liceum Ogólnokształcącego, ul. Szopena 11 156. Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 21, ul. Młodowa 6 wraz z zagospodarowaniem terenu 162. Przebudowa i rozbudowa budynku Urzędu Gminy Trzebownisko w celu dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców gminy. 165. Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku przy pl. Sobieskiego 18 w Łańcutie na potrzeby administracyjne i społeczne	Inwestycje przewidują rozbudowę i remont istniejących budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadzić do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie działalności obiektów. Działanie ma na celu zapewnianie coraz większego standardu oraz podniesienie efektywności świadczeń. Zadanie nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.

Działanie	Oddziaływanie
166. Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku przy pl. Sobieskiego 19 w Łańcucie oraz nadanie mu nowych funkcji na potrzeby administracyjne, kulturalne i społeczne 167. Przebudowa basenu otwartego wraz z otoczeniem przy ul. Składowej w Łańcucie na potrzeby obiektu całorocznego – utworzenie Centrum Kultury Fizycznej 182. Przebudowa budynku Ośrodka Kultury w Woli Zgłobieńskiej 188. Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Centrum Kultury w Boguchwale 209. Poprawa infrastruktury sportowej na terenie Gminy Świlcza	
54. Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Nowym Borku 94. Modernizacja układu elektroenergetycznego Oczyszczalni Ścieków w Rzeszowie – kogeneracja. 108. Rozbudowa oczyszczalni w Nowej Wsi w zakresie zmiany technologii odwadniania i higieny osadów ściekowych 117. Przebudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Przedmieście Czudeckie- etap II 220. Zwiększenie wydajności hydraulicznej Komunalnej Oczyszczalni Ścieków w Rzeszowie wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej	Podczas realizacji działań nie dojdzie do oddziaływania na różnorodność biologiczną poprzez istotne zawężenie dostępnego do rozwoju obszarów dla bytowania roślin i zwierząt oraz do fragmentacji siedlisk z uwagi na istniejący charakter obiektu, którego dotyczy przedsięwzięcie. Roboty budowlane prowadzone będą w terenie przekształconym przez człowieka i w obrębie terenu przeznaczanego pod inwestycję. Na terenie realizacji inwestycji nie dojdzie do utraty i fragmentaryzacji siedlisk przyrodniczych. Realizacja inwestycji nie będzie powiązana z nadmierną eksploatacją i niewłaściwym wykorzystaniem zasobów naturalnych. Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem surowców jak: m.in. cement, piasek, stal i tworzywo. Budowa/przebudowa/rozbudowa/modernizacja winna być w koordynacji z innymi planowanymi przedsięwzięciami tak, aby wyeliminować i zminimalizować uciążliwości związane z jej oddziaływaniem na środowisko, poprzez m. in. właściwą organizację robót i rozłożenie w czasie prowadzonych zamierzeń. Na etapie realizacji wystąpi zapotrzebowanie na surowce mineralne (piasek), paliwo, energię elektryczną oraz wodę z sieci wodociągowej do przeprowadzenia prób szczelności. Wszystkie użyte do budowy surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami. Na etapie eksploatacji oczyszczalni ścieków przewiduje się wykorzystanie wody do celów technologicznych jak również wykorzystanie energii elektrycznej do utrzymania obiektu i ogrzewania budynku technicznego oczyszczalni. Prace związane z realizacją przedsięwzięcia wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Uciążliwości akustyczne będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej, zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych. W okresie realizacji przedsięwzięcia będą miały miejsce również uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych. Ponadto wykopy na terenie całego przedsięwzięcia należy regularnie kontrolować, a ewentualne uwięzione w nich zwierzęta odławiać i przenosić poza teren inwestycji w miejsca o podobnych warunkach siedliskowych. Po zakończeniu prac budowlanych tereny zajęte na czas budowy należy uporządkować. Wszystkie pompy pracować będą jako zatapalne i znajdować się będą w zbiornikach pod powierzchnią cieczy. Każda z dmuchaw napowietrzających wyposażona będzie w obudowy dźwiękochłonne oraz zainstalowana w zamkniętym pomieszczeniu. Eksploatacji oczyszczalni może towarzyszyć emisja substancji zapachowo-czynnych, zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Powyższe uciążliwości zostaną ograniczone m. in.: poprzez wyposażenie wywiewek kanalizacyjnych z pompowni ścieków w filtry z węgla aktywnego, wykonanie zbiornika magazynowania i stabilizacji osadu jako obiektu zamkniętego. Nie przewiduje się ponadnormatywnego oddziaływania na stan powietrza poza granicami oczyszczalni. Planowane działania będą się znajdować poza obszarami chronionymi.

Działanie	Oddziaływanie
107. Budowa 2 zbiorników retencyjnych na rzece Czarna w miejscowości Zaczernie i Trzebowniko 111. Ochrona przeciwpowodziowa Gminy Tyczyn 79. Regulacja cieku wodnego w Stykowie wraz modernizacją zbiornika retencyjnego	Budowa zbiorników spowoduje zmianę w powierzchniowej budowie geologicznej i strukturze użytkowania ziemi. Istnieje niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu na placu budowy. Aby je zminimalizować zaplecze budowy, na którym będzie parkował ten sprzęt powinno zostać zorganizowane na terenie utwardzonym i odwadnianym. Natomiast faza eksploatacji zbiorników nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko gruntowe, gdyż poza zwiększeniem zdolności retencyjnych w zlewni zbiornik będzie pozytywnie oddziaływał na położenie wód gruntowych w jego bezpośrednim otoczeniu. Budowę zbiorników retencji zalicza się do technicznych środków zwiększających zasoby wodne. Poprzez ich budowę dochodzi do zasilania zbiorników wód podziemnych. Przyczyniają się do podniesienia poziomu wód gruntowych w terenie przyległym, co zwiększa wilgotność gleb, a to z kolei zmniejsza erozję wietrzną gleb. Zmiany w krajobrazie najbardziej odczuwalne będą na etapie realizacji inwestycji. Spowodowane to będzie pojawieniem się sprzętu i maszyn potrzebnych do przeprowadzenia prac ziemnych. Negatywne oddziaływanie będzie chwilowe i ustanie wraz z zakończeniem prac i wypełnieniem zbiornika wodą oraz obsianiem trawą terenów przyległych. Po wybudowaniu wszelkich akwenów znacznie wzrasta poczucie atrakcyjności danego terenu. Po napełnieniu zbiornika stanie się on alternatywnym miejscem bytowania i obszarem korytarzowym dla występujących w okolicy roślin i zwierząt. Zbiorniki będą magazynowały wodę i nawadniać okoliczne tereny w okresach suchych, regulować przepływ w okresach podwyższonych stanów wody, tym samym ograniczając negatywne skutki powodzi i suszy dla ludzi. Utworzenie tego zbiornika wodnego przyczyni się do wzrostu bioróżnorodności, powstania mozaiki środowisk, co pozytywnie wpłynie na liczebność gatunków oraz wzbogaci krajobraz doliny rzecznej. Kluczowe znaczenie będzie miało zastosowanie proponowanych zabiegów minimalizujących negatywne oddziaływanie, w tym przede wszystkim realizacja prac poza okresem łęgowym. Zbiornik powstanie poza obszarami chronionymi. Oddziaływania negatywne związane będą wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, są one bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac. Pozytywny trwałym oddziaływaniem będzie możliwość stanowienia przez zbiornik istotnego obszaru dla łęgowych i migrujących ptaków wodnych i błotnych oraz cenną ostoję różnorodności biologicznej. Nowoutworzona powierzchnia lustra wody zbiornika spowoduje wzrost wilgotności powietrza. Będzie to pozytywnie oddziaływać na bytowanie zwierząt i roślin. W trakcie robót budowlanych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac. Zadania związane z konserwacją rowów, urządzeń i budowli wodnych, regulacją cieków, odbudową kanałów itp. również mogą wiązać się z wystąpieniem chwilowych negatywnych oddziaływań z uwagi na prowadzenie wykopów (pogłębień) oraz przemieszczania mas ziemnych. Są to typowe prace melioracyjne prowadzone, zarówno w strefie brzegowej, jak i w samym korycie cieku oraz rowu. Prace te wiązą się z użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego. Niemniej jednak niewielki odcinek cieku/rowu objęty zakresem prac oraz zakres prac ograniczony jedynie do zwiększenia przepustowości, a więc udrożnienia wybranego odcinka nie spowodują zmian charakterystyk hydrologicznych, hydromorfologicznych i hydrobiologicznych, w stopniu uniemożliwiającym osiągnięcie celu środowiskowego. Istotnym jest zaplanowanie prac w taki sposób, aby zminimalizować oddziaływanie na jakość i zasobność wód oraz bioróżnorodność odcinka cieku/rowu poprzez m.in. stosowanie siatek zabezpieczających, ograniczenie prac w korycie cieku, stosowanie umocnień dna i brzegów z materiałów naturalnych, ograniczenie do minimum prostowania koryt oraz ograniczenie wygradzania cieku poprzez stosowanie zamknięć remontowych, zastawek itp. Prace związane z udrażnianiem cieków mogą wiązać się ze zniszczeniem siedlisk i stanowisk przyrodniczych lub miejsc rozrodu/bytowania poszczególnych gatunków zwierząt i roślin oraz chwilowym, negatywnym wpływem na wody i powierzchnię ziemi. Niniejsze zadanie będzie realizowane poza obszarami chronionymi. W czasie realizacji zadania należy stosować się do zapisów wynikających z Planów Zadań Ochronnych oraz zaleca się stosowanie: „Dobrych praktyk utrzymania rzek”, które powstały z inicjatywy Fundacji WWF Polska i Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i które opisano w dalszej części prognozy. Warto zaznaczyć, że utrzymanie budowli przeciwpowodziowych pozytywnie wpłynie na bezpieczeństwo zabytków oraz zasobów naturalnych. Prace związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym będą miały pozytywny

Działanie	Oddziaływanie
41. Kierunek działania 6.5 Budowa spójnego systemu dróg rowerowych na terenie ROF 206. Budowa ścieżek rowerowych / ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy Świlcza 255. Aktywna Mobilność - poprawa warunków i rozwój infrastruktury pieszo- rowerowej na terenie ROF	wpływ na życie ludzi, zwierząt a także rośliny w momencie nadmiernych opadów deszczu. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji przedsięwzięcia, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nadmiernej eksploatacji zasobów wodnych. Prace powinny być wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu – w pasie modernizowanego oraz przebudowywanego waju. Działanie nie będzie powodować zmiany stosunków gruntowo-wodnych, należy uznać, że planowane działania, w trakcie realizacji nie będą wykazywać znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi oraz środowisko gruntowo – wodne. Prace realizacyjne oraz transport niezbędnych do wykonania prac elementów, będą wiązały się z krótkotrwałą emisją spalin, pyłu oraz hałasu, jednakże odbędzie się w sposób możliwie najmniej inwazyjny. Budowa czy montaż urządzeń do gromadzenia wód opadowych będzie miało pozytywny wpływ na przeciwdziałanie suszy, jest to kluczowe rozwiązanie pomocne w niwelowaniu skutków deficytu wody. Retencjonowanie wody w zbiornikach na powierzchni ziemi czy też pod ziemią zapewni dostęp do wody w okresach suszy, która może być wykorzystywana w ogrodach czy też do splukiwania toalet. Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystywać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku. Działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych, m. in. dzięki zadaniom związanym z małą retencją oraz rozwojowi błękitnej i zielonej infrastruktury. Działania nie będą wpływały negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody, wręcz przeciwnie działania będą wpływać pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego, a szczególnie na funkcjonowanie obszarów chronionych.
Realizacja zadania będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. Działania przyczyni się do poprawy jakości powietrza. W trakcie wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych dróg rowerowych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Warto zaznaczyć, że chodniki będą budowane lub modernizowane wzdłuż istniejących już ciągów komunikacyjnych. Budowa ścieżek rowerowych przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągów pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją.	

Działanie	Oddziaływanie
	Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowiły żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót drogowych. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gmin. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem obszarów cennych przyrodniczo, rozumianych jako formy ochrony przyrody, ostoje, siedliska przyrodnicze, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, planami zadań ochronnych itp. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).
186. Przebudowa stawu w Zgłobniu i dostosowanie do celów rekreacyjno – turystycznych	Przebudowa zbiornika małej retencji zakłada prace związane z jego odmuleniem, a także zagospodarowanie terenów m.in. utworzenie plaży, placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej. Inwestycja ta będzie miała pozytywny wpływ na krajobraz, zamontowane zostaną np. urządzenia małej architektury, które wpłyną na krajobraz. Zagospodarowanie okolicznych terenów wpłynie na ukierunkowanie i skanalizowanie ruchu oraz pośrednio wpłynie na zmniejszenie potencjalnego zanieczyszczenia, m.in. poprzez montaż pojemników na odpady. Realizacja przedsięwzięcia nie pogorszy stanu środowiska, polepszy natomiast warunki bytowania i rozrodu ryb, owadów, ptaków, ssaków, płazów i gadów, poprawi także warunki wilgotnościowe przyległego terenu. Oddziaływanie na klimat akustyczny wystąpi jedynie na etapie realizacji przedsięwzięcia, związane będzie z emisją hałasu z urządzeń wykorzystanych do prowadzenia prac pogłębiarskich i ustanie po jego zakończeniu. W celu zminimalizowania oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na siedliska i gatunki chronione, prace prowadzone będą w porze dziennej. Oddziaływania te występowały będą jedynie w najbliższym otoczeniu prowadzonych prac. Wszelkie oddziaływania ustaną w pełni po realizacji prac. Należy je określić jako nieznaczne, tymczasowe i odwracalne. Działanie będzie prowadzone poza obszarami chronionymi.
248. Wzmacnianie potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF 249. Ochrona i wykorzystanie potencjału zabytków, jako dziedzictwa kultury na terenie ROF 258. Ochrona i rozwój potencjału dziedzictwa kulturowego na terenie ROF	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego i w wyniku realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi i zabytki poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego. Wszystkie zadania mają na celu wzmocnienie potencjału podmiotów działających na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego oraz służą zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.

14.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

- 1) budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej;
- 2) budowy/rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
- 3) budowy farm fotowoltaicznych;
- 4) ochrony przeciwpowodziowej.

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

14.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie ROF występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000;
- Obszary chronionego krajobrazu;
- Rezerwaty przyrody;
- Użytki ekologiczne;
- Pomniki przyrody.

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko w związku z tym w prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Analiza oddziaływań projektów priorytetowych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000).

Działania będą prowadzone zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego, a także będą wynikały z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wszelkie działania podejmowane zmierzające do poprawy jakości powietrza (tj. termomodernizacje budynków, wdrażanie OZE) a także adaptacji do zmian klimatu będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Strategii.

Wszelkie działania określone w Strategii mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Biorąc pod uwagę, że pozostałe zadania wyznaczone w Strategii mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Jednak biorąc pod uwagę charakter zadań zakłada się, iż realizacji Strategii nie spowoduje negatywnego wpływu na obszary chronione. Pośrednio zadania będą miały pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione, w tym Natura 2000. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza, zapobieganiem wystąpienia powodzi, rekultywacją terenów oraz ochroną bioróżnorodności.

Realizacja założeń Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach (działania w zakresie rozwoju energetyki prosumenckiej), mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Dokumentu zakłada min. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe, zagospodarowanie terenów czy budowę farmy fotowoltaicznej.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Oddziaływania na Obszary Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478), na terenie obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Dla powyższych aktów istnieje możliwość odstępstwa od zakazów w sytuacji kolizji planowanych w projekcie dokumentu zadań z zakazami.

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszary Natura 2000. Jak już wspomniano, dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Programu, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji, które mogą być lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszary Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje. Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego). W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszary

Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na siedliska objęte ochroną w ramach sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie gmin nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych lub w konkretnych obiektach.

Obszary Natura 2000 zajmują w większości fragmenty terenów leśnych, niezainwestowanych, przedsięwzięcia zlokalizowane są w odległości od chronionych terenów i nie będą bezpośrednio oddziaływać na środowisko przyrodnicze oraz na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się pod ochroną.

Pozytywne pośrednie oddziaływanie na Obszary Natura 2000 będą miały zadania związane m.in. z termomodernizacją budynków, wdrażaniem OZE, rozwojem infrastruktury technicznej, tworzeniem elementów błękitno-zielonej infrastruktury. Potencjalne pozytywne oddziaływanie inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury drogowej może przyczynić się do zmniejszenia ruchu oraz skanalizowania ruchu samochodowego.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszary Natura 2000. A ogół działań zaplanowanych w ramach Strategii przyczyni się do poprawy jakości środowiska na omawianym obszarze. Realizacja Strategii nie wpłynie negatywnie na cele i przedmioty ochrony.

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni siedlisk łkowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową. W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Większość działań zaproponowanych w Strategii będzie miało wymierny efekt ekologiczny, będzie pozytywnie wpływać na jakość środowiska w perspektywie długoterminowej. Do tych działań będą należeć te zarówno z zakresu poprawy jakości powietrza tj. termomodernizacja budynków oraz wdrażanie OZE, a także rozwój komunikacji publicznej, budowa parkingów oraz budowy ścieżek rowerowych. Ww. działania będą mieć pośredni pozytywny wpływ na obszary chronione. Poprawa stanu środowiska nie będzie dotyczyć tylko poprawy jakości powietrza, ale także powiązanych z tym omawianych komponentów tj. woda, gleby. Zadania zaplanowane w Strategii nie będą miały negatywnego wpływu na wyznaczone cele ochrony.

Należy w planowaniu inwestycji uwzględnić wariantowanie lokalizacji z uwzględnieniem potrzeby zachowania ciągłości ekologicznej obszarów chronionych z innymi istotnymi dla zwierząt terenami (zachowanie zwartych drzewostanów). Ponadto należy uwzględniać przy rozbudowie i modernizacji dróg występowanie siedlisk łkowych.

Bezpośrednio na Obszarach Natura 2000 mogą zostać zrealizowane inwestycje związane z modernizacją już istniejącej sieci drogowej oraz sieci wodno-kanalizacyjnej a także rozbudową szlaków rowerowych i termomodernizacją budynków.

Zadania inwestycyjne, które mogą wkraczać na obszary Natura 2000 będą zlokalizowane wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych czy bezpośrednio zabudowy. Nie przewiduje się ingerencji w przedmioty ochrony na terenie Obszarów Natura 2000. Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się

do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

W związku z tym nie przewiduje się żadnego bezpośredniego oddziaływania, również na cele ochrony. Działania zaplanowane w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ środowisko.

Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

W stosunku do obszarów chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach parków krajobrazowych nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2021 poz. 741 z późn. zm.).

Na terenach OCHK nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Działania wyznaczone w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ na funkcjonowanie Obszarów Chronionych. Założenia Strategii przewidują poprawę jakości środowiska przyrodniczego na omawianym terenie m.in. poprzez termomodernizacje budynków, wymianę źródeł ciepła a także wdrażanie OZE.

Zadania zaplanowane w ramach Strategii zaliczają się do inwestycji celu publicznego, w związku z tym wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania zlokalizowane będą na terenach już zurbanizowanych, realizowane będą miejscowo (konkretne obiekty, centra miejscowości) lub liniowo (inwestycje związane z rozbudową ścieżek rowerowych oraz dróg). Inwestycje będą prowadzone, aby nie naruszać zakazów wyznaczonych dla tego obszaru oraz zostaną zastosowane działania minimalizujące ewentualne oddziaływania na środowisko. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji i ustaną po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.

Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

Oddziaływania na rezerваты przyrody

W rezerwach przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Należy stwierdzić, że realizacja dokumentu nie przewiduje inwestycji, które miałyby znacząco negatywnie oddziaływać, w tym bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego. Nie będą zatem łamane zakazy ustanowione dla ochrony w/w terenów a także nie przewiduje się wpływu na ich cele ochrony.

Działania wyznaczone w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ na funkcjonowanie rezerwatów przyrody. Założenia Strategii przewidują poprawę jakości środowiska przyrodniczego na omawianym terenie m.in. poprzez termomodernizacje budynków a także wdrażanie OZE. Duże znaczenie mają działania, których założeniem jest zachowanie naturalności ekosystemów

i bioróżnorodności, a także wszelkie inne działania sprzyjające ochronie zasobów, jak i poprawie stanu środowiska.

Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

Działania związane z ochroną bioróżnorodności będą miały pozytywny wpływ na zwierzęta i rośliny oraz na obszary prawnie chronione, poprzez ochronę i wsparcie różnorodności biologicznej omawianego terenu. Zaś długofalowo inwestycje z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury ukierunkowane są na przystosowanie do zmian klimatu a także zapobiegania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. W wyniku realizacji zaplanowanych działań upatruje się głównie pozytywnego, długoterminowego oddziaływania na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

Oddziaływania na użytki ekologiczne

Na terenie użytków ekologicznych obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz.1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

W związku z realizacją zadań wymienionych w Strategii, na omawianym terenie, nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na użytki ekologiczne.

Oddziaływania na pomniki przyrody

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych,
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów,
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych,
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych,
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

14.3. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiegają korytarze ekologiczne Nizina Sandomierska oraz Roztocze-Pogorze Przemyskie.

Obszar obejmujący ww. korytarze ekologiczne składa się zarówno z terenów leśnych i rolniczych, ale także częściowo z zwartej zabudowy mieszkaniowej, dróg oraz linii kolejowych.

W związku z powyższym istnieje ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań z planowanymi działaniami związanymi z budową/przebudową/modernizacją dróg na omawianym terenie.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

Do zadań pozytywnie oddziałujących na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należą te związane z zwiększaniem świadomości mieszkańców, rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, w tym ujęć wód.

14.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w rozbudowy dróg, tworzeniem parkingów a także budową nowych ścieżek rowerowych może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. poprawą efektywności energetycznej z uwzględnieniem OZE oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. budowa dróg, budowa sieci wodno-kanalizacyjnej oraz tras rowerowych. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;

- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Działania związane z ochroną bioróżnorodności będą miały pozytywny wpływ na bioróżnorodność, w tym na zwierzęta i rośliny oraz na obszary prawnie chronione, poprzez ochronę i wsparcie różnorodności biologicznej omawianego terenu. Zaś długofalowo inwestycje z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury ukierunkowane są na przystosowanie do zmian klimatu a także zapobiegania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. W wyniku realizacji zaplanowanych działań upatruje się głównie pozytywnego, długoterminowego oddziaływania na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększanie arealu terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ponadto, dzięki rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury zwiększy się różnorodność biologiczna. Działania będą polegać m.in. na zbieraniu deszczówki, wykonywaniu łąk kwietnych, zmianie powierzchni nieprzepuszczalnej na przepuszczalną oraz zakładaniu ogrodów deszczowych, co przełoży się na lepszą kondycję roślin, zwiększenie bioróżnorodności i zapobieganie zmianom mikroklimatu, ograniczenie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”. Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzeczno-ekologicznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

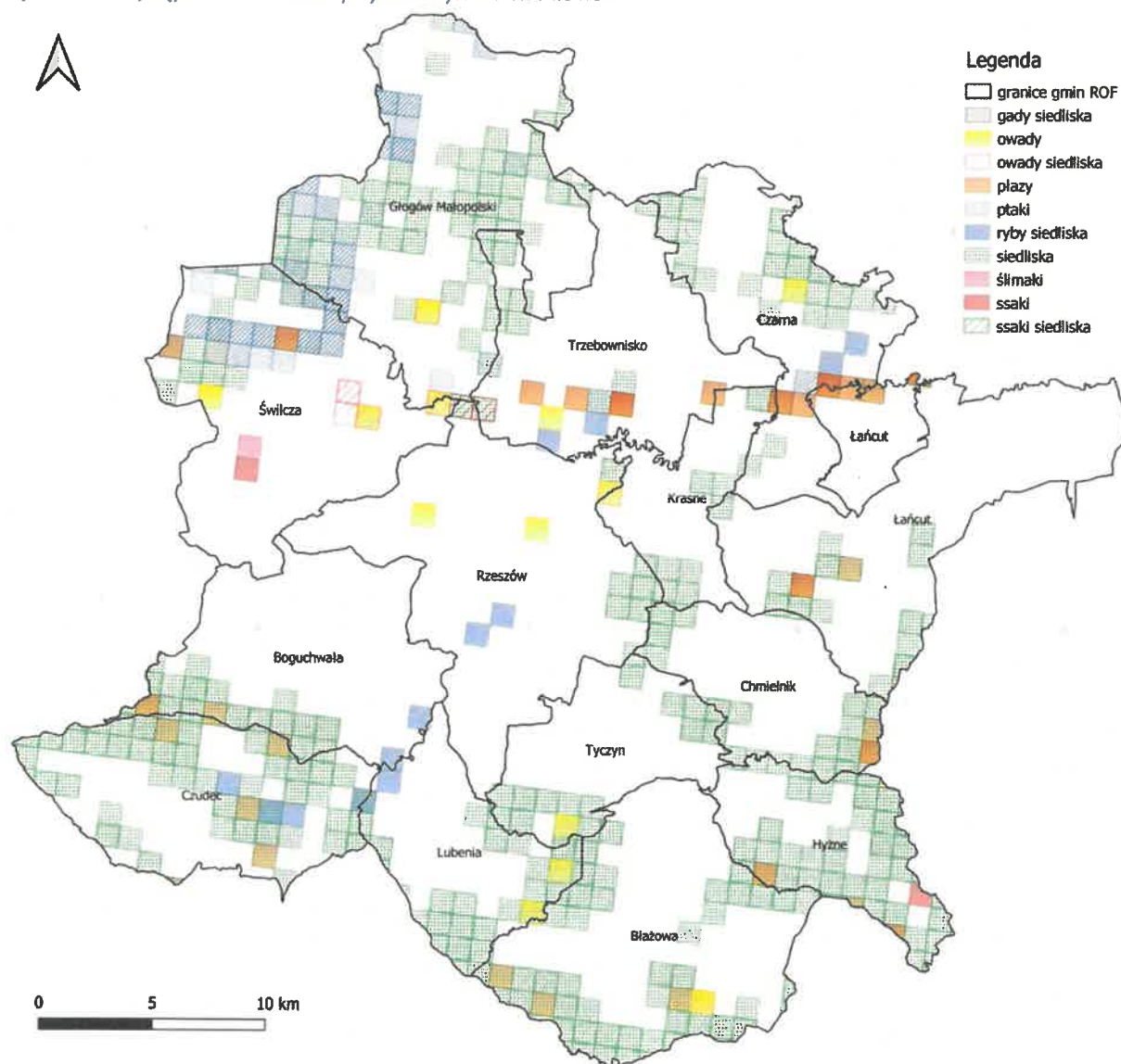
Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarza ekologicznego szczególnie w przypadku grodzenia dróg kołowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Efekt bariery tworzonej przez wygrodzenia wzdłuż dróg kołowych należy zminimalizować przez budowę przejść dla zwierząt lub dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

Zgodnie z Geoseriwsem GDOŚ na poniższym rysunku przedstawiono występowanie zasobów przyrodniczych na terenie ROF.

Rysunek 18 Występowanie zasobów przyrodniczych na terenie ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

14.5. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (drogi, sieć wodno-kanalizacyjna oraz parkingów park&ride oraz bike&ride). Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności

energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

14.6. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy dróg, które pozwolą na upłynnienie ruchu. Stworzenie infrastruktury umożliwi rozwój na rzecz zrównoważonej mobilności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza. Ponadto, nowe parkingi pozwoli podróżującym na pozostawienie rowerów/samochodów w dogodnej lokalizacji oraz przesiadkę do komunikacji publicznej. Działania mające na celu zwiększenie liczby miejsc postojowych poprzez budowę parkingów strategicznych przekładają się na zwiększenie wydajności układu transportowego, w tym przede wszystkim popularyzację transportu zbiorowego, dzięki czemu skraca się czas dojazdu. Budowa parkingu przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, drgań i hałasu poprzez ograniczenie podróży samochodami osobowymi. Realizowane działanie poprawi więc płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz rozbudowa systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa dostępności infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja

nowo powstałych dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobywanie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu.

Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta.

Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

14.7. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem

zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Ochrona różnorodności biologicznej w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa śląskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA⁸, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

14.8. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego

⁸ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

14.9. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

14.10. Wody

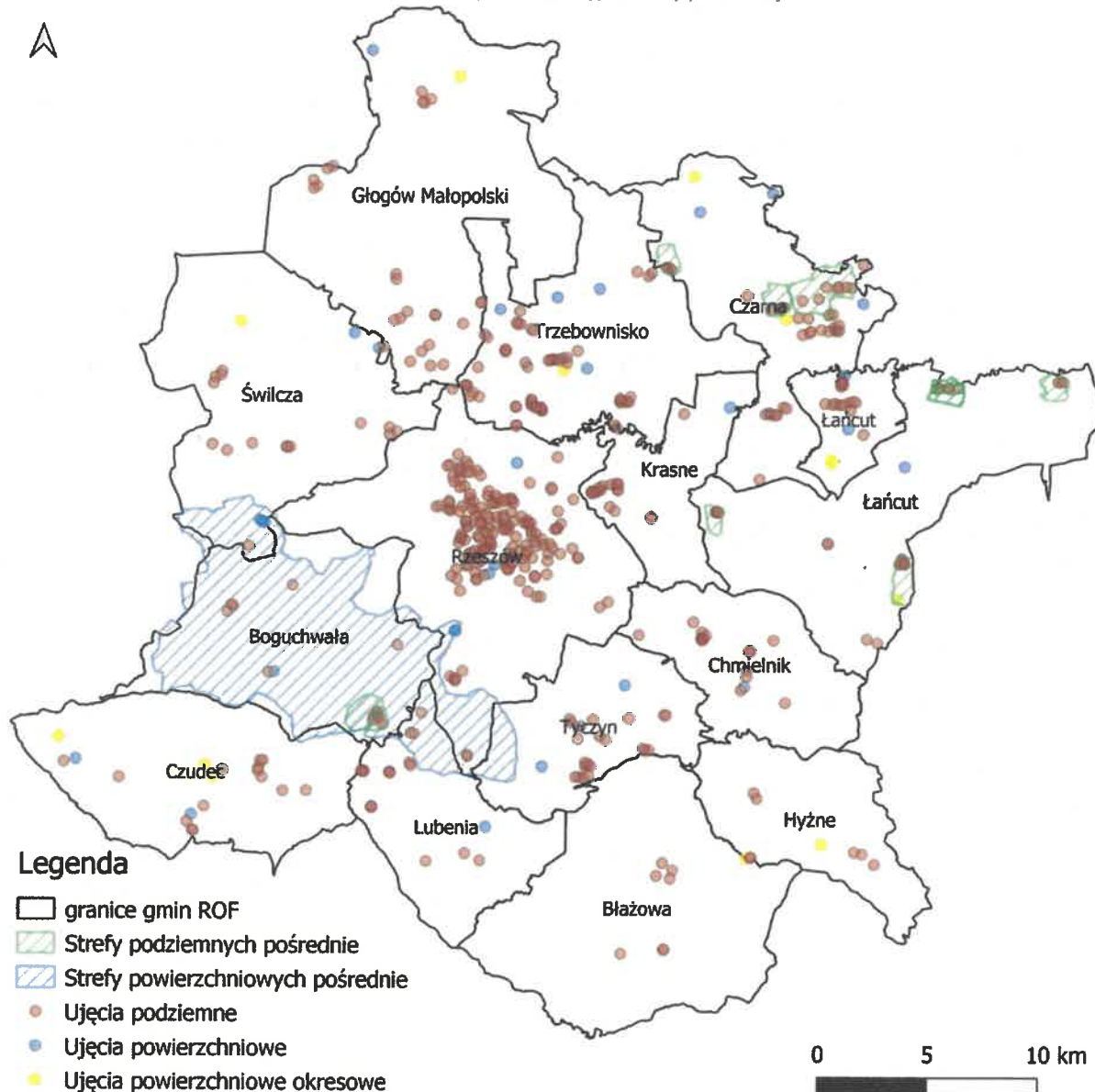
Działania zaplanowane do realizacji w ramach Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz

korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Na poniższym rysunku przedstawiono ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych oraz strefy ochrony pośredniej.

Rysunek 19 Ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych oraz strefy ochrony pośredniej na tle ROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Na terenie ochrony bezpośredniej należy:

1. Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.

3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzenia lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyrz. kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów

będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkim części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminacja emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększanie arealu terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP. Ponadto, dzięki rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury zwiększy się różnorodność biologiczna. Działania będą polegać m.in. na zbieraniu deszczówki, wykonywaniu łąk kwietnych, zmianie powierzchni nieprzepuszczalnej na przepuszczalną oraz zakładaniu ogrodów deszczowych, co przełoży się na lepszą kondycję roślin, zwiększenie bioróżnorodności i zapobieganie zmianom mikroklimatu, ograniczenie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”. Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów.

Budowa czy montaż urządzeń do gromadzenia wód opadowych będzie miało pozytywny wpływ na przeciwdziałanie suszy, jest to kluczowe rozwiązanie pomocne w niwelowaniu skutków deficytu wody. Retencjonowanie wody w zbiornikach na powierzchni ziemi czy też pod ziemią zapewni dostęp do wody w okresach suszy, która może być wykorzystywana w ogrodach czy też do spłukiwania toalet.

Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA⁹, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;

⁹ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

14.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, poprawiających dostępność komunikacyjną i mobilność mieszkańców;
- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*¹⁰

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, budowie ścieżek rowerowych oraz nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

¹⁰ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

14.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę dróg m.in. stosowanie cichej nawierzchni.

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: Wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na omawianym terenie opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się z zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

14.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

Działania związane z utworzeniem PSZOK-ów przyczynią się do poprawy systemu funkcjonowania gospodarki odpadami, w tym przestrzegania właściwego sposobu postępowania z odpadami, prowadzenia selektywnej zbiórki, odzysku surowców, odbioru odpadów niebezpiecznych. Spowoduje to ograniczenie strumienia odpadów, które w sposób niewłaściwy i nielegalny trafiają do środowiska, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska oraz ograniczy presję na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to oddziaływanie pozytywne, stałe, długotrwałe. Recykling plastiku oraz ponowne używanie szklanych opakowań będzie wpływać na zasoby naturalne, poprzez zmniejszenie produkcji nowych przedmiotów plastikowych czy szklanych, wymagających surowców. Zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do recyklingu bądź też ponowne ich wykorzystywanie, gdy tylko to możliwe, zmniejszy konieczność produkcji nowych opakowań, do których wytworzenia konieczne są surowce naturalne. Oddziaływania na klimat akustyczny, powierzchnie ziemi i krajobraz będą związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływania negatywne związane będą wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, są one bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac. W ramach PSZOK stworzona zostanie infrastruktura niezbędna do zbierania i magazynowania w sposób bezpieczny dla środowiska odpadów komunalnych. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycje mieszkańcy powinny być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Zadania będą realizowane poza obszarami chronionymi, w tym obszarami Natura 2000, stąd nie będą na nie oddziaływać. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane

z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.

14.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

15. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;

- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;
- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody,

a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

16. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51 ust. 2 pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;

- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępianie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Dokument jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

17. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

18. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* prowadzony będzie na dwóch poziomach z uwagi na dwoistość dokumentu.

W rozdziale III.8 Strategii przedstawiono rezultaty planowanych działań strategii rozwoju ponadlokalnego na poziomie strategicznym, gdzie kluczowe jest zbadanie zmian i postępu w realizacji przyjętych kierunków rozwoju. Ponadto, na poziomie strategicznym określone zostały wskaźniki dla projektów komplementarnych ujęte w Tabeli 26 - *Oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu*. Wskaźniki dopasowane są do specyfiki ROF oraz pozwalają na efektywny monitoring stopnia realizacji wskazanych założeń. Dzięki monitorowaniu postępów możliwe jest uzyskanie informacji dotyczących działań wskazanych do realizacji w czasie obowiązywania *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*.

Rozdział V.2. odnosi się bezpośrednio do Strategii ZIT na poziomie operacyjnym, zmierzającym do oceny efektów i realizacji poszczególnych przedsięwzięć (komponentu ZIT), określając wskaźniki

produktu i rezultatu dla realizowanych projektów zintegrowanych. Zgodnie z art. 34 ust. 15 pkt. 5 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, strategia określa w szczególności warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii ZIT m.in. system wdrażania, monitorowania i ewaluacji, oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Do analizy wybrano wskaźniki zgodne z Listą Wskaźników Kluczowych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego + FS oraz Listą Wskaźników Specyficznych dla programu Fundusze Europejskie dla Podkarpackiego 2021-2027.

Skuteczne wdrożenie planowanych działań zależy w dużej mierze od monitoringu postępów w realizacji projektów zintegrowanych. Regularne prowadzenie monitoringu i ewaluacji umożliwia śledzenie postępów oraz ocenę jakości i efektów działań. Monitoring prowadzony jest w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji Strategii ZIT, pozwala na wykrycie ewentualnych zagrożeń, ale również na lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie przyjętych w strategii celów poprzez realizację projektów zintegrowanych. Ewaluacja koncentruje się na kryteriach takich jak skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość i trafność, mając na celu poprawę jakości interwencji. Zaleca się przeprowadzenie dwóch ewaluacji dokumentu strategii: pierwszej w połowie okresu realizacji (na koniec 2026 roku) oraz drugiej na zakończenie okresu obowiązywania (w 2030 roku). Przeprowadzenie tych ewaluacji pozwoli na formułowanie wniosków i rekomendacji, które mogą usprawnić obecną lub przyszłą interwencję, a także wskazać potrzebę aktualizacji strategii.

Planowany sposób monitoringu w zakresie oceny zmian w stanie środowiska oparto o analizę wskaźnikową. Wskaźniki zostały dobrane w taki sposób, aby opierały się na ogólnodostępnych danych, co pozwala na ich regularne aktualizowanie oraz porównywanie w dłuższej perspektywie czasowej. Lista zaproponowanych wskaźników stanowi podstawowy zestaw narzędzi badawczych, który może być stopniowo dostosowywany w zależności od potrzeb i dostępności nowych danych. Będzie też uzupełniana się ze wskaźnikami zaproponowanymi w samym dokumencie strategii.

Tabela 29 Wskaźniki monitoringowe w zakresie oceny zmian w stanie środowiska

Grupa	Wskaźnik	Jednostka	Źródło danych	Tendencja
ŚRODOWISKO	Obszary chronionego krajobrazu razem	ha	BDL GUS	↑
	Obszary prawnie chronione ogółem	ha	BDL GUS	↑
	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	BDL GUS	↑
	Lesistość w %	%	BDL GUS	↑
	Pomniki przyrody ogółem	szt.	BDL GUS	↑
	Parki spacerowo - wypoczynkowe	ha	BDL GUS	↑
	Zieleńce	ha	BDL GUS	↑
	Zieleń uliczna	ha	BDL GUS	↑
	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	BDL GUS	↑
	Nasadzenia drzew ogółem	szt.	BDL GUS	↑
	Nasadzenia krzewów ogółem	szt.	BDL GUS	↑
	Ubytki drzew ogółem	szt.	BDL GUS	↓
ODPADY	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	kg	BDL GUS	↓

	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	BDL GUS	↑
INFRASTRUKTURA	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	%	BDL GUS	↑
	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	BDL GUS	↑
	Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	%	BDL GUS	↑
	Ludność korzystająca z oczyszczalni ogółem	os.	BDL GUS	↑
	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	BDL GUS	↓
	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	BDL GUS	↑
	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	BDL GUS	↓
	Drogi gminne o nawierzchni gruntowej	km	BDL GUS	↓
	Drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej	km	BDL GUS	↓
	Przystanki autobusowe (z trolejbusowymi) i tramwajowe ogółem	szt.	BDL GUS	↑
	Liczba parkingów w systemie Parkuj i Jedź (Park & Ride) ogółem	szt.	BDL GUS	↑
DEMOGRAFIA	Przyrost naturalny ogółem	os.	BDL GUS	↑
	Ludność ogółem	os.	BDL GUS	↑

Źródło: Opracowanie własne

Objaśnienia: ↑ wzrost wartości wskaźniki, ↓ spadek wartości wskaźniki

Odpowiednio przeprowadzony monitoring w postaci analizy wskaźników ilościowych i jakościowych, dostarczy informacji, w oparciu o które będzie można ocenić, czy stan środowiska Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego uległ zmianie. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu prowadzony będzie zgodnie z *Procedurą monitorowania i ewaluacji Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*.

19. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

20. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji dokumentu;

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i rajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 12 *Prognozy* scharakteryzowano obszar ROF oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej *Prognozie* przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* na etapie opracowania *Prognozy oddziaływania na środowisko* w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

• Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;	• Klimat;
• Różnorodność Biologiczna;	• Klimat akustyczny;
• Ludzie;	• Wody (w tym JCW);
• Rośliny;	• Powierzchnia ziemi;
• Zwierzęta;	• Krajobraz;
• Powietrze;	• Zasoby naturalne;
	• Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagą na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;

- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030*

wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 14. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjonalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii.

21. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1 Schemat uwzględniający przedsięwzięcia zintegrowane, które realizować będą cele rozwojowe ZIT.....	35
Tabela 2 Projekty uzupełniające przewidziane do realizacji przez Partnerów ROF w sposób konkurencyjny finansowanych z FEP 2021-2027	44
Tabela 3 Projekty komplementarne przewidziane do realizacji przez Partnerów ROF	50
Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia gmin ROF w 2022 r.	56
Tabela 5 Powierzchnia oraz udział procentowy gmin w całkowitej powierzchni ROF w 2022 r.	56
Tabela 6 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	59
Tabela 7 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO ₂ , NO ₂ , CO, C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O ₃	59
Tabela 8 Kryteria dodatkowej klasyfikacji stref dla ozonu (O ₃) ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do osiągnięcia w 2020 roku).....	60
Tabela 9 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	61
Tabela 10 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi	61
Tabela 11 Klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w roku 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w strefie podkarpackiej	63
Tabela 12 Zestawienie sytuacji przekroczeń w strefie podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin w roku 2023 - zanieczyszczenie O ₃ poziom celu długoterminowego	63
Tabela 13 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży ROF	70
Tabela 14 Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	70
Tabela 15 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży ROF	73
Tabela 16 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi.....	79
Tabela 17. Charakterystyka JCWPd na terenie ROF	90
Tabela 18 Charakterystyka GZWP w obrębie ROF.....	92
Tabela 19 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu	98
Tabela 20 Charakterystyka Obszarów Natura 2000 na terenie ROF	103
Tabela 21 Zestawienie Zarządzeń do PZO dla poszczególnych Obszarów Natura 2000.....	105
Tabela 22 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie ROF.....	107
Tabela 23 Charakterystyka rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie ROF.....	110
Tabela 24 Charakterystyka użytków ekologicznych znajdujących się na terenie ROF	113
Tabela 25 Lesistość na terenie gmin ROF	116
Tabela 26 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	119
Tabela 27 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	128
Tabela 28 Opis oddziaływania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko	153
Tabela 29 Wskaźniki monitoringowe w zakresie oceny zmian w stanie środowiska	203

Spis rysunków

Rysunek 1 Granice administracyjne ROF	55
Rysunek 2 Lokalizacja punktów pomiarowych w województwie podkarpackim wykorzystanych w ocenie za rok 2023	61
Rysunek 3 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.....	65
Rysunek 4 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	66
Rysunek 5 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski	67
Rysunek 6 Mapa nasłonecznienia Polski.....	67
Rysunek 7. Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (nr 425) na tle ROF.....	93
Rysunek 8 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie ROF.....	94
Rysunek 9 Plan przeciwdziałania skutkom suszy – łączne zagrożenie suszą	96
Rysunek 10 Infrastruktura i układ komunikacji	99
Rysunek 11 Obszary Natura 2000 na tle ROF	106
Rysunek 12 Obszary Chronionego Krajobrazu na tle ROF.....	109
Rysunek 13 Rezerваты przyrody na tle ROF.....	112

<i>Rysunek 14 Użytki ekologiczne na tle ROF.....</i>	<i>114</i>
<i>Rysunek 15 Pomniki przyrody na tle ROF.....</i>	<i>115</i>
<i>Rysunek 16 Korytarze ekologiczne na tle ROF</i>	<i>116</i>
<i>Rysunek 17 Lesistość ROF.....</i>	<i>117</i>
<i>Rysunek 18 Występowanie zasobów przyrodniczych na terenie ROF.....</i>	<i>185</i>
<i>Rysunek 19 Ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych oraz strefy ochrony pośredniej na tle ROF</i>	<i>191</i>

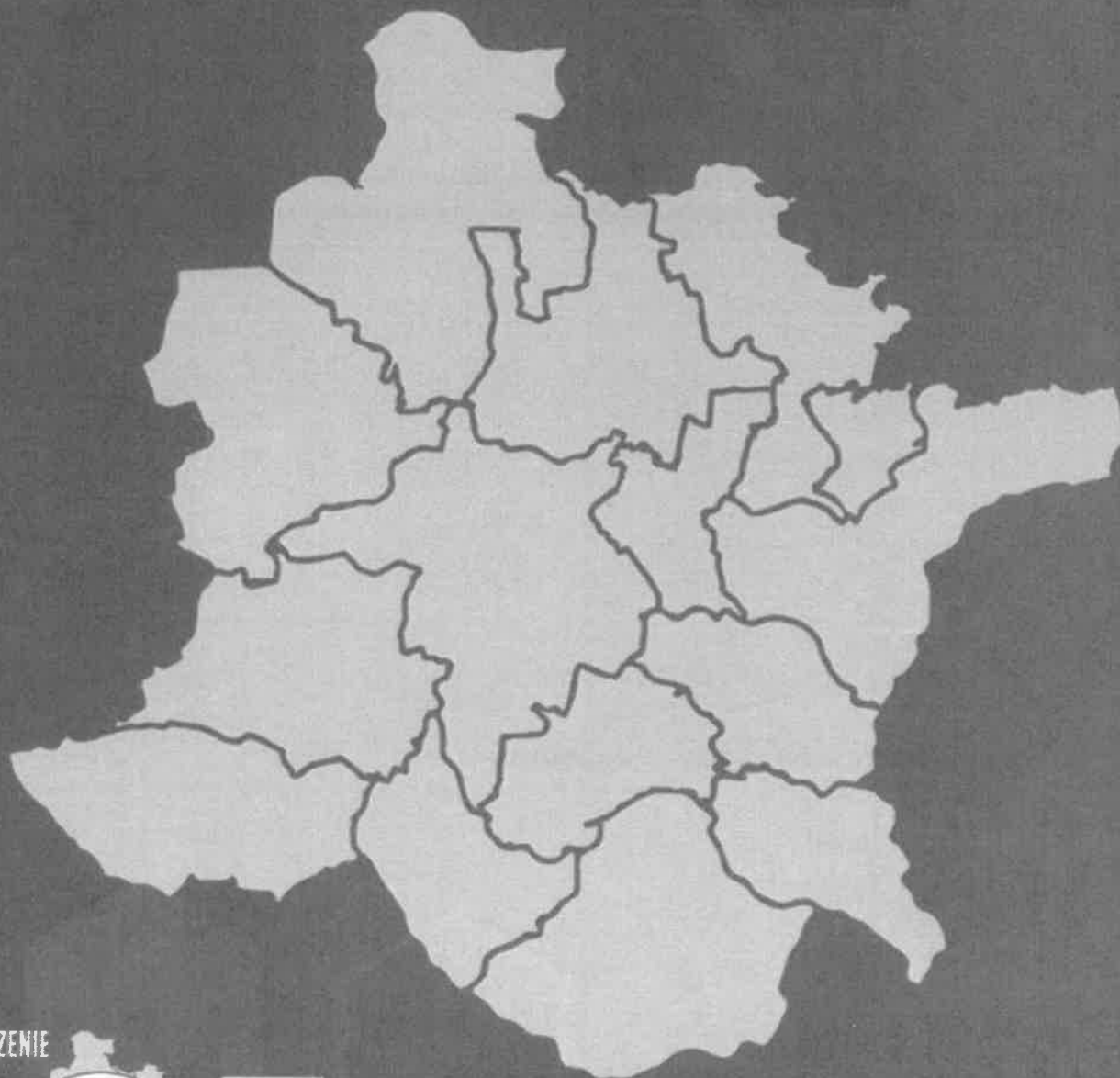
PODSUMOWANIE

wraz z uzasadnieniem

do projektu aktualizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru*

Funkcjonalnego do roku 2030

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko

STOWARZYSZENIE

RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

PODSUMOWANIE

wraz z uzasadnieniem

sporządzone zgodnie z art. 39-43 i art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
*o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie
środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1112, 1881, 1940)
do projektu aktualizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030* wraz
z *Prognozą oddziaływania na środowisko*.

Opracowanie:

Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

Podstawa prawna

Na podstawie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940), do przyjętego dokumentu dołącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

1. ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
3. zgłoszone uwagi i wnioski;
4. wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
5. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Zgodnie z art. 39–43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940), organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w jego opracowywaniu, w tym umożliwia składanie uwag i wniosków, rozpatruje je, a do przyjętego dokumentu dołącza uzasadnienie zawierające informacje o przebiegu udziału społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zgłoszone uwagi i wnioski zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione.

I. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Art. 51 ust. 2 pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie aktualizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* (zwanej dalej: *Strategia ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*) zaproponowano następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępnie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *aktualizacji Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych przedsięwzięć ze względu na to, że jest to dokument rangi ponadlokalnej, pełniący funkcję zarówno strategii rozwoju ponadlokalnego, jak i strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych, stanowiący koncepcję rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

W przypadku wszystkich przedsięwzięć konieczne było przeanalizowanie działań alternatywnych na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Nadmienić należy, iż poddanie ww. dokumentu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko nie zwalnia z ewentualnego obowiązku poddania odrębnej procedurze oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

1. Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

W kontekście projektu zmiany dokumentu uwzględniono dotychczasowe ustalenia z organami właściwymi w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na

środowisko tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie na podstawie pisma znak WOOŚ.410.1.50.2024.AP.4 z dnia 6 grudnia 2024 r. oraz Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie zgodnie z pismem o sygnaturze SNZ.9020.1.70.2024.ASZ z dnia 28 listopada 2024 r., wobec których *Strategia ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wykonania prognozy oddziaływania na środowisko z jednoczesnym uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana zgodnie z art. 51 oraz art. 52 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940), w tym:

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających

ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.),

- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru — rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto w *Prognozie oddziaływania na środowisko* uwzględniono:

- a) Określenie zasięgu znaczących oddziaływań generowanych ustaleniami projektu dokumentu.
- b) Identyfikację analizę i ocenę oddziaływań generowanych ustaleniami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zm.), w szczególności analizując wpływ na ochronę obszarów Natura 2000.

- c) Wnioskowanie czy ustalenia zawarte w projekcie dokumentu nie spowodują działań wymienionych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, ze zm.) oraz czy zachodzą przesłanki zawarte w art 34 ww. ustawy.

Prognoza oddziaływania na środowisko zgodnie z wyznaczonym zakresem dodatkowo zawiera:

1. Opis lokalizacji terenów objętych przedmiotowym projektem *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030* względem terenów szczególnego zagrożenia powodzią (ze wskazaniem, że założenia projektu są zgodne z warunkami korzystania z tych obszarów).
2. Zidentyfikowanie oddziaływań dopuszczonych rozwiązań projektowanego dokumentu, mających wpływ na cele środowiskowe.
3. Ocenę wpływu realizacji przedmiotowych rozwiązań na wskazane cele środowiskowe.
4. Wskazanie środków minimalizujących zidentyfikowane oddziaływania.
5. Opis wpływu przewidywanego zagospodarowania terenu (terenów) związanego z projektem dokumentu na krajobraz, czyli postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub też działalności człowieka.
6. Opis oddziaływania przewidywanego zagospodarowania terenów związanych z projektowanym dokumentem na klimat oraz wskazać działania, które będą sprzyjały adaptacji do zmian klimatu.

2. Opinie właściwych organów projektu aktualizacji *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*

Opracowany projekt aktualizacji *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* został przekazany przez Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego pismem znak SROF/062/08/005/25/DK z dnia 24 września 2025 r. do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz pismem znak SROF/062/08/007/25/DK z dnia 24 września 2025 r. do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie z prośbą o zaopiniowanie zmiany przedmiotowego dokumentu.

Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie pismem o sygnaturze SNZ.9020.3.28.2025.EPA z dnia 8 października 2025 r. zaopiniował pozytywnie projekt aktualizacji *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* Wskazano, że po rozpatrzeniu przedłożonego do zaopiniowania projektu dokumentu stwierdzono, iż zaproponowane w nim ustalenia przy stosowaniu obowiązujących przepisów oraz zamieszczonych w nim zapisów nie powinny być źródłem zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Pismem o sygnaturze WOOŚ.410.5.20.2025.AP.8 z dnia 27 października 2025 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie po zapoznaniu się z informacjami zawartymi w przedłożonej dokumentacji, a także mając na względzie ustalenia przedmiotowego projektu dokumentu oraz charakter planowanych działań uznał, iż realizacja jego postanowień nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W związku z tym, projekt aktualizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*, zaopiniowano bez wnoszenia uwag.

3. Zgłoszone uwagi i wnioski

Do projektu aktualizacji dokumentu w zakresie *Prognozy oddziaływania na środowisko* nie zgłoszono uwag. Niemniej jednak, w związku z uwagami wniesionymi do części dotyczącej *Strategii ZIT ROF do roku 2030*, zostały one zakwalifikowane jako odnoszące się również do *Prognozy oddziaływania na środowisko*.

1) Uwaga nr 1:

Dotychczasowy zapis w Prognozie oddziaływania na środowisko

obszar gmin tworzących Związek, a więc gmin: Boguchwała, Głogów Małopolski, Tyczyn, Chmielnik, Czarna, Czudec, Krasne, Świlcza i Trzebownisko,

Propozycja zmiany:

obszar gmin tworzących Związek, a więc gmin: Boguchwała, Głogów Małopolski, Tyczyn, Chmielnik, Czarna, Czudec, Krasne, Świlcza, Trzebownisko, Błazowa, Hyżne oraz Lubenia (wchodzących w skład ROF) a ponadto w przypisie do uzupełnienia: Niebylec, Kuryłówka, Leżajsk,

2) Uwaga nr 2:

Dotychczasowy zapis w Prognozie oddziaływania na środowisko:

Planowane efekty realizacji Celu Strat. 6 - dopisanie dodatkowego pkt

Propozycja zmiany:

Planowane efekty realizacji Celu Strat. 6 - dopisanie „ - Rozbudowanie centrów przesiadkowych i dworców”

4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940) z działu VI, rozdziału 3 dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Realizacja projektu aktualizacji *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitorowanie efektów realizacji postanowień zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko pozwala na sprawdzenie czy realizacja zaplanowanych przedsięwzięć w projekcie aktualizacji *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą* przynosi oczekiwane efekty i nie powoduje nieprzewidzianych skutków dla środowiska. Odpowiednio przeprowadzony monitoring dostarczy informacji w oparciu, o które będzie można ocenić stan środowiska na terenie ROF.

Monitorowanie oparto o analizę wskaźnikową. Wskaźniki w zakresie oceny zmian w stanie środowiska, zawarte w rozdziale 18 *Monitoring i ewaluacja Prognozy oddziaływania na środowisko*, odnoszą się do poszczególnych grup, na które dokument może w największym stopniu oddziaływać.

Pomiary wskaźników dokonywane będą zgodnie z *Procedurą monitorowania i ewaluacji Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* (tj. w trakcie wdrażania oraz po zakończeniu realizacji strategii).

II. Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa

Zgodnie z art. 39 - 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940) zapewniono możliwość udziału społeczeństwa

w opracowywaniu projektu aktualizacji *Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko*.

W dniu 24 września 2025 r. do publicznej wiadomości podano informację o przystąpieniu do opracowywania i rozpoczęciu konsultacji projektu aktualizacji *Strategii ZIT ROF do roku 2030 wraz z Prognozą*. Dokumentacja w sprawie zamieszczona została na stronach internetowych oraz BIP Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i gmin ROF, jak również udostępniona do wglądu w Biurze Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, ul. Litewska 4a/9, 35-302 Rzeszów.

Uwagi, wnioski do projektu aktualizacji dokumentu można było składać od dnia 24 września 2025 r. do dnia 31 października 2025 r. w następujący sposób:

1) za pomocą środków komunikacji elektronicznej:

- poprzez wypełnienie i wysłanie elektronicznego formularza składania uwag i wniosków,
- poprzez wypełnienie i wysłanie skanu podpisanego formularza na adres: biuro@rof.org.pl,
- poprzez wypełnienie i wysłanie podpisanego formularza za pośrednictwem e-doręczenia na adres AE:PL-69672-59836-FHUUB-16.

2) papierowo, poprzez przesłanie uzupełnionego i podpisanego formularza pocztą lub złożenie osobiście w urzędach gmin ROF lub w siedzibie Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, ul. Litewska 4a/9, 35- 302 Rzeszów (decyduje data wpływu).

3) bezpośrednio, podczas otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbyło się w dniu 6 października 2025 r., w godz. 16:00 – 17:00 w Biurze Stowarzyszenia ROF, ul. Litewska 4a/9, 35-302 Rzeszów.

Uwagi i wnioski przyjmowane były wyłącznie na udostępnionych formularzach. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków było Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W związku z brakiem obecności uczestników na spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się w dniu 6 października 2025 r. o godz. 16.00 w siedzibie Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego nie odnotowano w protokole żadnych uwag do projektu dokumentu.

Do Biura Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego nie wpłynęły uwagi do projektu aktualizacji dokumentu w zakresie *Prognozy oddziaływania na środowisko* niemniej jednak w związku ze zgłoszonymi uwagami do części dotyczącej *Strategii ZIT ROF do roku 2030* zmodyfikowano następujące elementy:

1) uzupełniono o gminy tworzące Związek Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samochodowa” wchodzących w skład ROF oraz przypis dotyczący pozostałych gmin,

2) rozszerzono Planowane efekty realizacji Celu Strategicznego 6 o rozbudowanie centrów przesiadkowych i dworców.

Wynikiem przeprowadzonego procesu jest sporządzone zgodnie z art. 39-43 i art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1112, 1881, 1940) *Podsumowanie wraz z uzasadnieniem do projektu aktualizacji Strategii ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.*

